

Medvejci vabijo na praznik Konji in vonjave mošta

Goriški kulturni center Lojze Bratuž stopa v novo pestro sezono

Na Jazbinah stroj namesto trgačev

S fašističnimi in protislovenskimi gesli vsepopovprek pomazali tudi Napoleonovo cesto

9

Primorski dnevnik

SREDA, 1. OKTOBRA 2008

št. 233 (19.323) leto LXIV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v nas Zatrlj nad Cerknico, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idrji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it> e-mail: redakcija@primorski.it

Poštnina plačana v gotovini

Spredzane v abonamente postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 0,90 €

9

Majestät,
es ist
zu spät!

MARTIN BRECELJ

V zgodovini - tako kot v vsakdanjem življenju - obstajajo zamudniki. V nam bližnji preteklosti tak primer predstavlja zadnji avstroogrski cesar Karel I., ki je dva tedna pred koncem prve svetovne vojne Slovencem in drugim južnim Slovanom obljubil preureditev avstrijskega dela monarhije v zvezno državo različnih narodov. Slovenki poslanec Anton Korošec, vodja jugoslovenskega kluba v dunajskem parlamentu, pa mu je odgovoril z znamenitim stavkom: »Majestät, es ist zu spät!« (»Veličanstvo, je že prepozno!«).

Kot kaže, se bo med takšne zgodovinske zapoznele spreobrnjenje uvrstil tudi sedanji ameriški predsednik George W. Bush. V zadnjih mesecih osemletnega bivanja v Beli hiši namreč pogosto preseča s korenitimi spremembami svojih tradicionalnih stališč, žal pa z njimi prihaja na dan, ko je to z marsikaterega vidika že prepozno.

Tako je Bush včeraj spet pozval kongresnike, naj vendarle sprejmejo 700 milijard dolarjev vreden vladni načrt za reševanje finančne krize, sicer da bo škoda za davkoplacalce še višja. Kot je v teh dneh sam priznal, je ukrep v nasprotju z njegovim starim prepričanjem glede državnih posegov v gospodarstvo. »Podjetja, ki sprejemajo slabe odločitve, bi morala propasti, vendar gre sedaj za preživetje celotnega gospodarskega sistema,« je dejal minuli četrtek. Za trdovratnega pristaša neoliberalizma je to brez dvoma velik premik.

Drug primer Bushevega zamudništva predstavlja izraelsko-palestinski spor. Njegov predhodnik Bill Clinton se je z njim veliko ubadal in ga ob koncu svojega mandata za las ni uspel rešiti. Bush pa je zadevo dolgo nalača zanemarjal, mogoče mislec, da bo z vojaškim posredovanjem v Iraku »normaliziral« celotno regijo. Na novo jo je odkril pred dobrim letom in zdaj si zapoznelo prizadeva, da bi doživel mirovni sporazum pred koncem mandata.

Sedanji šef Bele hiše pa je posebno presenetil pred tednom dni, ko je na otvoritvi 63. zasedanja Generalne skupščine Združenih narodov poudaril, da so multilateralne organizacije danes bolj potrebne kot kdajkoli prej. Za predsednika, ki je v vojno v Iraku, z bojkotiranjem Kjotskega protokola in Mednarodnega kazenskega sodišča ter z drugimi podobnimi ukrepi postavil na glavo tradicijo multilateralizma svojih velikih predhodnikov, od Woodrowa Wilsona do Billa Clintona, je to pomembno priznanje. Zdaj lahko le upamo, da ga bodo upoštevali njegovi nasledniki.

ITALIJA - Veltroni zavrača očitke ministrskega predsednika

Poziv Berlusconiju, naj spoštuje opozicijo

Premier: Januarja sem hotel zapustiti politiko

TREBČE - Po srečanju poziv tržaškemu prefektu

Predlog o omizju za reševanje problema cestnih tabel na Krasu

TREBČE - Rezultat ponedeljkovnega srečanja v zvezi s problemom tabel na odseku hitre ceste med Padričami in Kartarom (table so zaenkrat enojezične, edine dvojezične pa so zgrešene) je sklep, s katerim izvoljeni slovenski pred-

stavniki in Koordinacijsko združenje kraških vasi pozivajo tržaškega prefekta, naj čim prej sklici tehnično omizje. Vsi se strinjajo, da je iskanje dogovora z oblastnim prioriteta, vzporedno pa se pri koordinacijskem združenju pripravljajo

tudi na morebitne protestne nastope. Odprtje cestnega odseka bi lahko medtem zdrselo na konec novembra, ko bosta v Trstu predsednik vlade Silvio Berlusconi in nemška kanclerka Angela Merkel.

Na 6. strani

ZGODOVINA Številne pobude za spominski park v Visu

VIDEM - Vrstijo se pobude, da bi na območju nekdajnega fašističnega taborišča v Visu v Furlaniji uredili spominski park. Medtem ko je predsednik SKGZ Rudi Pavšič o tem pisal predsedniku republike Giorgiu Napolitanu, bo vprašanje odmevalo v deželnem in v italijanskem parlamentu.

V deželnem svetu je zadevo sprožil svetnik Slovenske skupnosti Igor Gabrovec, v poslanski zbornici pa je poselil tržaški poslanec Demokratske stranke Ettore Rosato. Zahteva poseg kulturnega ministra Sandra Bondija, kar je pred dnevi naredil tudi furlanski poslanec DS Ivano Strizzolo.

Na 3. strani

FINANČNA KRIZA Bush vztraja pri načrtu svoje vlade

WASHINGTON - Ameriški predsednik George Bush je včeraj znova nagovoril Američane, še posebej pa kongresnike, ki so nadaljevali pogajanja o potrditvi 700 milijard dolarjev vrednega načrta za reševanje finančne krize. Pozval je k potrditvi zakona in posvaril pred bolečimi in trajnimi posledicami morebitnega neuspeha. Nemška kanclerka Angela Merkel pa je kljub ponedeljkovi zavrnitvi predloga v ameriškem predstavniškem domu prepričana, da bo vseeno sprejet do konca tedna.

Na 18. strani

AVSTRIJA - Po zamenjavi na čelu ÖVP

Bliže veliki koaliciji med SPÖ in ÖVP

DUNAJ - Po bliskoviti menjavi na čelu ljudske stranke (ÖVP), največje poraženo nedeljskih državnozborskih volitev v Avstriji, se v Avstriji kot najbolj verjetna variantna za novo avstrijsko vlado obeta ponovitev velike koalicije med SPÖ in ÖVP, toda s številnimi novimi obrazmi. Pri socialdemokratih je to kot naslednik kanclerja Alfreda Gusenbauerja novi prvak Werner Faymann, pri ljudski strani pa novi poslušajoči predsednik Josef Pröll (na sliki), potem ko je v ponedeljek zvečer odstopil njen dosedanji predsednik in podkancler Wilhelm Molterer. Slovenska manjšina pa že razmišlja o spomladanskih deželnih volitvah na Koroškem.

Na 3. strani

OGLEDALO

Meje padajo, a še vedno živimo v različnih državah

ACE MERMOLJA

Čas po volitvah v Sloveniji je priložnost, da ponovno razmislimo o ponavljajoči se temi: odnosi med Slovenijo in slovensko manjšino v Italiji (in drugimi seveda) ter obratno med samo manjšino in Slovenci v slovenski državi.

Vprašanje je občuteno, o čemer potrjuje tudi sveža anketa Slori v knjigi "Pre-misliti manjšino". Seveda so problemi večplastni in kompleksni. V dnevniku z dne 25. septembra 2008 berem člančič z naslovom: "Pirjevec 'žrtev' padca LDS". Na Primorskem je zgodovinar in, med ostalim, kolumnist Primorskega dnevnika Jože Pirjevec prejel na listi LDS največ glasov. Z boljšim rezultatom stranke bi se prebil v slovenski parlament. Jože Pirjevec je bil edini Slovenec iz Italije, ki je kandidiral na listi stranke v Sloveniji. To pomeni, da ima dvojno državljanstvo, kar je med Slovenci v Italiji neredek pojav, glede na rezultat pa, da je v Sloveniji in na Primorskem poznana osebnost. Pirjevec se je uveljavil v Italiji in sočasno ali nekoliko pozneje v Sloveniji. Nastopa v mnogih televizijskih oddajah, je član SAZU, neumorno objavlja odmevne zgodovinske knjige na obeh straneh meje itd. O njem lahko rečemo, da je v Sloveniji uveljavljen "zamejec". Le teh je kar nekaj, začenši z "ikonom" slovenske književnosti Pahorjem in Rebulo, ki imata v slovenskem prostoru vsak svoj glas, ki ni le umetniški. Seveda je še vrsta imen, ki dobiva priznanja, nagrade (Miroslav Koštuta npr.) in vabila v Ljubljano.

Če ostanemo pri tem sporočili in pri teh ugotovitvah, lahko zapisemo, da med Slovenci v Italiji in med Slovenijo ni kakih posebnih problemov. Kdor je dovolj dober ali pa spremten, se lahko uveljavlji v Sloveniji, tudi če prihaja iz Trsta, Gorice ali iz Čedada. Ne uveljavljajo se le posamezni kulturniki, ampak tudi podjetja. Danes je kar nekaj podjetij iz Italije, ki imajo slovenski predznak in so uspešna tako v Italiji kot v Sloveniji.

Istočasno so v "zamejstvu" ljudje, ki imajo pri nas svoje mesto, ki pišejo, delajo, upravljajo ustanove in organizacije, se ukvarjajo s politiko itd., a so v Sloveniji malo ali pa prav ni znani. Ne bi razglabil na tem, kako in zakaj. V sodobnem času, in tudi v včerajnjem, spremjam pot uspeha več faktorjev, ki niso vedno in zmeraj samo kakovost, čeprav ga ni človeka, ki dela, vodi ali ustvarja in si za svoj trud ne želi priznanja. Skratka, nekateri zamječci so v Sloveniji poznani, znani in priznani, drugi pa imajo svoj pomen in "vidnost" le v manjšini ali pa v italijanskih krogih (pojav bi si zasluzil posebno obravnavo). Tudi glede tega pa ostajamo povsem v toku normalnosti. Čemu torej vprašanja, skribi in tarianje?

Slovenske manjšine v sosednjih državah Slovenije, predvsem pa v Italiji in Avstriji, ki sta najmočnejši, živijo v vsem povojnem obdobju v neki osnovni nezadostnosti in stiski. Če ostanemo v Italiji, bi brez prisranske pomoči rajnke Jugoslavije slovenska manjšina bila danes na ravni neke lokalno-folklorne entitete. Imeli bi sicer šole, vendar bi se pri tem marsikaj zaključilo. Naš celovit kulturno-jezikovni aparat bi bil izrazito skromen. Ne bi imeli ustanov, domov, dnevnega časopisa, pomembnih organizacij itd. Slovenčina bi ostala verjetno le funkcionalen jezik. Jezik brez kulturnega zaledja ne more biti ustvarjen in nosilec nekih posebnosti. Sam se spominjam na to, kakšna revščina je bila hoditi na prireditve in gledališke predstave v nekaj več kot skedenj goriškega Zlatega pajka ali pa v hlad Katiškega doma. Bili smo sami. Po šo-

li je ostal samo še Dijaški dom. Bili smo brez informacij, za kulturne vezi med nami in Slovenijo sploh nismo vedeli. Za krepek korak slabše je bilo le v Benečiji, kjer ni bilo šol in so Slovence stalno ustrahovali, da ne bodo imeli ne dela in jela. Potem je tako tudi bilo. Bila so to leta depresije in posledično asimilacije.

Danes imamo ponovno otipljive dokaze, da del prebivalcev in politikov večine v Trstu, v Gorici in v videmski pokrajini ne ljubi Slovencev. V konkretnem je manj pomembno, če tudi del Slovencev ne ljubi Italijanov, saj imajo v rokah škarje in platno italijanski desnosredinski politiki in ti nam bodo pet let v Rimu in na Deželi krojili usodo. Spoznaju bi dodal ugotovitev, da Berlusconi je večina na vsedržavnem merilu pri politiki štedenja najgloblje zareže tam, kjer sondaže kažejo, da ljudje niso volili zanj. Tako, v škožoželjno veselje mnogih neodvisnih delavcev, reže prispevke (in ljudi) na šolskem področju, na univerzah, v javnih upravah, v zdravstvu, pri malih medijih in še kje. Soočanja z opozicijo ta vlada v bistvu ne sprejemata, kar je seveda nevarno in uvaja praks, da je zmagovalc na volitvah absolutna avtoriteta in moč.

Če smo torej lahko zadovoljni z individualnimi uspehi v Sloveniji ali v Italiji posameznikov, ki so naše gore list, potem nas mora skrbeti, če in do kolikšne mere bodo lahko ostale in delate tiste strukture, ki v manjšini širijo in utrujejo med tisoči manj znanimi Slovenci slovenski jezik, kulturo in nenazadnje zavest: odločitev, da v Italiji ostanejo Slovenci. Pri tem naj nas spreminja povsem racionalna in za nas grenačka ugotovitev pokojnega Norberta Bobbia: če večina do manjšine ni tolerantna, manjšina izgubi oziroma podleže na čisti ravni moči. To je bilo jasno prosvetljenemu liberalcu, ki je bil po misli skeptik in ni sprejemal velikega Kantovega optimizma. V tem smislu se mi zdijo zgodbe o trdih jajčih in jokanjem, česa vsega nismo naredili, mlatenje prazne slame. Jasno je, da si moraš prijatelje iskati in si jih tudi pridobiti. Vsak pa te le ne mara, kot se s tabo ne poda v ples vsako dekle, ki ga zaprosiš. Odgovor je lahko tudi strpen. In strupena je lahko politika do še takrat, ko ne odprtih Slovencev. Treba je vedeti, da nekateri pluralnosti, večkulturnosti in podobnih zadev ne marajo. Če so na oblasti je to še slabše. Kaj misli npr. Haider, ki je uspel na volitvah, o Slovencih. Ga lahko koroški rojaki prepričajo, da so odprti in dobrji ljudje?

To je torej en aspekt problema, zaradi katerega mislimo na Slovenijo kot na naravno zavezničo in se sprašujemo, če nam lahko, hoče ali kakorkoli že pomaga, ko se znajdemo v stiski. Skratka, ne moremo se zaustaviti le pri uspehih posameznikov, ampak nas skrbi skupinska preživljivana šansa manjšine v okoliščinah, ki ji niso vedno prijazne. V vlogi drugega in tuja se utrujamo, še bolj smo trudni v vlogi nasprotnika in pričakujemo od matice neko varnost, ki je morda nerealistična želja, a obstaja kot pričakovanje in prečiščanje, da nas Slovenija ne more pustiti na cedilu.

Drugo vprašanje je, če se lahko manjšina, ki ima svoje narodno jedro v sosednji državi, razvija, če ostane sama. To se zgodi kaj kmalu. Iz svoje lastne izkušnje opažam, da sem jezikovno vedno bolj upotlen v italijanski svet. Pišem v slovenščini, največ pa berem in slišim v italijansčini. Že meni, ki mi je jezik poklic, se razvoj slovenščine iznika. Ne mislim tu na kategorije pravilnega ali zgrešenega izražanja, na boljši ali slabši jezik. Slovenčina se v Sloveniji (anglofonski ali kakorkoli želite)

spreminja, prevzema nove izraze, nekatere si izmisli in je tako na tekočem z razvojem tehnologije, znanosti, skratka, modernega tehnološkega, kibernetskega sveta. V zamejstvu (ali na obrobju) marsikaj tega novega jezikovnega gradiva odmanjka. Nadomestek najdemo v italijansčini.

Na obeh straneh ni ne enostavna in ne avtomatična vez med medijimi, v kulturi, na šolskem področju itd. Osebno poznam malo ljudi, ki resnično živijo v dveh okoljih ter pletejo vezi tu in tam. To pa počnejo bolj zaradi poklica kot česa drugega. Skratka, v vsemi padci mej se lahko ustvarjajo razdalje. Gorica in Nova Gorica sta si blizu, vendar je tu neka bistvena razlika: še vedno živimo v dveh državah. V Novi Gorici nimajo narodnega problema, slovenske table postavljajo povsod. V Gorici se morajo Slovenci z oblastmi pogajati za vsako dvojezično tablo.

Kaj torej narediti, da bi izboljšali odnose ali da bi občutili neko večjo bližino, vanjo zaupali in se počutili varnejše? Nedvomno je politika primarno sredstvo. Mislim predvsem na slovensko politiko v Sloveniji in na manjšinsko, ki pa ponovno nima moči, da bi pogojevala slovenski parlament in vlado. Ni pa samo politika. Verjetno smo bili Slovenci zavezani v skupno usodo le v času Avstrije in še takrat nam je odmanjala Benečija. Potem so nas rezale bolj ali manj krute meje, ki so ustvarile kulturo razdalje. Semo narod, ki ima dvojno (ali trojno in še več) srce in dvojna pljuča. Evropa je velika šansa, vendar je zelo težko biti doma tu in tam, še posebno, če v lastni državi slovenski jezik in kultura nista pod vprašajem, v sosednjih državah pa se Slovenci soočamo z Meniami in Haiderji, ki imajo moč, a Slovencev ne marajo. Nekateri jih ali nas ne marajo zaradi računick, drugi zaradi še žive zgodovinske preteklosti. Oboji nas prikazujejo kot tuje.

V Sloveniji je težko vedeti, kaj pravzaprav pomeni biti tuje. To tam vedo izbrisani, cigani ali "južni bratje", ki so v Sloveniji že dolgo doma, obenem pa niso še čisto doma. Ti ljudje ne bodo odločali o nas. Ponavljam, težko je domačin razumeti vlogo tujca. Najbolj banalno je, ko nekdo iz Ljubljane ugotovi, da ima Slovenc v Italiji ali v Avstriji višjo plačo od njega in misli: "Kaj pa ti sploh hočejo?". Takih puhlic je veliko. Če povzamem, bo najtežje doseči vezi v civilni družbi, kjer je zavest o skupnem jezikovnem, kulturnem in narodnem prostoru v resnici šibka.

Sumim, da bo potrebno še veliko časa (verjetneje sploh ne bo), da bo lahko v Gorici izhajala revija formata Mahničevega Rimskega katalika, ki je bila biblija slovenskega klerikalizma. Nisem klerikalec, vendar sem se iskreno začudil, ko sem prvič listal po omenjeni reviji in spoznal, kako je lahko iz Gorice prihajal v Ljubljano tako pomemben, čeprav meni nevšečen, glas. Danes tega ni in ne more biti. Lahko pa naredimo nekaj več od tega, kar je danes. Vsak korak naprej bo paradoksalno malce tudi korak nazaj, ko si je Cankar izbral Trst zato, da izpove primerenemu občinstvu svoj ideološki kredo. Sedaj prihajajo pisatelji le na obisk v kak klub ali na literarne večerne Janka Petrovca.

V EU naj bi bili torej središčni malce bolj TU; in to ne le dežurni politiki. Seveda se tudi naša zavest ne sme zabolokirati v kraški osmici in naj bo vsaj korak za Pirjevcem, ki je ostal korak pred vhodom ljubljanskega parlamenta. Vsekakor gre za procese, ki niso ne kratkoročni in ne lahki, saj segajo v globino zrahljane narodne zavesti o skupnem, ki je lahko jezik ali usoda.

RIM - Krčenje javnih prispevkov

Poziv za naš dnevnik in druge časopise

RIM - Sindikalni odbori novinarjev časopisov, ki jim grozi krčenje javnih prispevkov, pozivajo vlado, naj razmisli o svojih namerah, ki bi v primeru izvajaju predstavljale hud udarec za medijski pluralizem v državi. Apel so podpisali predstavniki časopisov Avvenire, Carta, Europa, Il Manifesto, Il Secolo d'Italia, La Cronaca di Piacenza e Cremona, La Padania, La Voce Repubblicana, Liberazione, Unità, Primorski dnevnik in Rassegna Sindacale. Svoja stališča bodo predstavniki teh časopisov predstavili javnosti na južni tiskovni konferenci v poslanskem zborniku.

Prav je, da vlada poišče nove kriterije proti zlorabam založniškega zakona, njen zadnji predlog pa bi močno prizadel strankarske liste, t.i. nefrofitne časopise in tiste, ki jih izdajajo zadruge ter časopise narodnih manjšin, kot je Primorski dnevnik. Takšen sistem financiranja - menijo zastopniki novinarjev - je v nasprotju z ustav-

nimi načeli, vlada pa ga hoče aplikirati tudi "za nazaj", kar bi pomenulo še dodatni udarec za ta občila.

Koordinacijski odbor omenjenih dnevnikov in časnikov pozitivno ocenjuje pripravljenost vladnega podtajnika Paola Bonaiuti, da prisluhne stališčem in pri-pombam družbenih komponent in vseh dejavnikov založniškega zakona. Novinarji so že zaprosili za srečanje z Bonaiutijem, v kratkem pa bodo stopili v stik tudi s predsedniki parlamentarnih komisij in parlamentarnih skupin, ki se bodo v prihodnjih dneh ukvarjali z tozadevnim vladnim pravilnikom za financiranje časopisov. Na seji koordinacijskega odbora so bili navzoči tudi voditelji vsedržavnega novinarskega sindikata FNSI.

Razvoj dogajanj v zvezi z založniškim zakonom pozorno spremlja tudi Združenje založnikov (FIEG), ki - podobno kot novinarji - opozarja na posebno specifiko Primorskega dnevnika.

Slike, ki niso le spomin

PRIPRAVLJA: FILIP FISCHER

Panamski prekop: dolarji in komarji

Panamski prekop, ki meri 82 kilometrov, povezuje Atlantski s Tihim oceanom. Ladja, ki pluje iz New Yorka v San Francisco preko Prekopa, opravi »le« 9.500 km dolgo pot. Ko bi morači okoli Rta Horn, bi njena pot bila dolga 22.500 kilometrov.

V podvig sekanja Panamske ožine se podajo najprej Francozi leta 1880, vendar bankrotirajo zaradi napačnih predvidevanj, nastalih finančnih problemov, a tudi zaradi površnih geoloških in hidroloških analiz. Poleg vsega tega takrat še dokaj neznanе bolezni (malarija, rumena mrzlica) poberejo ogromno delavcev. Združene države Amerike prevzamejo projekte in opremo od Francozov in se lotijo uresničitve prekopa s strokovnim pristopom, z dolarji, s politiko in celo z vojsko. ZDA

podprejo upor Panamev za njihovo odcepitev od Kolumbije, leta 1904 zasedejo Panamsko cono, 1906 pa začnejo graditi prekop. Američani si zagotovijo trajno kontrolo nad 16 km širokim pasom vzdolž Kanala, Kolumbijo pomirijo tako, da ji odstejejo 25 milijonov dolarjev. Panama dobi gotovino, letno rento in zagotovilo za neodvisnost. Prekop uradno odprejo 15. avgusta 1914.

Sliki, ki prikazujejo gradnjo Prekopa in impozantnost uporabljenih strojev, je na stotine. Odločili smo se raje za skromen posnetek človeka, ki škropi travo ob gradbišču s strupom proti komarjem. To so morali početi vsak dan, da bi skušali zajeziti rumeno mrzlico. Takrat so že vedeli, da se bo lezen širi s komarjevim pikom. Rumena mrzlica je zahtevala na tisoče življenj med delavci, zaposlenimi pri sekjanju Panamske ožine, več kot vsi usadi in druge nezgode, ki so sicer bile na dnevnem redu.

AVSTRIJA - Po nedeljskih državnozborskih volitvah

Ponovitev koalicije SPÖ in ÖVP verjetnejša kot desničarska vlada

Novi predsednik ÖVP Pröll zagovornik velike koalicije – Slovenska manjšina že razmišlja o deželnih volitvah

Novi predsednik
ÖVP Josef Pröll
velja za
zagovornika
koalicije s
socialdemokrati

ANSNA

DUNAJ/CELOVEC - Po bliskoviti meniji na čelu ljudske stranke (ÖVP), največje poraženke nedeljskih državnozborskih volitev v Avstriji, se v Avstriji kot najbolj verjetna varianta za novo avstrijsko vlado obeta ponovitev velike koalicije med SPÖ in ÖVP, toda s številnimi novimi obrazci. Pri socialdemokratih je to kot naslednik kanclerja Alfreda Gusenbauerja novi prvak Werner Faymann, pri ljudski stranki pa novi poslujoči predsednik Josef Pröll, potem ko je v ponedeljek zvečer, torej samo 24 ur po katastrofalnem porazu svoje stranke odstopil njen dosedanji predsednik in podkancler Wilhelm Molterer, ki je julija letos izsilil predčasne volitve. Odhod Molterera pa utegne imeti tudi za posledico, da se bo - morda že v naslednjih dneh - poslovil iz avstrijske notranje politike tudi nekdanji kancler in zadnji predsednik poslanskega kluba ÖVP v avstrijskem parlamentu Wolfgang Schüssel!

Josef Pröll, minister za okolje in s Faymannom pristojen za koordinacijo med obema vladnima strankama v prošlih volitvah kanclerja Alfreda Gusenbauerja, se po svojem imenovanju za poslujočega predsednika ljudske stranke sicer še ni opredelil za ponovitev velike koalicije med SPÖ in ÖVP, velja pa za zagovornika te opcije. Glede koaličnih pogovorov je Josef Pröll samo toliko pojasnil, da ni bila sprejeta nobena odločitev, pri čemer ni izključil tudi ne pot v opozicijo

ali tudi »vlado brez SPÖ«, torej z desničarskima strankama FPÖ in BZÖ. Znano pa je, da so osebni odnosi med Pröllom in Faymannom že v preteklosti bili mnogo boljši kot med številnimi drugimi politiki ljudske stranke in socialdemokratami.

Potem ko je včeraj formalno podala dosedanja vlada zveznemu predsedniku Heinzu Fischerju odstopno izjavo in bila poverjena z opravljanjem vladnih poslov do zaprišega nove vlade, je prvak socialdemokratov Werner Faymann še enkrat poudaril, da je njegov »edini cilj« sestava koalicije vlade med SPÖ in ÖVP. Ob tem se pristavil, da o kakšni drugi varianti ne razmišlja. Koalicijo SPÖ z desničarskima strankama FPÖ in BZÖ pa je vnovič izrecno izključil.

Za veliko koalicijo med SPÖ in ÖVP sta se medtem že izrekla pravaka deželnih strank SPÖ na Dunaju in na Gradiščanskem Michael Häupl in Josef Nissel - sveda pod pogojem, da gre dejansko za novo koalicijo z vsebinami in novim nastopom v javnosti. Pri ljudski stranki pa je bilo včeraj slišati, da bo stranka v prihodnjih dneh preverjala vse opcije - poleg morebitne koalicije s SPÖ se je večkrat omenila tudi možnost poti v opozicijo. Slednja bi stranki po katastrofalnem porazu na nedeljskih volitvah še najbolj omogočila obnovitev in nov zagon.

Obe zmagovalki nedeljskih volitev, skrajno desničarski stranki svobodnjakov (FPÖ) in Haiderjevega Zavezništva za pri-

hodnost Avstrije (BZÖ) sta tudi včeraj ostro nastopili proti obnovitvi koalicije med SPÖ in ÖVP. Strache in Haider sta menila, da menjava na čelu ljudske stranke kaže na ponovitev »od volivev hudo kaznovane koalicije« in da bosta obe stranke skušali takšno odločitev preprečiti. Obeh sta oba, med seboj skregana populista, namignila, da sta pripravljena na vstop v vlado in na medsebojno sodelovanje v morebitni novi vladi, neglede na to, ali bi jo vodil kancler iz vrst SPÖ ali ÖVP.

Pri ugibanjih o novi avstrijski zvezni vladi se je včeraj sicer pojavila tudi varianta koalicije SPÖ in ÖVP, v katero bi vstopili še Zeleni. Pri socialdemokratih takšno vladu a priori ne odklanjajo, Zeleni sami pa so po besedah njihovega glavnega govornika Alexandra van der Bellena vsekakor pripravljeni na pogovore.

Na Koroškem je slej ko prej tema dneva Haiderjev pohod po okrajih in občinah - pol leta pred deželnimi volitvami, ki bodo predvidoma 1. marca 2009. Analiza volitev je pokazala, da je BZÖ v nedeljo osvojil relativno večino v vseh devetih okrajih na Koroškem in sicer na račun socialdemokratov. Po mnenju političnih opozovalcev zato resno grozi, da se bo Haider s svojim BZÖ-jem na deželnih volitvah približal absolutni večini v deželi, ne-nazadnje tudi zaradi »močno načetih« tekmecev - socialdemokratov, ljudske stranke in Zelenih.

Znotraj slovenske narodne skupnosti pa se je že vnela debata, ali Enotna lista (EL) na deželnih volitvah nastopa samostojno ali skuša oblikovati volilno gibanje z Zelenimi. Predsednik Enotne liste Vladimir Smrtnik je izjavil, da bo EL v luči strateškega partnerstva na državnozborskih volitvah preverila možnost skupne kandidature z Zelenimi, prav tako pa ni izključil samostojnega nastopa EL. Glede slednje opcije je predsednik Zvezve slovenskih organizacij Marjan Sturma menil, da je zanj ob rezultatu LIF-a oz. EL na nedeljskih volitvah vsaka nadaljnja razprava o samostojnem nastopu EL odveč. Koroski Slovenci da so v preteklosti volili po svetovnonazorskimi kriterijih in bodo to storili tudi v prihodnosti, je dejal predsednik ZSO, krovne organizacije, ki ima v svojih vodstvenih organih člane socialdemokratske in komunistične stranke, liberalce, Zelene in drugih levo usmerjenih grup.

Predsednik Narodnega sveta koroskih Slovencev (NSKS) Matevž Grilc pa je menil, da je odločitev o nastopu EL na deželnih volitvah stvar organov Enotne liste.

Ivan Lukanc

SOGLASJE

Kremacije: dežela ima nov zakon

TRST - Deželni parlament je soglasno odobril nova pravila o upelitvah. Pri glasovanju se je vzdržal edino demokrat Franco Brussa, ki sicer ne spoprotuje kremacijam, je pa proti raztresenju pepla umrlih v naravo.

Nova zakonodaja približuje Furlanijo-Julijsko krajino pravilom, ki so v veljavi v mnogih državah zahodne Evrope. Po novem bo lahko družina pokojnega hranila njegov pepel tudi doma, pepel pa bo mogoče raztresti tudi v naravo in to ob ustrezni dovoljenju zdravstvenih oblasti. Zakon tudi poenostavlja in pospešuje postopek za kremacije. Videm in Trst imata že sezigalnici, v Gorici jo pravkar gradijo, medtem ko jo v Pordenonu še načrtujejo.

Pupulin je prevzel mesto Alzette

TRST - Paolo Pupulin je od včeraj deželni svetnik namesto strankarskega kolega (oba pripadata Demokratski stranki) Nevia Alzette. Pupulin je bil imenovan v skupščino z razsodbo Deželnega upravnega sodišča, ki je ugotovilo napake pri preštevanju preferenc DS v pordenonskem volilnem okraju. Predsednik Edouard Ballmann se je zahvalil Alzetti za opravljeno delo in izrekel dobrodošlico Pupulinu, ki je sedel v deželnem svetu v prejšnji zakonodajni dobi. Pupulin je bil pred vstopom v politiko sindikalist v zvezi CGIL.

Predstavitev knjige Franca Jurija

KOPER - V koprski knjigarni Libris bodo drevi ob 19. uri predstavili knjigo novinarja, karikaturista in pravkar izvoljenega poslance Franca Jurija "Ritorno a Las Hurdes". Knjiga bosta predstavila novinarka Devana Jovan in Mariano Vocci, kulturni delavec in bivši devinsko-nabrežinski župan. "Ritorno a Las Hurdes" je avtobiografska knjiga. Za uvodni besedi bosta poskrbeli pisateljica Nelida Milani in tržaški novinar Paolo Ruman.

HAIDER Kdo ima prav: Frattini ali pa Tondo?

TRST - Zunanji minister Franco Frattini in predsednik FJK Renzo Tondo različno ocenjujata izide nedeljskih volitev v Avstriji in velik porast skrajne desnice. Medtem ko šef italijanske diplomacije izraža zaskrbljenočnost nad uveljavljivijo nacionalističnih in protievropskih sil, je Tondo prepričan, da koroški deželnemu glavar nikakor ni populist in da so volilci nagradili njegovo dobro vladanje na Koroškem.

V sovočju s Frattinijem razmišlja tudi deželni koordinator Forza Italia Isidoro Gottardo. Po njegovem so Haider in somišljeniki dobili toliko glasov zradi naraščajoče ekonomske in družbene krize, ki pa se ne bo resila z nacionalistično usmeritvijo. Presenečen nad uveljavljivijo Haiderja in njegovih je tudi tržaški poslanec Roberto Antonione.

ZGODOVINA - Poseg Igorja Gabrovca in Ettoreja Rosata

Bivše taborišče v Viscu vredno spomina

Velik odmev nedavnega članka v Corriere della Sera - SKGZ zaprosila za poseg predsednika republike Napolitana

VIDEM - Na območju nekdanje fašističnega taborišča v Viscu v Furlaniji je treba urediti spominski park. O tem je pisal Corriere della Sera, ki je objavil tudi stališče pisatelja Borisa Pahorja, o tem predlogu pa naj bi se opredelili tudi deželna in italijanska vlada. V to ju pozivata deželni svetniki Slovenske skupnosti Igor Gabrovček in poslanec Demokratske stranke Ettore Rosato. Gabrovček računa, da bo na njegovo vprašanje deželni odbor odgovril že na današnji seji deželnega sveta.

Vprašanje je znano. V taborišču v Viscu so fašisti med drugo vojno deportirali Slovence in Hrvate (v glavnem Istrane), po končani vojni pa so tam zgradili vojašnico, ki je stala do leta 1996. Pet let kasneje je že propadajoče območje postalo last Občine Visco, ki sedaj načrtuje industrijske in trgovske obrate. Spominska tabla na taborišče sicer obstaja, je pa zapančena in skritá. Občina Visco se je na pisanje največjega italijanskega dnevnika odzva-

la z obvezo, da bodo del območja nekdanjega taborišča namenili spominskemu parku. Da je območje v zapuščenem stanju vsekakor ni odgovorna Občina, temveč vojska, ki bi morala preprečiti razpadanje nekdanjih vojaških objektov, sta enoglasno poudarila župan in podžupan furlanske občine.

Gabrovček poziva deželno upravo, naj prepreči propadanje območja in naj spodbudi, da bi tam uredili park ali muzej v spomin na tragično preteklost taborišča. Podobno zahtevalo je ministrstvo za kulturne dobrine Sandru Bonduj postavil tudi Rosato. Kot smo svoj čas poročali, je predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Rudi Pavšič o tem vprašanju pisal predsedniku republike Giorgiu Napolitanu in ga prosil za poseg. Skratka cela vrsta pritiskov in pozivov, da bi trpljenje taboriščnikov v Viscu ne romalo v pozabo.

Dogodek je odmeval tudi v slovenskih občilih. Ljubljansko Delo je povzelo reportažo Corriere della Sera in objavilo stališče pisatelja Pahorja. V

milanskem časniku je omenjen kot Primo Levi slovenskega holokavsta, ki upa, da bo italijanska država preprečila načene občinske oblasti iz Visca. »Preprečiti je treba nespatometno maščeva-

Območje nekdanjega taborišča v Viscu je danes zapuščeno in klavirno sameva

nje. Zaščita spomina na žrtve fašističnega terorja je pomembna za vse. Bil sem v nacističnih taboriščih in vem, kaj je nemška država po vojni naredila za ohranitev teh objektov. Želim si, da bi

lahko tudi komu iz naših krajev, ki bi si prizadeval za takšno ohranjanje spomina, segel v roko in mu čestital,« je za milanski časnik izjavil avtor Nekropole.

GIBANJA - Po nedokončnih podatkih statističnega zavoda Istat

Septembra segrevanje cen vendar nekoliko manj izrazito

Medletna stopnja inflacije naj bi znašala 3,8%, v primerjavi z avgustom -0,3%

RIM - Po sedmih mesecih nepretrogene rasti se je inflacija septembra umirila. Po nedokončnih podatkih zavoda Istat je bila inflacijska stopnja v preteklem mesecu 3,8-odstotna v primerjavi z lanskim septembrom, v primerjavi z letošnjim avgustom pa se je znižala za 0,3 odstotka. Gre za prvo mesečno znižanje inflacije po oktobru 2006.

Kot omenjeno, gre za začasne podatke, saj bo Istat dokončno oceno inflacije objavil 14. oktobra. Takrat bo znana tudi inflacijska stopnja, ki je bila septembra izmerjena v tržaški občini, saj je včeraj pristojni občinski urad ni objavil. Razlog za zamrznitev - edino med 84 italijanskimi mestnimi občinami - je sum o nepravilnostih pri merjenju inflacije, zato je zavod Istat pretekel poslal v Trst svoje inšpektorje. Kot je znano, je tržaška občinska uprava avgusta poverila spremljanje inflacije družbi Esatto, koncesionarki za izterjevanje lokalnih davkov in dajatev, medtem ko so prej monitoring vzorčnih prodajnih mest spremjali v občinskih uradih zaposleni svetovalci. Že prvi mesec po oddaji naloge spremeljanja inflacijskih gibanj je torej prišlo do zapletov, ki so očitno tako resni, da Istat inflacijskega podatka za Trst ni objavil, s tem pa ni popolnoma zanesljiv niti podatek za vso državo.

Ce se vrnemo k Istatovim podatkom in jih analiziramo, ugotovimo, da so še naprej pod pritiskom cene živil, še posebno kruha in testenin, da so se zvišale cene učbenikov (+1,7% glede na lanski september) in telefonskih storitev (+0,4% glede na avgust zaradi podražitve tarif mobilne telefonije), medtem ko se je znižala cena plinskega olja oziroma dizelskega goriva (-3,4% v mesečni primerjavi, medtem ko se je medletna letna rast od 23,8% v avgustu znižala na 19%). Bencin se je v mesečni primerjavi pocenil za odstotek, v medletni pa podražil za 11,5 odstotka (avgusta je bil v primerjavi z lanskim avgustom dražji za 10,5%).

Tudi če bo Istat čez dva tedna potrdil 3,8-odstotno stopnjo inflacije v septembru, pa to ne pomeni, da se ta ohlaja. Z današnjim dnem sta se namreč podražila električna energija in plin, in sicer za 0,8 oziroma 5,8 odstotka. Podražitve, ki so jih zahteval energetske družbe, je Agencija za energijo odobrila z utemeljitvijo, da gre za dolgi učinek izjemne podražitve nafte v poletnih mesecih. Kot je znano, je Italija v pretežni meri odvisna od uvoza nafte za proizvodnjo elektrike in plina, proizvajalcji pa nafto kupujejo vnaprej, kar pomeni, da zdaj uporabljajo poleti kupljeno in zelo zasoljeno nafto.

Cene hrane so še naprej eno od glavnih žarišč inflacije

ARHIV

GIBANJA - Zaradi nižjih cen nafte in drugih surovin

Inflacija se umirja tudi v območju evra in v Sloveniji

LUXEMBOURG, LJUBLJANA - V območju evra je inflacija na letni ravni septembra znašala 3,6 odstotka, je včeraj v prvi oceni sporočil evropski statistični urad Eurostat. Če bo podatek potrjen, bo rahlo nižja kot avgusta, ko je na letni ravni znašala 3,8 odstotka.

V Sloveniji se inflacija po spomladanskem vzponu umirja že tri meseca in je septembra v primerjavi z avgustom ostala nespremenjena, medtem ko je letna rast cen je letos prvič padla pod šest odstotkov na 5,5 odstotka. Po pojasnilih Urada za makroekonomske analize in razvoj (Umar) je umirjanje inflacije pričakovano in je hitrejše kot v celotnem območju evra. Največ so k temu prispevale nižje cene surovin, ki imajo v Sloveniji močnejši vpliv kot v ostalih državah območja evra. V prvem polletju so namreč k močni inflacijski rasti največ prispevale višje cene nafte in hranje, ob njihovem umirjanju pa je tudi zniževanje inflacije razmeroma hitro.

Po besedah direktorja Umarja

Boštjana Vasleta ob manjšem vplivu mednarodnih dejavnikov mesečne spremembe cen v zadnjih mesecih ponovno v večji meri sledijo sezonskim dejavnikom. »Septembra smo najvpivljene znižanje cen beležili v skupini rekreacija in kultura, najvpivljnejše povišanje cen pa v skupini obleka in obutev, obajo kot posledica za ta mesec običajnih sezonskih nihanj,« je pojasnil.

Nadaljevanje umirjanja inflacije v preostalih mesecih leta bo poleg gibanj cen na svetovnih trgi odvisno tudi od makroekonomskega razmerja in politik v Sloveniji. »K umirjanju inflacijskih pristiskov bo namreč po pričakovanih uradu prispevalo umirjanje gospodarske rasti, na drugi strani pa bi lahko hitrejša rast plač in s tem povezani višji stroški dela zniževanje inflacije pomembno upočasnilo,« je še povedal Vasle.

V verigi ob pridelovalca do potrošnika so zaradi povečanega povpraševanja na račun hrane največ zaslužili trgovci. Da je končni prodajalec glavni

»zaslužkar« na poti od pridelovalca do potrošnika, je v analizi, ki jo je naročilo ministrstvo za gospodarstvo, ugotovil Ekonomski institut pravne fakultete v Ljubljani (EIPF). Po pojasnilih direktorja instituta Franceta Križaniča so trgovci ob istem odstotku trgovske marže pri dražji surovini povečali svoj dobiček. »To jim običajno omogoča monopol, v tem primeru pa je to omogočila rast povpraševanja,« je povedal na predstavitvi študije v Ljubljani.

Kot ocenjuje minister za gospodarstvo Andrej Vizjak, ki je že pred časom napovedal boj proti inflaciji in ostro obozil napovedana zvišanja cen trgovcev, je ugotovitev EIPF, da so trgovci glavni krivci za rast cen hrane in posledično inflacijo, pomembna. »Z analizo smo povedali, kdo si v verigi od pridelovalca do porabnika odreže največji kos. Največji delež k dvig cen in posledično k inflaciji je bil na strani trgovine,« je povedal Vizjak, ki zdaj pričakuje pojasnila trgovcev.

TERRA CARSUS Jutri predpremiera kuharskega tekmovanja v restavraciji Križman

TRST - Jutri zvečer bo v renomirani repenski restavraciji Križman zanimivo srečanje s sodobno kuhinjo, ki jo že nekaj let razvija skupina kuharskih mojstrov in šefov s slovenske strani nekdanje meje, znanu pod imenom Terra Carsus. Ta bo v naslednjih dneh nastopila na kulinarčnem tekmovanju GTZ v Moravskih toplicah in sredi meseca še na Olimpijadi kulinarike v Berlinu.

Regijska kraška ekipa, ki povezuje v glavnem goštice Območne obrtno-podjetniške zbornice iz Šlezije, bo sodelovala tudi z gostinci Slovenskega deželnega gospodarskega združenja (SDGZ) pri promociji Okusov Krasa v Sloveniji. Posebna prireditev v ta namen je napovedana prav v tednu pred uradnim začetkom Okusov Krasa, ki bodo letos potekali od 18. oktobra do 9. novembra.

Jutri ob 19. uri bo pri Križmanu predpremiera kulinarčnega tekmovanja, na kateri bodo predstavljene jedi, ki bodo sodelovale na omenjenem tekmovanju v Sloveniji. Predpremire se bo udeležil tudi »novo pecen« član omenjene skupine Elvis Guštin, ki s sestro Tiziano in mamo Danilo vodi znano repensko restavracijo. Zaradi omejenega števila mest so interesenti vabljeni, da čim prej potrdijo rezervacijo, in to na telefon št. 040327115.

GORIVA - Deželni bencin Od jutri avtomatično prilagajanje popustov na cene pogonskih goriv

TRST - Na predlog odbornice za gospodarske in finančne vire Sandre Savino je deželni odbor odobril sproženje sistema avtomatičnega določanja popustov na ceno bencina in dizelskega goriva, ki bo začel veljati jutri, 2. oktobra.

Ta sistem, za katerega je bila potrebna spremembra deželnega zakona o pogonskih gorivih po znižani ceni, omogoča dnevno prilaganje popustov, obračunanih na osnovi minimalne deželne cene in cene pogonskih goriv v Sloveniji. Za prilaganje so bile uporabljenne nove informatske rešitve, saj sistem vsak dan na novo primerja najnižje cene s cenami v Sloveniji in nato izračuna popust, ki ga odjemalec prejme na črpalki.

Prehod na nov sistem odgovarja na številne potrebe, od takojšnjega odziva na gibanje cen na trgu naftnih derivatov in takojšnjega obračunavanja popustov do administrativne ponostavitev, saj za določanje popustov ne bo več potrebno sprememati posebnih upravnih ukrepov, ki seveda zahtevajo svoj birokratiski čas. Deželna odbornica Sandra Savino je ob sklepnu odpravo izrazila veliko zadovoljstvo zaradi uvedbe tega novega mehanizma, ki je zelo inovativen in pomeni pomemben zasuk v sistemu upravljanja popustov.

Z ukrepom bodo nedvomno zadovoljni tudi črpalkarji, čeprav njihovih težav ne bo konec. Sektor je v očitni krizi in zahteva pomoč, upravniki pa sami opozarjajo, da je 550 črpalk v deželi preveč. Zapreti bi bilo treba okrog dvesto črpalk in ne dovoliti odprtja novih, so ugotovili na nedavnem posvetu največjega področnega sindikata Figisc-Confcommercio.

FJK - Deželni svet Tondo napovedal strategijo deželne industrijske politike

TRST - Predsednik deželnega odbora Renzo Tondo bo v tem mesecu v deželnem svetu predstavil usmeritev deželne industrijske politike. Kot je sam povedal, bo dokument zadeval ne samo Friulio Holding, ampak »vse tisto, kar delamo za sektorje v krizi in tej deželi.«

Po Tondovih besedah je pri holdingu glavno vprašanje to, ali je taka Friulia, kot je bila oblikovana, tisto, kar »sedaj služi tej deželni skupnosti.« Rad bi vedel, ali obstaja kdo, ki ima pogum vstati in zatrdiriti, da je model dvotirnega upravljanja družbe pravilen, saj se celo Mediobanca vrača nazaj, je dejal Tondo, ki je v deželnem svetu tudi zavrnil obtožbe opozicije, da je uveljavil tako imenovani spoil system (zamenjavo vodilnih ljudi v deželni administraciji glede na skladnost njihove politične usmerjenosti z novo upravo). Priznal pa je, da je izvedel »čiščenje« in zagotovil, da bo nadaljeval »po poti ponostavljanja.«

EVRO

1,4303 \$ -0,32

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

30. septembra 2008

evro (povprečni tečaj)

valute	30.9.	29.9.
ameriški dolar	1,4303	1,4349
japonski jen	150,47	152,30
kitajski juan	9,7954	9,8269
russki rubel	36,4095	36,4460
danska krona	7,4611	7,4603
britanski funt	0,79030	0,79590
švedska krona	9,7943	9,7009
norveška krona	8,3330	8,3080
češka koruna	24,660	24,605
švicarski frank	1,5774	1,5845
estonska korona	15,6466	15,6466
mazurski forint	242,83	242,62
poljski zlot	3,3967	3,3840
kanadski dolar	1,4961	1,4929
avstralski dolar	1,7739	1,7615
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	3,7413	3,7010
slovaška korona	30,300	30,305
litovski litas	3,4528	3,4528
latviški lats	0,7086	0,7086
brazilski real	2,7525	2,7115
islandska korona	145,91	143,38
turška lira	1,8136	1,8056
hrvaška kuna	7,1049	7,1075

</div

SLOVENIJA - Zapisovanje imen društev v jeziku manjšine

Ustavno sodišče glede imen društev razsodilo v prid Battelliju

Na območjih, kjer živita italijanska in madžarska manjšina, jezika manjšin uradna in ne tuja jezika

LJUBLJANA - Slovensko ustavno sodišče je razsodilo, da je 10. člen Zakona o društvih, ki ga je izpodbijal Roberto Battelli, v neskladu z ustavo. Zakon namreč tudi na območjih, kjer živita madžarska in italijanska manjšina, ne dovoljuje imena društva zgodil v jeziku manjšine ampak ob slovenskem imenu dopušča le prevod v jeziku manjšine.

Roberto Battelli je omenjeni člen zakona o društvih izpodbijal, saj naj pripadnikom manjšine ne bi zagotovljalo rabe svojega jezika kot uradnega jezika, kar je italijanski in madžarski manjšini sicer zagotovljeno v 11. členu ustave. Izpodbijana ureditev naj bi po Battellievem mnenju kršila posebne pravice, ki jih imajo pripadniki narodne skupnosti po 11. in 64. členu ustave, bila pa naj bi tudi v neskladu z Okvirno konvencijo za varstvo narodnih manjšin v Evropsko listino o regionalnih in manjšinskih jezikih.

Ustavno sodišče je na seji 11. septembra razsodilo, "da italijansčine in madžarsčine kot jezikov avtohtonih narodnih skupnosti zakonodajalec na območjih, kjer ti živita, ne sme obravnavati kot tujih jezikov. To pa pomeni, da v teh razmerjih italijansčine in madžarsčine ni dopustno (ob slovensčini) uporabljati kot prevod. Ker izpodbijana trditev za društva s sedežem na območju, kjer ti narodni skupnosti živita, določa uporabo prevoda imena društva v italijanskem ali madžarskem jeziku in ne uporabe jezika samega, ni v skladu s pravicami, ki jih ti narodni skupnosti uživata po 1. odstavku 64. čelna Ustave". Državnemu zboru je Ustavno sodišče naložilo, da ugotovljeno neskladje odpravi v enem letu. (STA)

Ustavno sodišče je razsodilo, da je italijanski jezik na območju, kjer živi manjšina, uradni in ne tuji jezik

SLOVENIJA-HRVAŠKA - Seja slovensko-hrvaške komisije za reševanje mejnih vprašanj

Komisija o predlogu Zagreba

Podrobnosti niso znane, vodji slovenskega dela Pogačnik in hrvaškega Rudolf pa sta optimista glede sorazuma za postopek pred tretjo stranjo

Meja v Piranskem zalivu bo eden trših orehov za pogjalce

LJUBLJANA - Inštitut za novejšo zgodovino Spletni portal slovenskega zgodovinopisja Slstory od včeraj dostopen javnosti

LJUBLJANA - Na Inštitutu za novejšo zgodovino so včeraj predstavili spletni portal Slstory - Zgodovina Slovenije. Po besedah vodje projekta Nine Vodopivec s portalom želijo omogočiti lažjo, celovitejšo in širšo dostopnost javnosti do zgodovinskih virov, literature in analiz. Na portalu je objavljen tudi imenski seznam žrtv druge svetovne vojne.

Vodopivčeva je pojasnila, da je imenski seznam žrtv druge svetovne vojne rezultat znanstveno zasnovane zgodovinopisno-žrtvoslovne raziskave, ki na Inštitutu za novejšo zgodovino v Ljubljani poteka že od leta 1997. Zajema vse osebe, ki so v obdobju med aprilom 1941 in januarjem 1946 v različnih okoliščinah izgubile življenje. Zbirka podatkov je po besedah Vodopivčeve še nepopolna in trenutno vsebuje okrog 7500 imen, se pa vseskozi doljnjuje.

Rudolf je dodal, da je končna rešitev odvisna predvsem od politične volje slovenske in hrvaške vlade oz. parlamentov, pričakuje pa, da bodo na naslednjem sestanku "približno uzrli tisto, kar želimo predlagati". "Mi se ne pogovarjam tja v en dan in ne želimo izgubljati časa, in če bi se zgodilo, da bi na naslednjem ali dveh sestankih ugotovili, da na kakšnem področju nikakor ne moremo priti skupaj, bomo o tem nemudoma obvestili naši vladi," je dejal Pogačnik. Pogačnik in Rudolf sta še napovedala, da bo naslednji sestanek komisije prihodnji mesec v Sloveniji. (STA)

Poudarila je, da so spletni portal zasnovani razvojno, saj ga bodo skupaj z uporabniki lahko razširjali. Spletne strani so namenjene interaktivnemu dodajanju novih povezav, vsebin, prispevkov, monografij ter

virov. Privabiti želijo tudi uporabnike, ki bodo lahko prispevali svoje fotografije, dnevničke in življenejepise. Želja inštituta je, da bi Slstory postal osrednja informacijska točka o slovenski zgodovini za raziskovalno skupnost in ostale uporabnike.

Na portalu lahko po njenih besedah brskamo po zgodovinskih dokumentih, tiskanih virih in prelistavamo zgodovinske revije, analize ter učbenike. Z digitalizacijo zgodovinskih virov in vsebin, ki so zanimive za raziskovalce slovenske zgodovine, učitelje, profesorje, študente ali učence, pa jih želijo napraviti dostopnejše.

Direktorica Inštituta Jerca Vodušek Starič je ob svojem odhodu s funkcije direktorice poučarila, da nacionalna zgodovina nikoli ne sme biti stvar zasebnih subvencij, ampak mora ostati stvar dobre politike države. S projektom Slstory pa so se že vključili v mednarodno mrežo Dariah, katere dolgoročni cilj je vzpostaviti mednarodno infrastrukturo za umetnost in humanistiko v digitalni obliki.

Spletни portal se nahaja na www.slstory.si. (STA)

TV - Začetek ob 12. uri
Učitelj kuhanja na SDZPI
Matej Tomažič danes po Rai 1
v oddaji La prova del cuoco

TRST - V popularni televizijski oddaji La prova del cuoco, ki jo vodi Antonella Clerici, bo danes ob 12. uri nastopil tudi dolgoletni učitelj kuharjev na Slovenskem deželnem poklicnem zavodu v Trstu Matej Tomažič (na posnetku Kroma). Njegov

Na koprski TV jutri v oddaji Izostritev gost Borut Pahor

KOPER - Začenja se nova sezona oddaj »Izostritev«, ki bodo po novem na sporedu v živo vsakih 14 dni. V prvi, ki bo na TV Koper na sporedu jutri ob 18. uri, bo gost Borut Pahor, predsednik socialdemokratov, stranke, ki je na nedavnih volitvah dobila največ glasov, in najverjetnejši novi mandatar za sestavo vlade. Govorili bodo o prihodnji koaliciji, o poglavitičnih ciljih nove vlade, o temah, pomembnih za Primorsko (pokrajine, peti železniški koridor, odnos do slovenske manjšine v Italiji in v italijanske v Sloveniji...) in še o številnih drugih vprašanjih.

Oborožena ropa

v Kranjski Gori in na Kozini

KRANSKA GORA/KOZINA - Zamaskirani neznanec je v ponedeljek nekaj pred 22. uro na bencinskem servisu na Kozini z nožem v roki prisilil uslužbenko, da mu izroči denar, potem pa pobegnil s kraja. Koprski policisti intenzivno nadaljujejo z zbiranjem obvestil o ropa in pozivajo občane, da na številko 113 ali na anonimno številko 080 1200 sporocijo podatke, s pomočjo katerih bi lahko pripomogli k odkritju osumljencev, ki naj bi se pred samim dejanjem po vsej verjetnosti nekaj časa zadrževal v bližini bencinskega servisa.

V Kranjski Gori pa je neznanec prav tako v ponedeljek nekaj pred 23. uro na bencinskem servisu z nožem zagrozil uslužencem in pobegnil z dnevnim izkupičkom. Moški je visok 175 do 180 centimetrov, srednje postave, oblečen je bil v siv puli in temnejše hlače, na glavi pa je imel povezljeno črno kape z izrezom za oči. Na rokah je nosil rokavice. Obut je bil v temnejša obuvala. Govoril je slovensko z gorenjskim dialektom, so včeraj sporocili s Policijske uprave Kranj.

Lažni bombni preplah na zagrebški borzi

ZAGREB - Na Zagrebški borzi so včeraj ob 9.45 sprejeli telefonsko obvestilo, da je v stavbi borze pod taknjena bomba. Policija je preverila prostore in ugotovila, da je bila informacija lažna.

Zaradi preplaha niso prekinjali poslovanja borze, obvestilo o domnevno podtaknjeni bombi pa ni vplivalo na ostale redne dejavnosti na trgu delnic. Na spletni strani Indeks.hr so namreč ugibali, da je incident prijavil eden nezadovoljnih vlagateljev, ki je želel preprečiti padanje delnic.

TREBČE - Ponedeljkovo srečanje o dvojezičnih tablah na odseku Padriče-Katinara

Prefekt že prejel predlog o omizju za rešitev problema tabel

Sprva pogajanja, šele nato morebiten dogovorjeni protest - Odprtje ceste verjetno ob vrhu Berlusconi-Merkel

Posnetki s ponedeljkovega srečanja v Trebčah

KROMA

V ponedeljek je bilo v Ljudskem domu v Trebčah srečanje o kontroverznih cestnih tablah na odseku hitre ceste med Padričami in Katinaro. Po uvodnem pozdravu odbornika SKD Primorec Matije Mozeniča so posegli predsednik Koordinacijskega združenja kraških vasi Karlo Grgić ter deželna svetnika Igor Kocijančič (Mavrična levica) in Igor Gabrovec (SSk), sledila pa je debata. Senatorka Tamara Blažina (DS) se srečanja zarači obveznosti v Rimu ni mogla udeležiti, navzoči pa so bili razni krajanji in delegacija prebivalcev Katinare, ki zahtevajo dvojezično tablo ob vhodu v naselje. Srečanje je bilo še bolj aktualno in zasojeno po nedeljskem incidentu na ricmanjskem Ključu, kjer je na slovesnosti ob ponovni postavitvi pila, kot znano, tržaški župan Roberto Dipiazza polemično zapustil prizorišče, ker naj bi na Ključu prevladovalo »protitalijansko vzdušje«. V bližini je bil transparent z zahtevo po dvojezičnih cestnih tablah na hitri cesti.

Ponedeljkovo srečanje je sledilo sestonku, ki je v začetku septembra potekal na Padričah. Po takratnih pogovorih sta senatorka Blažina in svetnik Kocijančič izročila dokument zunanjemu ministru Frattiniju, ki je bil na obisku v Trstu. Blažinova se je pogovorila še s tržaškim prefektom Balsamom, na ponedeljkovem srečanju pa je spet prevladalo mnenje, da je nujen dogovor z oblastmi. Samo v primeru neuspešnih pogajanj naj bi prišel v poštvet morebiten široko dogovoren protestni nastop. Prisotni so sprejeli sklep, s katerim pozivajo prefekta, naj sklice omizje v zvezi s postavljivo dvojezičnimi tabelami. Igor Kocijančič je predlog o omizju, pri katerem naj bi poleg prefekta sodelovali trije izvoljeni slovenski predstavniki, obe krovne organizaciji ter tržaški župan oz. pristojni občinski urad, včeraj predal prefektu. Pismo vsebuje priporočilo, naj se upošteva mnenje predsednika paritetnega odbora Bojana Breziga, spreminja pa ga gradivo in dokazi, da so zahteve krajanov upravičene.

»Zahteve podpiramo, ker so dvojezične table v preteklosti že obstajale, tudi mnogo pred zaščitnim zakonom,« pravi Kocijančič. »Dvojezične table na odseku Fernečić-Padriče je družba ANAS postavila že leta 1988, to pa le na podlagi Londoškega memoranduma in Osimskega sporazuma. Ni mogoče, da stopamo leta 2008 na nizjo ravni,« dodaja. Za postavitev tabel na odseku Padriče-Katinara je bilo odgovorna Občina Trst, kar je Kocijančiču prav včeraj potrdil deželni odbornik za infrastrukture Riccardo Riccardi (tudi to piše v pismu prefektu). Igor Gabrovec potrjuje, da bi bilo odprtje hitre ceste z enojezičnimi tablami nesprejemljivo. »Oblastem moramo posredovati jasno in odločno sporočilo, da bomo na nadaljnje odlašanje ostro reagirali. Vsak nastop, tudi najbolj odločen, pa bo izvedljiv samo ob široki podpori. Če nismo složni, tvegamo polom,« podčrtuje deželni svetnik SSK, ki je vsekakor opazil spodbudne elemente konsenz-

DOLINA - Izredna seja občinskega sveta

Po rebalansu javna dela

Med temi obnova telovadnice v Dolini in dela za urbanizacijo v Borštu in drugih vaseh

V dolinskih občinih se bodo končno začela nekatera pomembna javna dela, druga pa se bodo v kratkem tudi zaključila. Tako je dolinska županja Fulvia Premolin ocenila uravnovešenje finančnega poslovanja ter posodobitev triletnega načrta za javna dela za obdobje 2008-2010 in letnega seznama del, ki jih je skupaj s takojšnjim izvršilostjo odobril dolinski občinski svet na včerajšnji izredni seji. Tako se bodo v kratkem začela in tudi končala dela za obnovino in vzdrževanje telovadnice športnega centra Silvana Klabiana v Dolini, in načrtu pa je tudi gradnja parka za otroke na območju v pristojnosti večnamenskega centra Franceta Prešerna v Boljuncu.

Sicer je bilo na dnevnem redu več točk. Po rebalansu oz. triletnem načrtu za javna dela bi morala skupščina razpravljati o spremembah v občinskem pravilniku za davek na nepremičnine ICI, ki jo je vložila opozicija. Skupščina je bila mnenja, da je treba zadevo še poglobiti in so zato točko preložili na drug datum. Na vrsti sta bili nato resoluciji, vezani na gradnjo širokopasovnega omrežja in na problematiko vojaških jedrskih objektov v tržaškem zalivu.

Rebalans je bil izredno pomemben, ker ne bi mogli drugače uporabiti preostankov. Odobrena postavka pa bo zdaj omogočila začetek oziroma konec mnogih javnih del. Med temi so še zlasti

pomembna tista za ureditev cestnih jaškov občinskega kanalizacijskega omrežja in vodovoda na Krmenki. Poseg je bil vključen na novo za skupni znesek 7 tisoč evrov in ga bodo financirali na osnovi upravnega pribitka. Prav tako pomembna so dela za urbanizacijo in mestno opremo v Borštu za skupni znesek 600 tisoč evrov, ki ga bodo financirali z najetjem posojila s pomočjo prispevka na račun obresti, ki ga je dodelila deželna uprava. Dalje so v načrtu dela za obnovino in izredno vzdrževanje centra Frančeta Prešerna, dela za izredno vzdrževanje zidu v Prebenegu, dela za izredno vzdrževanje in obnovno pročelja občinskega poslopja (dela naj bi se zaključila spomladvi, odvisno pač od vremenskih razmer), dela za urbanizacijo in mestno opremo v Krogljah, v Prebenegu, v Mačkoljah in v Žavljah ter nenazadnje dela za gradnjo nove kanalizacije v Mačkoljah in Križpotu.

A.G.

David Malalan, eden izmed podpredsednikov Koordinacijskega združenja kraških vasi, pravi, da je združenje od začetka podpiralo podobno rešitev, Blažinova, Kocijančič in Gabrovec pa so nato prišli v stik z zunanjim ministrom, prefektom in županom. Po njegovem bo omizje priložnost za reševanje podobnih vozlov od Škofij do Moščenice, »medtem pa se pripravljamo tudi na morebitne konkretné akcije«. Malalan dodaja, da sklep predvideva rešitev vsaj 10 dni pred uradnim odprtjem cestnega odseka Padriče-Katinara.

Predsednika paritetnega odbora Bojana Breziga, spreminja pa ga gradivo in dokazi, da so zahteve krajanov upravičene. Predstavnik Fernečić-Padriče je družba ANAS postavila že leta 1988, to pa le na podlagi Londoškega memoranduma in Osimskega sporazuma. Ni mogoče, da stopamo leta 2008 na nizjo ravni,« dodaja. Za postavitev tabel na odseku Padriče-Katinara je bilo odgovorna Občina Trst, kar je Kocijančiču prav včeraj potrdil deželni odbornik za infrastrukture Riccardo Riccardi (tudi to piše v pismu prefektu). Igor Gabrovec potrjuje, da bi bilo odprtje hitre ceste z enojezičnimi tablami nesprejemljivo. »Oblastem moramo posredovati jasno in odločno sporočilo, da bomo na nadaljnje odlašanje ostro reagirali. Vsak nastop, tudi najbolj odločen, pa bo izvedljiv samo ob široki podpori. Če nismo složni, tvegamo polom,« podčrtuje deželni svetnik SSK, ki je vsekakor opazil spodbudne elemente konsenz-

RAJONSKI SVET ZA SV. IVAN, KJADIH IN ROCOL - Štefan Čok

Dvojezični smerokazi!

Rajonski svet odobril resolucijo, ki jo je predložil svetnik Demokratske stranke

Rajonski svet za Sv. Ivan, Kjadin in Rocol dejansko zahteva namestitev dvojezičnih cestnih tabel na območju, ki ga predstavlja začitni zakon. Pred dnevi je v večino glasov podprt resolucijo, ki jo je v tej zvezi predstavil svetnik Demokratske stranke Štefan Čok.

V resoluciji je omenjena namestitev novih cestnih tabel in smerokazov v okviru zaključnih del na odseku hitre ceste na križiščih ob izhodu iz predora Kras pri Katinari. Velika večina teh tabel je izključno italijskih, le nekaj jih je dvojezičnih. Čok je zato v dokumentu pozval občinske urade, naj preverijo, ali napisani na novo nameščeni cestni smerokazi in tablah odgovarjajo normam o dvojezičnih cestnih oznakah, ki jih predstavlja zakon o zaščiti slovenske manjšine.

V isti resoluciji je omenjena potreba o novem tlakovanju Ceste za Lonjer in sicer na odseku ob izhodu iz

vasi v smeri Katinare, kot tudi zahteva po počiščenju pomazane dvojezične table Longera-Lonjer ob vhodu v vas.

Čokovo resolucijo so podprli svetniki Demokratske stranke, Stranke komunistične prenove, Občanov, in Naprej Italija. Svetnik UDC Roberto Ferrarese se je vzdržal »bolj iz metoloških kot iz vsebinskih razlogov«, kot je po seji pojasnil sam Čok, medtem ko je svetnik Nacionalnega vezništva Marco Ianza glasoval proti.

Rajonski svet je odobril tudi drugo resolucijo, ki jo je vložil Štefan Čok. Ta se je nanašala na sporno uvedbo enosmerne ceste v Ul. Max Fabiani, ki povezuje Lonjer s Cesto za Bazovico. Ukrep je izrazil veliko negotovje domačinov, ki so ga tudi iznesli na srečanju s tržaškim županom Robertom Dipiazza. Ta je Lonjercem omenil možnost preklica ukrepa po odprtju zadnjega odseka hitre ceste, ker naj bi se takrat zmanjšal promet po Cesti za Bazovico.

Resolucija, ki so jo podprli prav vsi svetniki, poziva občinske urade, naj preverijo možnost ponovne uvedbe dvostranske vožnje po Ul. Max Fabiani po odprtju odseka hitre ceste pri Katinari. Poziva pa tudi k takojšnjemu uvedbi dvostranske vožnje vsaj v spodnjem delu ulice, kar ne bi predstavljalo nevarnosti za promet na cesti, bi pa omogočilo domačinom dovoz do domov brez težav, ki jih povzroča sedanje ukrep o enosmerni vožnji.

Kongres vzhodnokraške sekcijske stranke SSK

V času pred pokrajinskim in deželnim kongresom stranke Slovenske skupnosti se tudi sekcijska na Vzhodnem Krasu pripravlja na svoj sekcijski kongres. Kongres bo v sredo, 1. oktobra, ob 20.30 v malih dvoranih Prosvetnega doma na Opčinah. Na dnevnem redu bodo poročila, izbira delegatov za pokrajinski in deželni kongres ter volitve novega sekcijskega odbora. Ob formalnem značaju kongresa želi biti srečanje tudi prilika za odprt razpravo o problemih tega dela kraškega območja tržaške občine in pokrajine ter o ukrepih, ki jih lahko spodbudijo občani z organiziranimi strankarskimi delovanjem na lokalni ravni. Sekcija vabi na srečanje vse, ki se prepoznavajo v vrednotah, kot so narodni obstoj in skrb za teritorij, na katerem živimo, ne glede na njihovo ideološko, versko ali politično preprincanje.

V Domju srečanje o kruhu in tradiciji

V soboto, 4. oktobra, bo ob 11. uri v prostorih večkulturnega centra L'Arca dei colori pri Domju (Ul. Morpurgo, 7/2) srečanje o kruhu, njegovem stoletnem pomenu in tradiciji, ki jo bo vodila Melita Richter. Za dodatne informacije je na voljo tel. št. 040/3478485.

Občina Devin-Nabrežina bo nagradila športnike

V mesecu decembru bo uprava Občine Devin-Nabrežina nagradila športnike s stalnim bivališčem v občini, ki so dosegli pomembne uspehe na deželni ravni (samo za prve uvrščene) ali na državni, evropski in na mednarodni ravni (1., 2., in 3. mesto) v sezoni 2007/2008. Ob tej priložnosti bodo nagrjeni tudi športna društva s sedežem v občini, ki so dosegla pomembne rezultate od športnikov, ki nimajo stalnega bivališča v občini. Društva, ki nameravajo sporočiti imena športnikov, so vabljeni, da to storijo najkasneje do 31. oktobra 2008 in sicer na občinskem uradu za šolstvo, kulturo, šport in prosti čas po faksu na št.: 040-201307.

MEDJA VAS - Z združenimi močmi za svojevrstni praznik »Konji in vonjave mošta«

Vikend v znamenju konjev, mošta in zabave

Izleta s konji, pohod, kolesarska ekskurzija, razstavi, glasba, tekmovanja in enogastronomski ponudbi

Jesensko obarvana Medja vas bo končna tedna prvič gostila svojevrstno pobudo *Konji in vonjave mošta*, ki so si jo zamislila športno kulturno društvo Timava Medjavas Štivan, Vaška skupnost Medjevas in medvejski jus. Pod pokroviteljstvom oz. s finančno podporo tržaške pokrajine ter Občine Devin Nabrežina bo od petka do nedelje tu zaživelu kulturno športna prireditev, ki bo v vas ob robu z goriškim svetom privabila veliko radovednežev.

Kot je na včerajšnji predstavitev konferenci poudaril predsednik ŠKD Timava Medjavas Štivan Igor Tomasetig, je sodelovanje z domaćim jurskim odborom že ustaljeno in plodno, tako da so ga z novo skupno pobudo želeli še dograditi. »V zadnjih letih se je v naših krajih vidno povečalo zanimanje za konjeništvo, ta hobby, h kateremu se približuje vse več domaćinov, pa smo želeli povezati še z enogastronomsko ponudbo, se pravi z domaćimi osmicanami in gostilno.«

Od petka do nedelje bodo vse vaške osmice (Paolo Pernarčič - Lahvi, farma Jakne p'r Neli, Nadja Legija - Sklun'vi, Sidojna Radetič - Tunk'vi, Luciana Pahor - Blažin'vi in Boris Pernarčič - Lah'vi) in gostilna pri Pinotu - Tunk'vi na stežaj odprle svoja vrata ter obiskovalcem ponudile svoje specialitete, od pristne bele in rdeče kapljice, mimo domačega narezka in kruha pa vse do štrukljev s skuto in orehi, gibance in štruklja. Praznovanje se bo uradno začelo v petek ob 18.30 s kulturnim programom, ki ga bosta oblikovala KD Krasški šopek in plesna skupina društva Timava Medjavas Štivan, večerni program pa predvideva glasbo in zabavo po osmicah in v gostilni ter obenem country ples pri vaškem placu pri pilju.

Absolutni protagonisti prireditve so seveda konji in njihovi konjeniki. Zbirališče slednjih bo ob vhodu v vas, kjer bo za žrebce zagotovljen privez s krmom, vodo in boksi, ter prenočišče tudi za njihove jezdece. V soboto so organizatorji s pomočjo konjeniške skupine Skuadre Uoo ob 8.30 priredili izlet s konji v okolico Grmade z ogledom Grofove Jame. Poskrbljeno pa bo tudi za pohodnike, ki se bodo ob 9.30 podali na čezmejni pohod iz Medje vasi in Breštovico in Cerovlje ter seveda nazaj (skupno kake tri ure hoje v priredbi KD Timava, Turističnega društva Brest in ŠD Grmada). Že ob 14. uri se bodo začele igre v spremnosti s konji in pa lov na zaklad, ki se bodo zaključili ob 18.30 z nagrajevanjem najbolj spretnih jezdecev. Razposajeno vzdusje pa bosta na placu pri pilju (tu bodo delovali tudi kioski) po 20. uri ustvarili skupini Bandomat in Rock Partyzani, ki bosta v Medjo vas privabili številne mlade.

Tudi nedelja se obeta kar se da pena. Ob 8.30 se bodo konjeniki podali na izlet mimo Kohišča do izliva Timave, medtem ko bo ob 9.30 startal vodení ogled strelskej jarkov iz časa prve svetovne vojne. Gre za približno štirinočno krožno ekskurzijo v priredbi društva Flondar, ki predvideva ogled obrambnih postojank na Grmadi od Kohišča do kaverne ognja. Ljubitelji gorskega kolesarjenja pa se bodo v priredbi SK Devin in turističnega društva Gorjansko ob 10. uri iz Medje vasi po srednje težki progi odpeljali proti Kohišču, Cerovljani in Grofovji jami. Ob 13.30 je predviden mimohod konjenikov po vaških ulicah, ob 15.30 pa bodo na sporednu stare kmečke-ljudske igre; vsakdo se bo lahko preizkusil v tekmovalju s samokolnicom, v žaganju hloda, teku z vrečami in vlečenju vrv. Najboljši bodo seveda nagrajeni ob 18.30 med zaključnim kulturnim programom. Glasba in zabava pa se bosta nadaljevali dolgo v noč po osmicah in gostilnah.

Naj omenimo še, da bo ob gostilni p'r Tunk'vi na ogled fotografika razstava o kmečkem življenju v Medji vasi in okolici, medtem ko bo p'r Lah'vi (Boris Pernarčič) Bruno Santini razstavljal predmete in fotografije iz časa prve svetovne vojne. V vas bo v soboto in nedeljo peljal le avtobus, saj bo za avtomobile urejeno parkirišče ob vhodu v vas, kjer bo postavljena tudi infoteka, ki bo obiskovalcem nudila informacije o dogajanju v vasi. Držimo pesti za sončno vreme ... (sas)

Utrinek z
včerajšnje
predstavitevne
konference na
Trgovinski zbornici

KROMA

ZGONIK - Na sinočnji občinski seji

Kaj bo z vojašnico?

Študija in analiza o bodoči namembnosti območja nekdanje vojašnice Dardi pri Briščikih - Rebalans proračuna

Zgoraj: Mirko Sardoč; desno:
nekdanja vojašnica
Dardi pri Briščikih

KROMA

Zgorni občinski svet je na sinočnji seji z glasovi levensredinske večine izglasoval rebalans proračuna, medtem ko so se svetniki Slovenske skupnosti in Nacionalnega zavezništva na Grmadi od Kohišča do kaverne ognja. Ljubitelji gorskega kolesarjenja pa se bodo v priredbi SK Devin in turističnega društva Gorjansko ob 10. uri iz Medje vasi po srednje težki progi odpeljali proti Kohišču, Cerovljani in Grofovji jami. Ob 13.30 je predviden mimohod konjenikov po vaških ulicah, ob 15.30 pa bodo na sporednu stare kmečke-ljudske igre; vsakdo se bo lahko preizkusil v tekmovalju s samokolnicom, v žaganju hloda, teku z vrečami in vlečenju vrv. Najboljši bodo seveda nagrajeni ob 18.30 med zaključnim kulturnim programom. Glasba in zabava pa se bosta nadaljevali dolgo v noč po osmicah in gostilnah.

Med spremembami in proračunu je Sardoč omenil strošek v višini 35 tisoč evrov za upravljanje občinskega sedeža in javno razsvetljavo, za redno vzdrževanje cest, za vzdrževanje občinskega premoženja, za davek Irap in za obliko občinskega redarja. Prav včeraj se je namreč zaključil natečaj, v kratkem bo znano, kdo bo novi občinski redar. Nadaljnjih 21 isoč evrov bo

občina namenila za financiranje stroškov za novo delovno pogodbo občinskega osebja ter za okrepitev sklada za učinkovitost storitev, nadalje za konvencijo šolske menze, za gorivo za občinska prevozna sredstva ter olajšanje davka na odpadke.

Zupan Mirko Sardoč je ob predstavitvi spremembe proračuna poudaril, da se programu, ki so bili predvideni po planskem in programske poročilu, dobro izvajajo; izvenproračunske dolgov in primanjkljajev pri upravljanju ni; finančno stanje občine je takšno, »da je mogoče predvideti, da se bo poslovna doba zaključila z ravnovesjem ali celo z možnim ostankom upravljanja.«

Občina je pred kakim tednom prejela od države preko deželne uprave polovico nadomestka za ukinjeni davek na nepremičnine ICI, to je 220 tisoč evrov. Preostalo polovico bodo občinski upravi posređovali konec leta.

Med spremembami in proračunu je Sardoč omenil strošek v višini 35 tisoč evrov za upravljanje občinskega sedeža in javno razsvetljavo, za redno vzdrževanje cest, za vzdrževanje občinskega premoženja, za davek Irap in za obliko občinskega redarja. Prav včeraj se je namreč zaključil natečaj, v kratkem bo znano, kdo bo novi občinski redar. Nadaljnjih 21 isoč evrov bo

Ali drugimi besedami: občinska uprava želi dobro presoditi, kaj storiti z obsežnim območjem, ki ga ima na razpolago pri Briščikih. »Kasarne ne sme samevati, mora biti funkcijo, ki bo v prid celotnega občinskega ozemlja,« je poudaril župan. Zato je treba izvedeti, kaj bi lahko na tem območju izpeljali, kako bi ga uredili, da bo - po eni strani - prijazno domačim ljudem in naravi, po drugi pa, da bo stalo na trdnih ekonomskih nogah. Kajti: »Ne moremo si privoščiti, da bi novo območje delovalo izključno z raznimi prispevki,« je opozoril Sardoč. Zato naj izvedenci pravijo analizo, tako bo mogoče ugotoviti, ali so za upravljanje potrebeni tudi zasebni subjekti, sledilo bo projektiranje, je napovedal župan.

V odgovoru na vprašanje svetnika Nacionalnega zavezništva Nicole Guarinu je Sardoč spomnil, da je občinski svet je v strateško-razvojnem načrtu že določil smernice za to območje, prevzeta vojašnica pomeni za občino obogatitev, ki jo gre primerno izkoristiti. Župan je tudi pritrdiril svetniku Slovenske skupnosti Dimitriju Žbogarju, da bo »ob analizi potrebitno soočenje s krajani.«

Slep je bil odobren soglasno.
M.K.

V NEDELJO

Rojan Day

V znamenju Krpana

Praznik Rojan Day je že tradicija, ki se ponavlja vsako jesen. Kulturno športno društvo Rojanski Krpan ga tokrat prireja v nedeljo, 5. oktobra, potekal pa bo v znamenju Martina Krpana. Letos mieneva namreč 150 let od izida te Levstikove pripovedke, zato bo za osrednji dogodek rojanskega praznika poskrbel gledališki igralec Danijel Malan, ki bo na domačiji gospes Anite Perič (Ulica degli Olmi 23) nastopil v vlogi pogumnega in silnega Krpana. Njegov nastop je napovedan ob 17. uri, sledi veselica: vsi so vabljeni, da po svojih močeh prispevajo k njenemu uspehu ...

Rojan Day pa se bo za ljubitelje pohodništva začel že ob 14.45 na Largo a Roiano (križišče med Miramarškim drevooredom in Ul. santa Teresa). Vse, ki bi želeli kaj več izvedeti o Rojanu in se obenem sprehoditi, čaka pohod po Piščancev in Peričeve domačije; nekaj zanimivosti bo med potjo ponudila Patrizia Vascotto.

Danes v Kulturnem domu prvo srečanje Studio Art

Danes ob 17. uri, se bo v prostorih Slovenskega stalnega gledališča v Trstu odvijalo prvo srečanje letošnjega tečaja Studio Art. Gledališka šola Slovenskega stalnega gledališča prehaja v tretje leto delovanja, izkušenim tečajnikom prejšnjih let se bo letos pridružil številčen prvi letnik. Po tržaškem uvodnem srečanju bo tečaj stekel v Trstu, Gorici in Čedadu. Ob ustaljenih metodah in izkušenih mentorjih čaka letos tečajnišča nekaj novosti, med katerimi priprava novega administrativnega ustroja šole.

Zbor Jacobus Gallus začel novo sezono

Z novo sezono je v septembru začel tudi zbor Jacobus Gallus, ki deluje v okviru tržaške Glasbene matice. Pri tem je treba povedati, da je zbor do letela tudi precej pomembnih novosti, med katerimi sta verjetno glavni zamenjavi dirigenta in predsednice. Potem ko je zbor Gallus poleti ob 11. do 15. julija opravil krajšo turnejo med Slovenci v Porabju na Madžarskem (z obveznim nastopom tudi v Prekmurju in obiskom Budimpešte), je prišlo do korenite spremembe v vodstvu. Matjaž Šček, ki je zbor vodil v zadnjih sezona, namreč ni več povevoda (pred kratkim smo poročali, da je skupaj z Nadjom Bratinom prevzel strokovno vodstvo novoustanovljenega čezmejnega mladinskega in dekliskega zbora Krasje), na njegovo mesto pa je prišel Marko Sancin. Sancin, ki je doslej bil v zboru dejaven kot pevec, ima drugače že dirigentske izkušnje, npr. kot povevoda Moškega pevskega zbora Vesna iz Križa. Do zamenjave je prišlo tudi v »upravnem« vrhu zboru, saj je na občnem zboru, ki je potekal 10. septembra, na mesto dosedanje predsednice Katje Pasarit bila izvoljena Valentina Sancin.

Zbor, ki je nastal oz. bil obnovljen leta 1991 na pobudo takratnega dirigenta Stojana Kureta in je v tem sedemnajstletnem obdobju dosegel zavidljive uspehe na tekmovanjih Naša pesem v Mariboru, Corovivo in Vitoriju Venetu ter izdal tri zgoščenke (Naša pesem z žlahtnimi odsevi, Božično pričakovanje in O polnoči), je torej zakorakal v novo sezono z zvrhano mero novosti, pričakuje pa tudi nove pevce. Ti se lahko zglašajo na pevskih vajah, ki potekajo vsak teden ob sredah in petkih od 20. do 22. ure v prostorih Glasbene matice v Ul. Montorsino 2 v Rojanu. Informacije o zboru so dosegljive tudi na spletni strani www.jacobusgallus.com.

TRST - Vodstvo krovne organizacije se sestaja z organizacijami na raznih področjih

Srečanja s članicami priprava na kongrese SKGZ

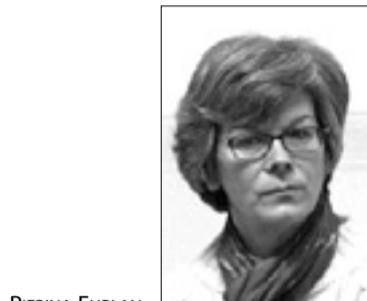
Z vodstvom KRUT-a o delu na področju sociale, z zadrugo Kulturni dom Prosek Kontovel o obnovi

Vodstvo Slovenske kulturno gospodarske zveze se je v okviru priprav na pokrajinske in deželni kongres na svojem sedežu v Trstu sestalo z zastopstvom Kruta, društva za socialno promocijo, ki sodi med najbolj množične in najaktivnejše organizacije, saj se v njem zbira nad 2 tisoč članov, katerim je treba dodati še dejavnosti v okviru Društva slovenskih upokojencev na Tržaškem in Zveze vojnih invalidov.

Predsednik SKGZ Rudi Pavšič (sestanka so se udeležili še Marino Marsič, Dorica Kreševič, Pierina Furlan, Ondina Germani in Aleksander Coretti) je poohvalil dejavnost članice in opozoril, da je njen delo prema vrednoteno v širši javnosti. Gre za skupke pomembnih socialnih dejavnosti, ki so zaobjete v sklopu SKGZ-evega gibanja in delujejo na podlagi strokovne usposobljenosti in ponujanja storitev na skrbstveno-socialnem področju. Utecene dejavnosti na kulturno-rekreacijskem in skrbstveno-socialnem področju ponujajo dostenjeno življenjsko raven tudi socialno šibkejšim pripadnikom slovenske narodnosten skupnosti.

Delovanje v delavnicih in krožkih na podlagi vseživljivenskega vključevanja v kvalitetno življenje nudi tudi možnost razvoja medgeneracijskega povezovanja, razumevanja in sprejemanja različnosti in medsebojne strpnosti. Uspešnost takšnega pristopa potrjuje dejstvo, da delavnice in krožke mesečno obiskuje kakih 200 oseb.

Predstavniki Kruta so izpostavili še druge aktivnosti v okviru krožka, kot so socialni turizem, termalizem ter upravljanje domov za ostarele (Tilia). S tem v zvezi se je vodstvo SKGZ obvezalo, da bo skupaj s predstavniki Kruta poiskalo rešitve za nekatere odprtva vprašanja in si prizadevalo, da bo tovrstna dejavnost deležna večje pozornosti (in finančne podpore, saj je povsem logično, da so takšne in podobne aktivnosti deležne istih pristopov in enakega vrednotenja). Dobro bi bilo tudi, da bi se na tem področju upoštevalo zaključke Programske konference, ki se je zavzela za povezovanje med društvi s podobnimi cilji in aktivnostmi. Manjšina naj bi ustavila koordinacijski urad, ki bi nudil vsem našim društvom administrativno, legalno in birokratsko

PIERINA FURLAN

RUDI PAVŠIČ

ŽARKO BUKAVEC

pomoč, obenem pa jih seznanjal z novostmi na socialnem področju. SKGZ podpira takšno vizijo.

Vodstvo SKGZ si bo prizadevalo, da bi se čim prej zaključila obnovitvena dela Kulturnega doma na Proseku. O tem se je predsednik Rudi Pavšič s sodelavci pogovarjal s predsednikom in blagajnikom Zadruge Kulturni dom Prosek-Kontovel Žarkom in Sandorjem Bukavcem.

Na srečanju so ugotovili, da je obnova doma tik pred zdajci in da je zanj potrebnih še nekaj dodatnih sredstev, da bi se uresničila in bi dom lahko postal uporaben. V njem ima jo namreč ob dejavnosti Zadruge svoje aktivnosti tudi Mladinski krožek, podružnica Glasbene matic, SDD Jaka Štoka, taborniki RMV in nogometni klub Primorje. Srečanje na SKGZ je nudilo pri-

ložnost za razmišljjanje o razvejani dejavnosti na Proseku-Kontovelu tudi v okviru pobud, ki nastajajo v prostorih »Soševe hiše«, kjer deluje godbeno društvo, pevska zborna in sekacija VZPI-ANPI. S predstavniki teh organizacij se bo krovna organizacija srečala, da bi si ustvarila celovito sliko pobud in potreb na tem pomembnem delu manjšinskega teritorija.

POKRAJINA - Nov projekt, namenjen mladim iz Milj

Za kritičen odnos do nepotrebnega potrošništva

Projekt so predstavili na sedežu pokrajinske uprave
KROMA

Potrošništvo je nedvomno ena od značilnosti sodobne zahodne družbe, vse bolj pa se širijo tudi pobude, ki vabijo k etičnim in bolj razumnim nakupom. To je tudi namen projekta »ComunicAgendo - Atelier Multimedia«, ki so ga včeraj predstavili na sedežu tržaške pokrajinske uprave. Projekt so si zamisli Občina Milje in socialni zadrugi La Collina ter La Piazzetta, financirala pa ga je Pokrajina Trst; njegov cilj je vzбудiti v mladih, ki obiskujejo miljski riček Penso, kritičen odnos do potrošništva, predvsem do odvečnih in večkrat nepotrebnih nakupov. Želja organizatorjev je, da bi se mladi z novo »senzibilnostjo« in uravnovesenostjo podajali na shopping, da bi omejili rabo energetskih virov in izbrali okolju prijazen način življenja.

ICGEB - Simpozij Novi virusi

Na sedežu Mednarodnega centra za genetsko inženirstvo in biotehnologijo ICGEB na padriškem sinhrotronu se je včeraj začelo štiridnevno mednarodno srečanje posvečeno virusom in novim odkritjem glede ribonuklein-ske kisline (RNA), ki ima vlogo prenašalca genetske informacije.

Na srečanju, ki se ga bodo udeležili mednarodni izvedenci in raziskovalci, se bodo posvetili še nerazčlenjenim vprašanjem glede nosilcev hudih epidemij in virusov Aidsa, gripe, hepatitisa ali sars, pa tudi rumene vročine, virusa Ebola, ki se vzporedno z globalizacijo pomikajo proti nam. Seveda pa ne bodo izostale vse novosti na področju raziskovanja; hkrati pa bodo analizirali morebitne alternativne terapije in cepiva. Pobuda želi promovirati raziskovanje, posebno v državah v razvoju.

Mladim bodo zato ponudili multimedijski laboratorij, v katerem bodo spoznavali tako tradicionalne kot sodobne izrazne tehnike in digitalne pripomočke: z njihovo pomočjo bodo izdelali video posnetke, ki naj vrstnikom na učinkovit način »spregovorijo« o teh temah. Končni izdelek bodo z drugim informativnim materialom lastne produkcije delili v posebni torbi: sešita bo seveda iz ekološkega materiala, za njen zunanj videz pa bodo prav tako poskrbeli mladi udeleženci projekta.

Nov deželni sindikat Alpis FVG-Zujst FJK

V deželi FJK je nastal nov sindikat Alpis FVG-Zujst FJK, ki je apolitičen in katerega namen je ščititi pravice vseh zaposlenih v javnem sektorju. To je Združenje uslužbencov v javnem in v terciarnem sektorju Zujst FJK-Associazione lavoratori pubblico impiego e servizi Alpis FVG-Asociazion lavoradors public implei e servizis Aplis FVG. Kot je v njegovem imenu povedal Marino Kermac, je to nov deželni, svoboden, neodvisen, demokratičen in federalističen sindikat, ki namerava ščititi vse delavce in vse profesionalne like javnega sektorja v deželi Furlaniji-julijski krajini. Sindikat sloni na ustavnih načelih in zagovarja demokracijo ter pluralistični sistem. V tem smislu se bo predstavil na vseh pogajalskih omizijih brez vsakega ideoškega predstnika in bo vsako sindikalno akcijo znamovala realistična ocena posamezne problematike v znamenju zaščite delavskih interesov, a obenem v luči družbeno-gospodarskega razvoja.

Pokrajina obnovila zunanj strukturo liceja Oberdan

Pokrajinski odbornik za šolstvo Mauro Tommasini je včeraj v liceju Oberdan uradno odpril obnovljeno zunanj strukturo, ki služi tako dijakom in dijakinjam kot športnemu združenju Azzurra Basket. Poleg Tommasinija so na svečanosti govorili predstavniki liceja Oberdan in pokrajinske košarkarske zveze.

Orhideja Unicef za pomoč afriškim otrokom

Orhideja Unicef za otroke je geslo, prek katerega bodo ta konec tedna v italijanskih mestih zbirali prispevki v prid otrokom. Na več kot 1.200 italijanskih trgov bi 10 tisoč prostovoljev delilo orhideje »phalaenopsis«, za katere bo treba prispevati vsaj 15 evrov. V okviru potbude so ustanovili tudi posebno solidarnostno telefonsko številko 48548, na katero bo mogoče poslati sporočilo SMS do 12. oktobra. Z vsakim SMS bomo prispevali 2 evra. Zbrani prispevki bodo v prid otrokom 6 afriških držav, njihov namen pa bo nakup živil in zdravil. Pri pobodi bo sodelovala vrsta uglednih osebnosti, pa tudi nogometniški, ki bodo v nedeljo igrali v A in B ligi. V Trstu bodo prostovoljci organizacije Unicef v soboto, 4. oktobra, v nakupovalnem centru Torri d'Europa, medtem ko bodo dan kasneje na križišču med Ul. Carducci in Ul. Battisti. Naj dodamo, da sodelujejo pri pobodi tudi gasilci.

OBČINA TRST - Seja občinskega sveta

Brez slovenske prevajalke

Problem postavil svetnik Furlanič, ki je kritično ocenil razdeljevanje občinskih sporočil družbe Esatto

Občina Trst namerava razpisati natečaj za novo prevajalko, saj ravno danes poteče pogodbena sedanjih prevajalk, po veljavni zakonodaji pa se ji pogodba ne more več podaljšati, drugih prevajalcev pa niso našli niti v ostalih občinah. Do izvedbe razpisa pa bo prevajalsko službo opravljala ena izmed uslužbenikov urada za stike s pripadnikami slovenske manjšine v Ul. Giotto. Tako je bilo na ponedeljkovi seji tržaškega občinskega sveta odgovorjeno svetniku Stranke komunistične prenove Iztonku Furlaniču, ki je problem postavil v okviru aktualnih vprašanj pred začetkom seje. Slednja je drugače potekala v znamenju nekaterih resolucij, predvsem pa poročila odbornika Giovannija Ravidaja o izvajanju programa v okviru predvidenega proračuna za leto 2008 in večletnega proračuna za obdobje 2008-2010. Ravidaj je poudaril predvsem

IZTOK FURLANIČ
KROMA

pozitivno mnenje nadzornikov in dobro stanje občinske blagajne, saj so povečali rezervni sklad za 47.000 evrov, skoraj milijon evrov pa so shranili za izredne potrebe oz. dolgove.

Ravno glede izvajanja programa pa je Furlanič (ki je na župana Roberta Dipiazzo pred tem tudi naslovil vprašanje o sočasnosti dveh skoraj sličnih pobud, sejma potupočih trgovcev Trg Evropa v Trstu in pobude Okusi meje v Go-

rici) kritično ocenil odločitev, da se razdeljevanje občinskih sporočil poveri družbi Esatto, saj je zdaj po njegovih besedah treba plačati več. Ko je občinsko korespondenco raznašala italijanska pošta, se je prihranilo 2.000 evrov, je ugotovil Furlanič, ki je skupaj z nekaterimi drugimi svetniki levosredinske opozicije opozoril na neuspeh prodaje občinskih nepremičnin. Na predvidenih skoraj 19 milijonov evrov prihodkov jih je zaenkrat prišlo le dobrih 13 milijonov, od terjatev pa je Občina doslej prejela le 861.000 evrov, kar je le dobrih šest odstotkov predvidene vsote. Kritike so letele tudi na komunalne storitve podjetja AcegasAps, kjer opozicija ugotavlja, da so ulice vedno bolj umazane, kar je razvidno zlasti v predmestjih, kjer je stanje nevzdržno, zato bi morali ponovno vzeti v pretres pogodbo med občinsko upravo in komunalnim podjetjem.

TRST - Že nekaj mesecev se skoraj dnevno stopnjujejo mazaške akcije na Tržaškem

Vsak dan čedalje več protislovenskih napisov

S fašističnimi gesli pravkar onesnažili tudi Napoleonsko cesto - Kaj delajo pristojne oblasti?

Po »pogumnem« nočnem pohodu nova »kulturna gesla« vedno »neznanih« avtorjev, tokrat na Napoleonski cesti

KROMA

očitno mislijo, da imajo prost po pot in kar je najhujše, je dejstvo, da s strani oblasti ni odgovor, to dejstvo pa je hkrati tudi odgovor:

Na Tržaškem je več krajevnih dvojezičnih napisov popackanih že mesece, napisi se množijo po zidovih in drugi javni imovini in nihče ne poskrbi, da se izbrišejo, saj mestu menda niso v čast. In vendar

se je tržaška občina pred kratkim celo baha, kako bo s slanim globami in varnostnimi posegi opravila z raznovrstnimi grafitti. Rezultati so žal vsem pred očmi. Kot vedno, ne gre za tistih nekaj nočnih bedakov, bolj je zaskrbljujoče dejstvo, da jim nihče ni sposoben stopiti na prste in počistiti to nesnago.

Mazaškim akcijam že dolgo ne posvečamo prevelike pozornosti, ker si te pravzaprav niti ne zaslužijo. Tudi v za sožitje najugodnejših trenutk se bo vedno našla relativno omejena skupina bedakov, ki se bo na tak način izzivljala ter dajala duška svoji primitivnosti in kulturni revščini. Vendar se novi žaljivi napisi vsepovod na Tržaškem

pojavljajo malone vsak dan. Ni slučaj, da do tega po splošnih ocenah prihaja po pomladanskem zasuku države in dežele v desno, kar je določenim krogom dalo novega navidea. Težko bi lahko sploh bilo drugače, ko se v državi množijo pogromi proti Romom, splošno nasilje do priseljencev in apologetika poveličevanja fašizma. Nekateri krogi

ČRNA KRONIKA - Tolpa tatov

Vrtali so luknje

Karabinjerji in policija onesposobili kriminalce, ki so bili dejavnici v raznih deželah

Tiskovna konferenca na državnem tožilstvu v Trstu

KROMA

Junija letos so tatovi ponocí prevrtili steno na zadnjem delu tržaške draguljarne Laurenti Stigliani v Ul. Ginnastica in odnesli bogat plen (približno 120.000 evrov). V istih dneh so skušali doseči enak podvig v trgovini s krvni LD v Ul. Imbriani, a jim to ni uspelo. Tatove je tedaj med drugim posnela nadzorna videokamera, na osnovi posnetkov pa so preiskovalci prišli na sled organiziranih združbi. Približno tri meseca pozneje so tržaški karabinjerji in policija aretirali deset članov tolpe, ki so imeli pri sebi šest srbskih, dva hrvaška ter po en slovenski in bolgarski potni list; vsi člani skupine pa so srbske narodnosti, starci so od 22 do 54 let. Tolpa je odgovorna za razne tativne v Trstu, Vidmu, Benetkah, Trevisu, Trentu, Milanu, Pisi in Perugii. Preiskovalci še ugotavljajo, koliko tativ gre pripisati omenjeni skupini.

Preiskavo je koordiniral javni tožilec Giorgio Milillo, uspeh pa je bil sad plodnega sodelovanja med pokrajinskim poveljstvom karabinjerjev in trža-

ško kvesturo ter mobilnim oddelkom, kot so povedali na včerajšnji tiskovni konferenci na državnem tožilstvu v Trstu. Tatovi so v nočnih urah v raznih italijanskih mestih vrtali luknje v stenah trgovin in draguljarn. Karabinjerji so dalj časa prisluškovali in opazovali tatove, nakar so prvih šest članov aretirali po kraji električnih kitar v kolici Pise. Dva tatova so zatem prijeli v nedeljo po spektakularnem zasedovanju na hitri cesti E45, medtem ko sta prevažala tovor kakih sto ukradenih očal najbolj dragih znamk (do tavnine je prišlo v nedeljo v Perugiji), druga dva pa v Milanu. V kraju Cinisello Balsamo, bližu lombardske prestolnice, so odkrili garažo, v kateri je tolpa skrivala plen, vreden pol milijona evrov. Zasegli so tudi več kot 20.000 evrov v gotovini, vozila in orodje za izvajanje tativ. Tolpi sta baje poveljevala Mladen Snjegović in Nenad Pokimica, ki sta za zapahi. Ukradeno blago je skupina prevažala v Srbijo in jo tam prodajala, od tod tudi naziv preiskave - »Balkan Outlet«.

Številni harmonikarski orkestri, komorne skupine, koncertanti in solisti iz Italije, Slovenije, Hrvaške, Srbije, Grčije, Litve in Moldavije se bodo od petka, 3., do nedelje, 5. oktobra, posmerili na šestem mednarodnem harmonikarskem tekmovanju *Fisa...armonie a Trieste 2008*, ki ga prirejata Glasbena matica in kulturno društvo Altamarea v sodelovanju s harmonikarskim orkestrom GM Synthesis 4 in združenjem Cluster ter Musica Libera, ob podpori Zadružne kraske banke in Coop.

Tekmovanje oziroma avdicije se bodo začele v petek ob 15. uri (do 18. ure) v Prosvetnem domu na Opčinah in porazdeljene bodo na več kategorij. Avdicije se bodo nadaljevale tudi v soboto (od 9. do 18. ure) in v nedeljo (od 10. do 16. ure), ko bo ob 18. uri na vrsti še nagrajevanje in nastop zmagovalcev.

Tekmovanja se lahko udeleži vsakdo. Podrobne informacije so na voljo na spletni strani www.altamareatrieste.eu ali www.fisaarmonie.com.

GLASBENA MATICA - Pred bližajočo se stoletnico delovanja

Obisk iz Ljubljane

Za bolj sistematično sodelovanje in izmenjavo produkcije obeh ustanov

Utrinek s srečanja na sedežu tržaške Glasbene matice

V petek je bilo na sedežu Glasbene matice v Trstu srečanje med to ustanovo in Glasbeno matico iz Ljubljane. Na obisk je prišel namreč njen predsednik Marko Vatovec, ki se je srečal s predsednico tržaške ustanove Natašo Paulin, tajnikom Jankom Banom in ravnateljem Bogdanom Kraljem.

Med ljubljansko in tržaško Glasbeno matico je že potekalo sporadično sodelovanje, ko so na primer nekateri tržaški izvajalci sodelovali na prireditvah Matice v Ljubljani ali je slednja sodelovala pri organizaciji nekaterih koncertov v sezonah Glasbeni splet v deželi Furlaniji Julijski krajini. Zdaj naj bi to sodelovanje postalo bolj sistematično in obsegalo naj bi razne aspekte glasbenih dejavnosti.

Tržaški predstavniki so gostu predstavili tukajšnjo ustanovo in njeno dejelno razsežnost. Poglavitni del delovanja je namenjen glas-

benemu poučevanju po italijanskih ministrskih programih, da lahko polagajo učenci (letos jih je okoli 600) izpite na konservatoriju in prejmejo diplomo za poklicno udejstvovanje; doslej je diplomantov okoli sto. Glasbena matica pa prireja tudi koncerne, izpopolnjevalne tečaje in simpozije, skrbi za objavo njihovih aktov, sodeluje z glasbenimi šolami, ustanovami in društvom v Sloveniji in Italiji.

Marko Vatovec je predstavil Kulturno društvo Glasbena matica Ljubljana. Njihovo razvijano in bogato delovanje se je začelo leta 1872, po drugi svetovni vojni pa se je moralno omejiti le na pevski zbor. V zadnjih desetih letih so se razmere spremenile in društvo se je z novimi finančnimi sredstvi lahko lotilo novih dejavnosti. Primarna področja delovanja so ustanavljanje in vodenje vokalnih ansamblov, prirejanje in posredovanje prireditv, glasbe-

no izobraževanje in glasbeno založništvo. Želja je, da bi ta dejavnost segla tudi med Slovence v Italiji in s tem prispevala k krepljenju enotnega slovenskega kulturnega prostora.

V pogovoru je padel predlog, naj se tesnejše sodelovanje med ustanovama začne že ob stoletnici Glasbene matice v Trstu, ki je bila ustanovljena leta 1909 kot Pevsko in glasbeno društvo, podružnica ljubljanske Glasbene matice. Osrednja proslava stoletnice naj bi doživel ponovitev v Ljubljani, v Trstu pa naj bi prišli na gostovanje otroški in mladinski pevski zbor ljubljanske Matice. Začela naj bi se tudi izmenjava produkcije obeh ustanov: v Ljubljani naj bi tako nastopili perspektivni učenci in diplomanti šole Glasbene matice ter profesorji na tej šoli, ki so tudi uveljavljeni koncertanti. Za načrtovanje in izpeljavo pobud bosta ustanovi odslej gojili stalne stike.

TREBČE - Predavanje Biserke Cesar

Štiri mesece med otroki sredi črne Afrike

Posnetek Biserke Cesar med otroki v Ugandi

V četrtek, 25. septembra, je bila v Ljudskem domu v Trebčah na sporednu prvo pobudo iz niza »Trebč brez meja«, ki jih SKD Primorec prireja ob priliki 110-letnice ustanovitve. Kot je na večeru poudarila predsednica društva Sabina Citter, so prvo pobudo poverili domačinki Biserki Cesar, ki se je številnemu občinstvu predstavila s potopisnim predavanjem »Uganda, moj afriški biser«. Biserka je namreč v začetku letosnjega leta preživelu v Ugandi štiri mesece kot prostovoljka, kjer je v glavnem delala z otroki.

Nabito polni dvorani je najprej predstavila Ugando, manjšo državo v centru Afrike, ravno na Ekvatorju. V sliki in besedi je prikazala njene znamenitosti, od kaotičnega glavnega mesta Kampale, do neskončnih pokrajij v naravnih parkih, kjer kraljujejo divje živali. Tu so izstopale slike in posnetki velikih afriških živali, kot so sloni, levi, povodni konji in ostale, posebno zanimivo pa je bilo opazovati redke gorske gorile v njihovi divjinji (nahajale so se prav sredi džungle) in ugotavljati, kako so njihovi gibi in kretnje zelo podobni človeškim.

Velik poudarek je bil na kulturi in navadnih tamkajšnjih ljudi in predvsem otrok, s katerimi je Biserka preživelajajoča časa. Poslušalci so lahko opazili, kako so ti otroci zelo rado sledili belcem (ki jim pravijo muzungu) in videli slike o otroški prijateljstvu igri dotikanja Biserkinih raznih delov telesa, predvsem dolgih las in bele kože. Da bi se tem otrokom še dodatno približala, se je avtorica večera tudi naučila osnovnih besed lokalnega jezika Rukiga (beri ručiga), kar so otroci še posebno cenili.

Biserkino prostovoljno delo je bilo v glavnem poučevanje v vrtcu, osnovni šoli (različne delavnice) in učenje plavanja. Tamkajšnji pogoj je zelo razlikujejo od naših; ena izmed mnogih zanimivosti je bila ta, da je bilo v tretjem razredu osnovne šole nič manj kot 121 učencev z enim samim učiteljem!

Ob koncu predavanja je Biserka poudarila, da je bila to zano zelo pomembna življenjska izkušnja, od katere se je naučila ceniti zelo enostavne reči (kot je topla voda), ki jih je v Ugandi primanjkovala.

S to pobudo se je uspešno začela sezona SKD Primorec, ki bo letos zaznamovana s praznovanjem 110-letnice ustanovitve.

Včeraj danes

Danes, SREDA, 1. OKTOBRA 2008

ZINKA

Sonce vzide ob 7.03 in zatone ob 18.45 - Dolžina dneva 11.42- Luna vzide ob 9.26 in zatone ob 19.11.

Jutri, ČETRTEK, 2. oktobra 2008

MIRAN

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 15,3 stopinje C, zračni tlak 1017,3 mb pada, veter 10 km na uro jugo-vzhodnik, vlaga 57-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 18,6 stopinje C.

Lekarne

Od pondeljka, 29. septembra, do sobote, 4. oktobra 2008

Urnik lekarne: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Baiamonti 50 (040 812325), Sv. Ivan - Trg Gioberti 8 (040 54393), Milje - Ul. Mazzini 1/A (040 271124).

Sesljan (040 208731) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Baiamonti 50, Sv. Ivan - Trg Gioberti 8, Trg Oberdan 2, Milje - Ul. Mazzini 1/A. Sesljan (040 208731) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Oberdan 2 (040 364928). www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure) Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZB, bolnišnic in otroške bol-

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.40, 20.00, 22.10 »La mummia - La tomba dell'imperatore Dragone«; Dvorana 2: 18.00, 20.10, 22.10 »Burn after reading - Spie come noi«; Dvorana 3: 17.45, 20.00, 22.00 »Sfida senza regole«; Dvorana 4: 17.30, 19.50, 22.00 »Un segreto tra noi«; Dvorana 5: 17.30 »Kung Fu Panda«; 20.00, 22.00 »Hancock«.

Izleti

SKD SLAVEC RICMANJE - LOG vabi v nedeljo, 19. oktobra, na enodnevni izlet po partizanskih poteh v okolici Velikih Lašč z ogledom muzeja novejše zgodovine (Slovenci v 20.stol. 1.in 2.svetovna vojna ter povojna leta) v Ljubljani. Cena izleta znaša 50,00 evrov ter vključuje malico, kosilo v restavraciji, vodiča, vstopnine in prevoz s potniškim avtobusom. Avtobus bo odpeljal s trga nad pokopališčem v Ricmanjih ob 7. uri (zbirališče ob 6.45), s Fernetičev pa ob 7.20. Predviden povratek ob 20. uri. Za informacije in vpis telefonirati na 320-372995.

PLANINSKO DRUŠTVO NOVA GORICA vabi v nedeljo, 5. oktobra, na jesenski izlet v karnijske Alpe, na Bivero in Clap-savon nad Saurisom. Predvideno je približno 6 ur hoje po zmerno zahtevni poti (odvisno od vremenskih razmer). Pordobneje na spletni strani, sedež društva ali pri vodniku v večernih urah na štev. 041-964 061. Prevoz z avtobusom, zato so zaželjene prijave. Obvezen se stanek udeležencev z vplačilom akcije v četrtek, 2. oktobra, na sedežu društva.

IZLET SPDT V VAJONT: v nedeljo, 5. oktobra, organizira SPDT avtobusni izlet v Vajont in vasi Erto in Casso. Izlet je namenjen članom, predvsem pa družinam z otroki, za katere bodo skrbeli planinski vodniki Mladinskega odseka. Podvod po stari oglarski poti (Trui de sciarbon) bo trajal približno tri ure in pol. Od-hod avtobusa bo ob 7.00 uri iz Trsta-Trg Oberdan in ob 7.15 iz Sesljana. Obvezna je čimprejšnja prijava. Za informacije in vpis odgovarjata: za Mladinski odsek Katja na tel. 338-5953515 ali na elektronsko pošto: <mailto:mladinski@spdt.org> in Vojka tel. 040-2176855 ali 333-5994450.

IZLET V TOSCANO - ŠE NEKAJ RAZPOLOŽLJIVIH MEST Kmečka zveza obvešča, da je še nekaj razpoložljivih mest za izlet po deželi Toscana, ki ga prireja Deželno združenje upokojencev - CIA - Konfederacije kmetov Italije od 6. do 11. oktobra. V programu izleta je ogled toskanskih mest Montecatini, Firenze, Siena, Volterra, Arezzo, Colloidi, Lucca in Viareggio. Cena izleta na osebo je 530,00 evrov. Podrobnejše informacije v uradih Kmečke zveze v Trstu in Gorici, (tel. 040-362941 in tel. 0481-82570).

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBČINE organizira 12. oktobra enodnevni izlet v Ptuj. Za informacije in prijave je na razpolago gospa Vesna, tel. 040-271862 (v popoldanskih urah).

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV organizira ekskurzijo »Po poteh pesnikov in pisateljev« v nedeljo, 12. oktobra. Ogledali si bomo domačijo Miška Kranjca v Veliki Polani in kulturno zgodovinske zanimivosti v Jeruzalemu. Od-hod iz Gorice ob 7. uri (parkirišče pri Rdeči hiši na ital. strani meje), ob 8. uri iz Opčin (Prosvetni dom). Za prijave in informacije poklicite goriški oz. tržaški urad ZSKD (Gorica: 0481-531495, Trst: 040-635626).

PODPORNO DRUŠTVO V ROJANU in krožek KRUT vabita na izlet v nedeljo, 19. oktobra, tokrat »Skozi Ljubljano do Dovjega«. Vpisovanje in vse informacije na Krut-u, ul. Cicerone 8, tel. 040-360072, pri g. Kobalu, tel. 040-826661 in g. Boletu, tel. 040-417025.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Burn After Reading - A prova di spia«; 16.15, 18.10, 20.05, 21.20, 22.00 »Hancock«; 15.50 »Star Wars: The clone wars«; 15.50, 17.40, 19.30 »Kung Fu Panda«.

EXCELSIOR - 16.00, 18.30, 21.00 »Parigi«.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 18.20, 21.00 »Pranzo di Ferragosto«.

FELLINI - 17.00, 22.10 »Pa-ra-da«; 18.45, 20.30 »Un giorno perfetto«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Burn After Reading - A prova di spia«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.50, 18.40, 20.30, 22.20 »Il papà di Giovanna«.

KOPER - KOLOSEJ - 19.10, 21.30 »Tropski vihar«; 18.00 »Vaginalni zobje«; 18.20, 21.10 »Zgodbe iz Narnije: Princ Kaspian«; 20.00 »Dirka smrti«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Sfida senza regole«; Dvorana 2: 16.30, 19.30, 21.00 »Hancock«; 18.00, 22.30 »Shrooms - Trip senza ritorno«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Kung Fu Panda«; Dvorana 4: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Un segreto tra noi«.

SUPER - 16.15, 19.30, 20.55, 22.20 »Shrooms - Trip senza ritorno«; 17.45 »The Rocker - Il batterista nudo«.

UPRAVNA SLUŽBA ZA SOCIALNO SKRBSTVO obvešča, da Občine Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor orga-

nizirajo izlet na Bled v petek, 24. oktobra. Letovanja se lahko udeležijo ostarele osebe (nad 65. letom) s stalnim bivališčem v eni od navedenih občin. Za vpis in morebitne dodatne informacije se obrnite na Upravno službo za Socialno skrbstvo Občine Devin Nabrežina, Naselje Sv. Mavra 124 - Sesljan, tel. št. 040/2017383-389.

Čestitke

Včeraj je na medicinski fakulteti doktoriral z odliko in pohvalo META STARC. Naši uspešni doktorci iskreno čestitamo! Njeni pacienti Ivana, Hailin, Jan, Agata, Johana, Issam, Emil in Pavel.

Sedaj se lahko mirno podamo na gostovanja, saj imamo v svoji sredini zdravničico. Čestitamo, META! Vsi pri SDD Jaka Štoka.

60 poljubčkov naši zlati noni SONJI posiljata tvoja Gabriele in Davide.

Draga SONJA, nešteto zdravih in srečnih let v krogu twojih najdražjih ti želimo prav vsi, ki te imamo radi.

Naj se sliši, naj se zna, da STEFANO KRALJ 40 let ima. Na večerjo nas je povabil, da bi v družbi lepo nazdravil. Veselo mu bomo zapeli in vse najboljše mu želite. Njegovi domači.

PRODAM motor aprilia 125 tuareg - win po ugodni ceni. Tel. 338-6036203.

ŠTEDILNIK NA DRVA znakme Imar, bele barve, letnik 2003, visok 85cm, globok 61cm, dolg 95cm, v odličnem stanju prodam za 180,00 evrov. Klicati ob večernih urah na tel. št.: 040-212538.

ŠTUDENTSKI PAR najame majhno stanovanje, dvoposteljno sobo ali garsonjero v Ljubljani, lahko tudi v souporabi z drugimi studenti. Tel.: 340-5466275 ali 040-225089.

Poslovni oglasi

TRGOVINA JESTVIN ISČE menjalo(ka) za delo v skladu.

347-2220095

Osmice

OSMICA PRI DREJČETU v Dobrobuje je odprta. Točimo belo in črno ter nudimo domač prigrizek.

OSMICO je odprt Škerk Boris v Praproto. Tel. št.: 040-200156.

OSMICO ima Zahar, Boršt 57. Tel. 040 - 228217.

Prispevki

V spomin na prijatelja Stojana Coljo darujeta Miranda in Dario Bensi 30,00 evrov za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na pok. Lidio Pavletič Zahar darujeta Angel in Sabina Slavec 50,00 evrov za cerkev na Jezeru in 50,00 evrov za cerkev v Borštu.

V spomin na Drago Šircu darujeta Sabina in Elvira 60,00 evrov za balinarsko sekcijo AŠD Sokol.

V počastitev spomina Anice Udovič daruje Mara Pertot 50,00 evrov za SKD Barkovlje.

Lotterija

30. septembra 2008

Bari	43	56	72	11	40

<tbl_r cells="6" ix="4" maxcspan="1" max

Obvestila

OTROŠKI ZBOR PRI SKD IGO GRUDEN ima vaje ob torkih od 18. do 19. ure v Kulturnem domu Igo Gruden v Nabrežini. Zborovodja je Mirko Ferlan.

SHINKAI KARATE KLUB sporoča, da se bodo redni treningi začeli meseca oktobra v zgoniški telovadnici. Začetniki in mlajši atleti vsak torek in petek od 16. do 18. ure, ostali ob sredah (19.00-21.00) in petkih (18.00-20.00).

ZDRAUŽENJE ZA ZDRAVLJENJE AL-KOHOLNE ODVISNOSTI ASTRA sporoča, da je posvetovalnica v nabrežinskem zdravstvenem okraju (1.nadstropje, zadnja soba desno) na voljo ob četrtkih, od 11. do 12. ure.

SKD S. ŠKAMPERLE obvešča, da se bodo odvijali plesni tečaji pod vodstvom koreografinje Mateje Juvan, vsak ponedeljek od meseca oktobra dalje z naslednjim urnikom: ob 15. uri latino-ameriški plesi in moderni hip-hop namenjeni mladini iz srednje in višje šole; ob 16.30 hip-hop, družabni in skupinski plesi za osnovnošolce; ob 18. uri latino-ameriški plesi in plesi standard za odrasle (1. skupina); ob 20. uri latino-ameriški plesi in plesi standard (2. skupina). Vpis in info.: 349-7338101.

AŠK KRAS - ODSEK ZA OTROŠKO TELOVADBO obvešča, da se bo danes, 1. oktobra, začela telovadba za otroke (vrtec in osnovna šola) v športno-kulturnem centru v Zgoniku. Urnik: sreda od 16.30 do 17.30. Vpis in dodatne informacije na prvem treningu.

KLEKLJARICE bomo spet začele s svojo dejavnostjo v prostorih KD Lipa v Bazovici. Našo družbo vabimo tudi nove članice. Pred začetkom nove sezone se bomo sestale danes, 1. oktobra, ob 20. uri v bazovskem domu, kjer se bomo dogovorile in načrtovale bodoče dejavnosti. Tisti, ki bi se nam radi pridružili se lahko ob večernih urah oglasijo na tel. št. 040-228212, kjer bodo dobili dodatne informacije in pojasnila.

KRUT organizira začetkom oktobra skupinsko vadbo v termalnem bazenu v Gradežu in v Strunjani. Vpisovanje in dodatne informacije na sedežu, ul. Cicerone 8, tel. 040-360072.

OBČINA ZGONIK obvešča, da bo danes, 1. oktobra, v popoldanskih urah demografski urad zaprt zaradi izpolnevalnega tečaja osebja.

PIHALNI ORKESTER RICMANJE obvešča, da je v teku vpisovanje v glasbeno šolo vse do danes, 1. oktobra. Odprti so razredi pihal, trobil in tolkal. Najmlajšim pa je namenjena pripravnica. Za informacije smo vam na razpolago na tel. št. 320-4511592 ali na spletni strani www.ricmanje.org.

SLOVENSKA SKUPNOST - SEKCIJA VZHODNI KRAS vabi na sekcijski kongres, ki bo danes, 1. oktobra, ob 20.30, v mali dvorani Prosvetnega doma na Opčinah. Toplo vabljeni vsi, ki si prizadevamo za slovenstvo ter za dobro bit in razvoj našega naroda in zemlje, neglede na ideologijo ali politično prepričanje.

SLOVENSKI FILATELISTIČNI KLUB L. KOŠIR vabi svoje člane in prijatelje na redno sejo, ki bo danes, 1. oktobra, ob 19. uri, v Gregorčičevi dvorani, v ul. S. Frančiška 20.

TEČAJ SLOVENŠCINE Šč Melanie Klein obvešča, da se bosta začetniški in nadaljevalni tečaj slovenščine za odrasle, začela 1. in 2. oktobra. Za informacije in prijave info@melanieklein.org, www.melanieklein.org, tel. 328-4559414.

ŠAHOVSKI KROŽEK PRI SKD. IGO GRUDEN vabi otroke v začetniški tečaj in odrasle na tedenska srečanja. Mentor je Boris Fabjan. Prvo srečanje bo danes, 1. oktobra, ob 18. uri v Kulturnem domu Igo Gruden v Nabrežini. Za informacije Martin Venier, tel. 348-0381142.

AŠD BREG sporoča, da bodo v občinskem športnem centru S.Klabjan v Dolini stekle sledeča dejavnosti: rekreacija odrasli, od 2. oktobra, ob torkih in četrtkih, ob 8.30; rekreacija odrasli, od 3. oktobra, ob ponedeljkih in petkih, ob 21.uri; otroška telovadba od 4. oktobra, ob sobotah, skupina starejših ob 9.uri, skupina mlajših pa ob 10.uri. Prisrčno vabljeni!

AŠK KRAS - NAMIZNOTENIŠKI ODSEK obvešča, da se bo v četrtek, 2. oktobra, začela vadba namiznega te-

nisa za rekreativce v športno kulturnem centru v Zgoniku. Urnik: torek in četrtek od 20.30 do 22.00 ure. Vpis in dodatne informacije na prvem treningu.

AŠK KRAS - ODSEK ZA REKREACIJO obvešča, da se bo v četrtek, 2. oktobra, začela vadba splošne telovadbe za odrasle v športno kulturnem centru v Zgoniku. Urnik: četrtek od 20.00 do 21.00 ure. Vpis in dodatne informacije na prvem treningu.

AŠK KRAS - ODSEK ZA REKREACIJO obvešča, da se bo v četrtek, 2. oktobra, začela rekreacijska telovadba za starejše v športno kulturnem centru v Zgoniku. Urnik: ponedeljek in četrtek od 08.30 do 09.30. Vpis in dodatne informacije na prvem treningu.

AŠZ SLOGA bodo potekali treningi odbanke za začetnike in začetnice (letniki '97, '98, '99) ob ponedeljkih od 14.30 do 16.30 in četrtkih od 17.30 do 19.00 v občinski telovadnici v Repnu, ter ob petkih od 16.30 do 18.00 v telovadnici srednje šole na Prosek. Tečaj bo začel 2. oktobra.

AŠZ SLOGA obvešča, da bo tečaj motorike pod vodstvom prof. Drasiča potekal ob torkih in četrtkih, od 17.30 do 18.30, v telovadnici srednje šole na Opčinah. Tečaj bo začel 2. oktobra.

ODBOR ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IN ŠKEDNJU, OD SV. ANE IN S KOLONKOVCA - Upravni sestanek Združenja Odbor za spomenik padlim v NOB iz Škedenja, od Sv. Ane in s Kolonkovca, se bo vršil v četrtek, 2. oktobra, ob 19.45, na sedežu KD Ivan Grbec v Škedenjski ulici 124, v Škedenju.

KRUT organizira skupinske vaje za preprečevanje in lajšanje osteoporoze in bolečin v hrbitenici. Vadba je namenjena članom in se bo pričela v četrtek, 2. oktobra. Vpisovanje in dodatne informacije na sedežu, ul. Cicerone 8, tel. 040-360072.

RAJONSKI SVET ZA ZAHODNI KRAS se bo sestal v četrtek, 2. oktobra, ob 20. uri na svojem sedežu (Prosek 159).

SLOVENSKA SKUPNOST - sekcija Repentabor in sekcija Zgonik priredita v četrtek, 2. oktobra, ob 20. uri, na kmetiji Milič v Zagradcu, sekcijski kongres. Vabljeni člani, somišljenci in prijatelji.

SLOVENSKA VINCENCIJEVA KONFERENCA vabi svoje člane, sodelavce in prijatelje na duhovno srečanje, ki bo v četrtek, 2. oktobra, pri šolskih sestrach pri Sv. Ivanu v Trstu. Ob 16. uri sv. maša, po maši pa družabno srečanje v praznovanje Šv. Vincencija Pavelskega.

TELOVADBA ZA ODRASLE v organizaciji KK Adria se bo odvijala v ŠKC v Lonjeru vsak ponedeljek in četrtek od 20. do 21.ure. Prvo srečanje v četrtek, 2.oktobra. Vpisovanje in informacije na tel. št. 040-910339 (gospa Pierina).

ZSŠDI obvešča, da bo seja smučarske komisije v četrtek, 2. oktobra, v Križu, ob 20.30.

25-LETNIKI POZOR! Vsi, ki smo ali bomo letos dopolnili 25 let (letniki 1983), se bomo srečali na večerji 4. oktobra v Zagradcu. Zamudniki naj se čimprej javijo na mail veceraja8@gmail.com ali na 335-5316286 (Veronika).

KD PRIMAVERA-POMLAD iz Nabrežine organizira tečaj na tematiko: »Delavnica o življenjepisnih kriznih trenutkih: razumeti jih za nadaljnji razvoj«. Zainteresirani so vladivo vabljeni na uvodno konferenco, ki se bo vršila dne 3. oktobra ob 20.30 v prostorih društva Brdina na Opčinah.

Konferenco in tečaj bo vodila dr. Lucia Lorenzi, priznana psihologinja in psihoterapeutinja. Za podrobnejše informacije pokličite tel. št. 347-4437922.

TAI CHI CHUAN: vežbanje v starodavni in cenjeni večini z vajami za telo in dušo: sprostitev mišic, povečana gibčnost in boljša koordinacija ter pomirjujoče počutje. Informacije in vpisi na sedežu Sklada Mitja Čuk, Proseška ul. 131, Općine, tel. 040-212289, e-mail: info@skladmc.org. Uradne ure PO-PE 10.00-14.00. Prvo srečanje v petek, 3. oktobra, ob 19. uri začetni, ob 20.30 nadaljevalni tečaj.

BESEDNI RINGARAJA Šč Melanie Klein, prireja izpopolnjevalni tečaj slovenščine za otroke, ki obiskujejo slovenske šole in želijo bogatiti svoj besedni zaklad in utrditi svojo slovenščino. Prvo srečanje bo 4. oktobra,

ob 15.30, na sedežu, v ul. Cicerone 8. Za informacije in prijave info@melandklein.org, www.melanieklein.org, tel. 328-4559414.

OPZ ZGONIK vabi v svoje vrste nove pevke in pevce od predšolskih otrok do srednješolske mladine. Nova sezona se bo začela v soboto 4. oktobra. Dobimo se pri farouzu v Zgoniku ob 11. uri. Pridite številni, imeli se bomo lepo.

SDD JAKA ŠTOKA vabi srednješolce, da se pridružijo gledališki skupini, ki jo bo vodil igralec Romeo Grebenšek. Vaje bodo v dvorani na Kontovelu ob sobotah, od 14.30 do 16.30. Prvo srečanje bo v soboto, 4. oktobra.

KŠD ROJANSKI KRPAN vabi v nedeljo, 5. oktobra, na tradicionalni Rojan Day. Zbirališče ob 14.45 na Largo a Roiano, sledi voden sprechod do domačije Perič (Ul. degli Olmi 23), kjer bo ob 17. uri nastopil Martin Krpan (Danijel Malalan). Vabljeni!

PILATES PRI SKD IGO GRUDEN Poteka po slednjem urniku: Pilates-uvajanje začetnikov ob sredah 18.30-19.30; Pilates 1 ob torkih in petkih 18.30-19.30; Pilates 2 ob torkih in petkih 19.30-20.30. Za zdravo hrbitenico: ob sredah in petkih 17.30-18.30. Za pojasnila- tel. št.: 040-200620 ali 349-6483822 (Mileva) ob 14. ure dalje.

SK DEVIN IN ZRAVOJNO KULTURNOTURIŠTICNO ŠPORTNO DRUŠTO GORJANSKO prirejata čezmehni izlet z gorskimi kolesi v nedeljo, 5. oktobra, v okviru jesenskega praznika v Medji vasi. Zbirališče z vpisovanjem v Medji vasi ob 8.30 do 9.45. Start ob 10.uri.

SK TABOR OPĆINE - PROSVETNI DOM: 15. septembra so se začeli tečaji rekreativne telovadbe po običajnih urnikih. Pohitite z vpisovanjem! **V BARKOVLJAH** bo v nedeljo, 5. oktobra, po maši ob 8. ure tradicionalna procesija v čast Rožnovenske Matere Božje. Vabimo noše. Igrala bo godba s Prosekoma.

VAŠKA SKUPNOST PRAPROT IN VZPI SEKCIJA DEVIN NABREŽINA vabita na proslavo ob 60-letnici postavitve spomenika padlim v NOB, v Praproto, v nedeljo, 5. oktobra, ob 15.30. Program: pozdrav Giorgio Marzi predsednik VZPI Trst, priložnostna misel Milan Kučan, sledi nastop Tržaškega partizanskega pevskega zborja Pinko Tomažič in Godbenega društva Nabrežina. V primevu slabega vremena bo proslava potekala pod šotorom na prireditvenem prostoru v Praproto.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCI vabi v okviru 13. Koroških kulturnih dnevov na Primorskem na prvi večer v sezoni, ki bo v ponedeljek, 6. oktobra, ob 20.30 v Peterlinovi dvorani, Donizettijeva 3. Na sprednu je odprtje razstave Simone Ane Kraiger in literarno-glasbeni večer, ki ga bodo oblikovali Štanko, Samo in Miro Wakounig.

PLESNA ŠOLA SKD F. PREŠEREN vabi starše in otroke na informativni sestanek z učiteljico Anno Settomini iz Cluba Diamante v ponedeljek, 6. oktobra, ob 19. uri v društvenih prostorih v občinskem gledališču v Boljuncu. Treningi se bodo odvijali vsak ponedeljek s sledenimi urniki: 16.00-16.45 »hip hop« za srednje in višješolce; 16.45-17.30 »hip hop« za osnovnošolce; 17.30-18.15 pari. Možne so spremembe urnikov.

SKD TABOR OPĆINE PROSVETNI DOM - v ponedeljek, 6. oktobra, se bomo ponovno zbirale med 15. in 17. uro, v krožku »Ob pletenju še kaj...«. Pridite.

KD FRAN VENTURINI vabi svoje člane na redni občni zbor, ki bo v torek, 7. oktobra, ob 21. uri, v centru Anton Ukmar Miro pri Domju.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM organizira osnovni - 12 urni tečaj standardnih in latinskih ameriških plesov za srednje in višješolce ob sredah od 18.30 do 20.00 v telovadnici OŠ F.Bevk na Opčinah. Ni potrebno vpisovanje v paru! Tečaj vodi Petra Križancič. Prvo srečanje v sreda, 8.oktobra. Povodovodji Nicole Starc in Aljoša Saksida.

OTROŠKA PEVSKA SKUPINA VIGRED vabi v svoje vrste otroke, ki obiskujejo vrtec in osnovno šolo. Pevske vaje vsak ponedeljek od 16. do 17. ure v društvenih prostorih v Šempolaju. Povodovodji Nicole Starc in Aljoša Saksida.

KRD DOM BRIŠČIKI vabi na začetni in nadaljevalni tečaj vezensa z gospo Mariko Pahor, ki bo vsak četrtek od 16. do 18. ure v društvenih prostorih. Prvo srečanje bo četrtek, 9. oktobra. Vabljeni!

OTROŠKA FOLKLORNA SKUPINA

STU LEDI vabi vse otroke, ki so jim všeč ljudski ples in petje ter družabnost, na prvo vajo v četrtek, 9. oktobra, ob 17. do 18. ure v društvene prostore SKD Škamberle na stadionu 1. Maj v Trstu.

ASD-SK BRDINA obvešča, da poteka predsmučarska telovadba za otroke ob sredah v telovadnici v Lonjerju ob 16.30 do 18.00 ure in ob sobotah v naravi od 15.30 do 17.00 ure. Kdor se želi prijaviti, lahko kliče na številko 348-8012454. Vpisovanje je odprt vsem. Vljudno vabljeni.

ASD-SK BRDINA sklicuje v petek, 10. oktobra, izredni občni zbor na sedežu društva v Mercedolu. Izredni občni se prične v 1.sklicu ob 19.30 in v 2.sklicu ob 20.30. Vabljeni člani društva.

PIHALNI ORKESTER BREG s sodelovanjem glasbene matice sprejema vpise za glasbeno šolo za pihala, trobila in tolkala. Info. na tel. št.: 338-6439938 ali 040-228333 in vsak četrtek, ob 20. uri na sedežu v Dolini.

ČEZMEJNI DEKLISKI PEVSKI ZBOR SPD KRASJE, ki ga vodi Matjaž Šček, ima vaje ob petkih od 17. do 19. ure v Bazovskem kulturnem domu. Dobrodošle so nove pevke (stare od 14 do 19 let). Info: 333-1176331 in 00386-41495281 (Slo).

ČEZMEJ

GLEDALIŠČE ROSSETTI - V okviru proslavljanja stoteletnice Zadružne kraške banke

Izjemen koncert stotih madžarskih ciganskih glasbenikov

Premierni nastop orkestra stotih violin v Italiji s svojo virtuoznostjo in spektakularnostjo navdušil publiko

Orkester iz Budimpešte je navdušil s svojo temperamentnostjo, razigranostjo in melanholičnostjo izvedbe

Numizmatično filatelična razstava, predstavitev projekta Voda za obnovo kraških vodnjakov, koncert pop-glasbe namenjen mladim, križarjenje po Jadranu, praznik člana so nekatere od dosedanjih, meščnih etap bogatega praznovanja stoteletnice Zadružne kraške banke. Septembriski dar članom je bil resnično praznično obbarvan koncert, ki ga je v soboto oblikoval orkester stotih madžarskih, ciganskih glasbenikov. Prireditelji so že zeli ponuditi svojim članom in gostom nekaj izjemnega (orkester je ob tej priložnosti prvič nastopil v Italiji) in obenem širše prikupnega (velika zasedba z mnogimi solisti, dopadljivost vsem dobro znanih melodij). Raznolika publike, ki je napolnila parter, balkon in lože tržaškega gledališča Rossetti, si je obetala temperament, ogenj, energijo, razigranost in melanholičnost srednjeevropske, ciganske tradicije in gostje iz Budimpešte so po odzvu sodeč izpolnili pričakovanja.

Zgodba o ustanovitvi orkestra ima priokus baljkanskega filma. Največji ciganski orkester na svetu je nastal namreč ob smrti zelenjega solista Sandorja Jaroka, pravzaprav ravno na njegovem pogrebu, katerega so se udeležili »vsi ciganski glasbeniki na Madžarskem«, ki so začeli mojstrsko improvizirati. Tako je nastala zamisel o ustanovitvi orkestrske zasedbe z glasbili ljudske tradicije, ki so potrebna za izvajanje pretežno folklorno obbarvane glasbe; godala, klarineti in cimbale. V triindvajsetih letih obstaja že orkester prepotoval Evropo in del Azije s svojimi koncerti. Vsi

glasbeniki igrajo na pamet, brez dirigenta, ki ga nadomešča razgibana alternacija solistov z vodilno vlogo, kar daje nastopu svobodnejši značaj in vtis veče neposrednosti. Spektakularnost nastopa je v tem primeru sestavni del koncerta; prvi solist je posrednik med orkestrom in »koncertno« spodbavo publiko, ki jo je v soboto spodbujal k sodelovanju s ploskanjem in glasnim izražanjem odobravanja solističnih točk, pri katerih mora vsak glasbenik čim bolj izrazito pokazati svojo umetniško osebnost.

Igranje orkestrske mase v podporo delno imпровiziranemu navduhu solista je bolj stvar občutka kot urejene koordinacije. Število glasbenikov je prepoznavni, zunanji pečat, orkester pa najbolje izraža svoj potencial predvsem v solističnih in komornih trenutkih. V orkestru igrajo cenjeni madžarski glasbeniki, dobitniki častnega zlatega križa madžarskega Minsistrstva za kulturo za umetniške zasluge, ki ga ponosno nosijo, pripetega na pisane telovinike s tradicionalnimi vzorci. Med temi sta prva solista orkestra Joszef Lendvai Csoci in Sandor Buffo Rigo, ki sta se izkazala seveda z virtuoznimi izvedbami, a tudi izredni solist na cimbale Oszkar Okros s svojo skoraj jazovsko kreativnostjo.

Kot je pravilno povedala povezovalka institucionalnega uvoda koncertnega večera Mairim Cherber, se je ciganska glasba več stoletij splošno enačila z madžarsko ljudsko glasbo. Ciganski orkester se z izbiro programa sproščeno navezuje na »turistične« ste-

reotype s prikazom prepoznavne podobe, in upošteva dejstvo, da so razni, priznani skladatelji (Johannes Brahms, Victor Monti, Pablo de Sarasate, Johann Strauss starejši in mlajši) ustvarjali na teme madžarske folklore, ki so v resnici pripadale pristni ciganski tradiciji.

Živost ljudskega izraza in dopadljivost spevnih melodij sta tvorili vezno nit programa, ki je zaobjel tudi eksotične primere, od španskih sugestij Bizetove opere Carmen do ruskih narodnih klasikov in romunskega plesa, na osnovi katerega so vsi solisti na koncu oblikovali svojo kadenco, tudi z duhovitim skupinskih točkami kot je bilo posnemanje žvrgolenja ptic. Orkester je podaril navdušeni publiku nekatere dodatke v slogu madžarske, a tudi židovske tradicije ter je v zahvalo za prvi nastop v Italiji pripravil še prirabo stare popevke »Reginella campagnola«, nakar je skoraj sto lokov veselo mahalo publiki v pozdrav po dvournem sporedru.

Prireditve ob stoteletnici banke se bodo nadaljevale do konca leta: na sporednu je še marsikatero predstavitev v podobnem, prestižnem stilu. Oktober bo mesec osrednje proslave v tržaškem gledališču Verdi s pomembnimi gosti, novembra bo potekala predstavitev knjige o zgodovini bančne ustanove, decembra pa bo jubilejni program sklenila predstavitev novega koledarja in podelitev štipendij otrokom članov, ki so uspešno dokončali študij.

Rossana Paliaga

GLEDALIŠČE VERDI - Tretji simfonični koncert oblikovala pianist Toradze in dirigent Palumbo

Različna obraza Rahmainova in Mahlerja

Številna publike uživala v izvedbi tržaškega orkestra, ki je še enkrat dokazal, da ima v sebi velik glasbeni potencial, ki samo čaka, da zadiha s polnimi pljuči

Na prvi pogled je imel tretji simfonični koncert v tržaškem gledališču Verdi dva povsem različna obraza: čeprav sta Sergej Rahmainov in Gustav Mahler ustvarjala v časovnem loku, ki jima je bil vsaj nekaj let skupen, bisi težko lahko predstavljali tako odločna nasprotja v uporabi in predelavi glasbenega jezika. Veza nit je edinole ta, da je Mahler v New Yorku l.1910 dirigiral 3. koncert v d-molu op.30, ki ga je izvajal sam avtor. Morda je bila Mahlerju bujna domišljija ruskega virtuosa všeč, čeprav se sam nikoli ni poslužil podobnih izraznih sredstev; res je tretji koncert vsaj v začetku ugašen na bolj intimne strune, polagoma pa tudi tu prevlada visokodoneča retorika, Rahmainov je poleg tega že zelel izpostaviti svojo transcendentalno tehniko, zato se koncert odvija v nenehnem prehajanju z bolj zaupnega prigovaranja poslušalcu na silovite boje med solistom in orkestralno maso. Te značilnosti je lepo podčrtal gruzijski mojster Alexander Toradze, ki se je koncerta lotil z rahlimi dotiki, romantično zasnajano, nato pa je dinamiko stopnjeval do skrajnih možnosti instrumenta, ki je pod krepkimi udarci večkrat zazvenel nekoliko preveč kovinsko; napetost je bila ves čas

visoka in skoraj ni dopuščala diha med posameznimi epizodami, tudi zaradi same strukture koncerta, ki se vrtoglavno spreminja, vrača se na izhodišče, nato pa neprizakovano zasuka v povsem drugačne vzorce. Pianist je zelo zahtevno vlogo izpeljal suvereno (o sproščenosti in brezskrbnosti tu vsekakor ni govora) ter izval navdušenje poslušalcev, ki so mu dolgo in vztrajno ploskali, po velikem naporu pa jim Toradze ni privoščil dodatka.

Po odmoru pa smo stopili na zeleno in s čarobno močjo Mahlerjeve glasbe okusili lepoto stvarstva: prispoljava je v simfoniji prisotna v obliki melodije, ki jo je avtor črpal iz svojega samospeva »Ging heut' morgen übers Feld...« (danes zjutraj sem šel po polju...)«. Že bežna, površna primerjava partiture s simfonijami, ki so nastajale proti koncu XIX. stoletja, nam razkrije Mahlerjevo genialnost, sposobnost, da iz že izrabljene, včasih na-

ravnost trivialnega materiala ustvari nekaj čisto novega, dobesedno nezaslišanega, pa vendar izpovedno bogatega in nedvomno vrednega uvrstitev v kategorijo absolutno lepega. Sam skladatelj je nekoč izjavil, da bodo ljudje njegovo glasbo razumeli petdeset let po njegovi smrti: bil je dober prerok, kajti v sedemdesetih letih XX. stoletja se je začela prava »Mahler-Renaissance«, ki ji še ni videti konca. Prekrasni mozaik, ki ga sestavlja cikel devetih simfonij in z njimi povezanih (pa tudi samostojnih) orkestralnih samospevov, ima v prvi že vse značilnosti, ki poslušalca zapeljejo v »boljši svet«: skoraj plaho, pritajeno prisluskovanje naravi, ki se oglaša z originalnostjo onomatopeičnih zvokov, božajoče melodije, ki vzklikuje kot nežne cvetke na zelenem travniku, kmalu nato pa grozeče lebdeča usoda, ki prekinja idilo... pa skoraj brezskrbno podeželsko rajoanje, ritem Ländlerja, robata karikatura valčka, ki je v tistih letih začel zapeljevati Dunajčane, in drzna, ekspresionistično mrka parodija otroškega kanona Mojster Jaka, cincin pogled na nebogljeno človeško rodu-zibelka in krsta sta si zelo bližu, nazadnje pa Allegro furiioso, ki je v prvotnem načrtu opisne simfonije simboliziral

LJUBLJANA

Pahor, Jančar in Žekšo ustvarjalnosti

LJUBLJANA - Rdeča nit včerajšnje razprave na institutu Jožef Stefan, ki so se udeležili trije slovenski izobraženci in ustvarjalci svetovnega slovesa: pisatelj Boris Pahor in Dragi Jančar ter fizik, raziskovalec in profesor Boštjan Žekš, je bila ustvarjalnost. Menili so, da je treba slovensko ustvarjalnost podpreti in hkrati ustvariti možnost za obstoj elit.

Zdi se, da so slovenski ustvarjalci bolj na robu kot pa v ospredju družbenega dogajanja. Mislim sem, da bomo tudi na področju znanosti in umetnosti postali normalna evropska država, kar pa se ni zgodilo, je dejal Žekš.

Težava slovenske ustvarjalnosti je po Jančarjevih besedah družbena atmosfera, ki teži k povprečju. Nekomu, ki izstopa, je treba to priznati, Slovenci pa to strašno neradi počnemo. Zapleti smo se v nemogočo notranjo nestrenost, drug drugemu nismo sposobni priznati dosežkov, kar pelje v neke vrste ustvarjalno močvirje, je dejal. Po besedah Jančarja se ustvarjalec danes počuti dobro, kar pa še ne pomeni, da je vse v redu. V Sloveniji se nikoli poprej ni tiskalo toliko knjig, nikoli se jih ni toliko podpiralo finančno, s subvencijami, hkrati pa se jih nikoli ni takoj malo bralo, je presodil.

Biti moramo toliko zavestni, da bo dva milijona ljudi pokazalo, da ostajajo zvesti samim sebi na podlagi jezika in kulture, ne pa da se pustimo absorbitati, je dejal Pahor in citiral Srečka Kosovela: "Mi smo Evropeji, ampak ohramimo vsak svoj obraz!" Bojim se, da bodo od pisatelja, ki je svoje življenje opisoval v svojih delih, ostale le knjige, ne bo pa več naroda, o katerem je pisal Boris Pahor, je večkrat zapisano Jančarjevo misel povzel tržaški pisatelj in z njim izrazil skrb nad vprašanjem slovenskega bitja. Ob tem se je Pahor vprašal, ali je slovenski narod sposoben najti smisel, ki ga bo prinesel v prihodnost. Pahor opaža, da Slovenija danes nima občutka o kulturni in ustvarjalni enotnosti. Dejal je, da se v slovenskih kulturnih krogih pojavlja neobčutljivost do nekaterih vprašanj, tudi do fašizma. Le ta, tako Pahor, se kaže kot nepoznana doba, ki kulturnega človeka v Sloveniji ne zanima.

Katja Kralj

POLITIKA - Oster odgovor Veltronija in D'Aleme predsedniku vlade

»Berlusconi naj spoštuje vlogo in poslanstvo opozicije«

Premier, ki je v ponedeljek praznoval 72 let, je razmišljal o »politični upokojitvi«

RASIZEM
Ganski študent ovadil redarje zaradi nasilja

Emmanuel Bonsu ANSA

PARMA - »Grdo so me opsovali in me preteplili,« je včeraj zatrdil temnopoliti ganski študent, ki je zaradi fizičnega nasilja prijavil karabinjerjem mestne redarje iz Parme.

Emanuel Bonsu se je včeraj z otečenim obrazom predstavil na karabinjerski postaji. V rokah je držal ovadbo in potrdilo o zdravljenju na urgenci. Prej kot jezen je bil fant prestrašen. Agentom je izročil ovojnico, na kateri je pisalo »Emanuel negro«, in jim pojasnil, da so mu jo dali redarji po peturnem zasliševanju.

Redarje je v sporocilu za javnost branila njihova poveljnica Emma Monoguidi, ki je namignila, da je vse sad mladeničeve domišljije in da je najbrž sam zapisal tiste besede, otečeno oko pa si je povzročil s padcem na tla, ko se je že izmazniti policijski kontroli. Kakšna ironija: iskali so prekupečevalca z mamilami, lisice pa nadeli študentu, ki celo opravlja prostovoljno službo v skupnosti za boj proti zasvojenosti.

Tožilstvo je začelo s preiskavo in odredilo nove zdravniške preglede za temnopoltega mladeniča. Medtem se je aktivirala tudi občinska uprava, ki je sklical sestanek s predstavniki mestnih redarjev; primer pa bo raziskal tudi urad proti diskriminaciji ministrstva enakih možnosti.

MILAN - Silvio Berlusconi je svoj ponedeljkov 72-rojstni dan praznoval v znamenu ostrih polemik z Demokratsko stranko. Povedal je tudi, da je letošnjega januarja razmišljal o umiku iz politike, potem pa si je premislil. Češ da ni nikogar, seveda razen njega, ki bi lahko uspešno vodil Italijo.

Ministrski predsednik je znova glasno očital Walterju Veltroniju, da je hotel za vsako ceno razbitje pogajanja o usodi Alitalie. Vodja Demokratske stranke naj bi s tem namenom tudi prisikal na generalnega tajnika CGIL Guglielma Epifanija, naj ne podpiše dogovora z novimi lastniki letalske družbe. »Na srečo, da je v zadnjem trenutku posegel Massimo D'Alema in pravčasno ustavil Veltronija in zlasti Epifanija,« je dejal Berlusconi med praznovanjem rojstnega dne v komaj kupljeni razkošni vili ob jezeru Maggiore.

Veltroni in D'Alema sta takoj zanikala Berlusconijev trditve in jih ocenila za laži, ki nimajo ne repa ne glave.

»To, kar govori in dela Berlusconi, presega vse meje dobrega okusa,« meni Veltroni, ki poziva ministrskega predsednika, naj ima vsaj malo spoštovanja do opozicije in do tistih, ki ne razmišljajo kot on. Tudi D'Alema očita Berlusconiju, da si je dogajanja o Alitalii kratkomalo izmisli. Ministrski predsednik bi se moral po njegovem nasprotu zahvaliti opoziciji za konstruktivno vlogo, ki jo je igrala v postopku za reševanje državne letalske družbe.

Omenili smo Berlusconijevu nameri, da bi zapustil politiko in se, kot sam pravi, v celoti posvetil družinskemu življenju. »Ruski voditelj Vladimir Putin me je na neki večerji vprašal, če bom še kdaj kandidiral za ministrskega predsednika. Odgovoril sem mu, da ne. Potem pa sem pomisliš, da v Italiji trenutno ni človeka, ki bi boljše vodil državo od mene,« je novinarjem povedal Berlusconi. Večerja s Putinom je bila januarja, aprila so bile predčasne volitve, Berlusconi je zmagal in danes spet vodi italijansko vlado.

Vodja DS Walter Veltroni ANSA

SINDIKATI - Zasedanje vodstva CGIL

Epifani za novo omizje

Pogajanja samo s Confindustria nesmislena - Kamen spotike ostaja inflacijska stopnja

Guglielmo Epifani

RIM - Na sedežu največjega italijanskega sindikata CGIL se je včeraj sestalo njegovo državno vodstvo in prisluhnilo razčlenjenemu poročilu tajnika Guglielma Epifanija. Slednji se je navezel na besede predsednice Confindustrie Emme Marcigaglia, ki je izrazila upanje, da bo mogoče na današnjem soočanju med CGIL in zvezo industrije doseči nov sporazum o dohodkih. »Pogajanja s Confindustria so izgubila svoj pomen,« se je glasil Epifanijev odgovor, »zato moramo ponovno predstaviti svojo enotno platformo in formalno predlagati razširitev pogajalske mize tudi na ostala predstavninstva delodajalcev.« Epifani je prepričan, da sindikat v nasprotnem primeru tvega štiri ali pet različnih pogodbene modelov, kar bi povzročilo hude socialne diskriminacije. Dokument, ki so ga industrialci predstavili sindikatom CGIL, CISL, UIL, je Epifani označil kot nekoherenčnega z enotno sindikalno platformo: kamen spotike ostaja inflacijska stopnja, na podlagi katere bi obnavljali pogodbe. Confindustria predlaga, da bi to bil indeks predvidene inflacije za triletje, očiščen vpliva uvožene inflacije, v prvi vrsti energetske komponente, ki je letos s podražitvijo naftne močno vplivala na porast cen. Za CGIL je nesprejemljivo, da se na delavce zvraca posledice uvožene inflacije, medtem ko sta sindikata CISL in UIL pozitivno ocenila predlog industrialcev. Epifani je zato pozval njune voditelje, naj ne pozabijo na enotno platformo.

CASERTA - Med številnimi aretiranimi trije vidni člani kamoristične skupine

Čelni napad na klan Casalesi

Zapahi dva izmed domnevnih storilcev pokola v Castel Volturnu - Zaplenili nepremičnine in družbe v skupni vrednosti 100 milijonov evrov

Z leve proti desni Alessandro Cirillo, Oreste Spagnuolo in Giovanni Letizia ANSA

CASERTA - Vodilni člani najbolj nasilne struje kamorističnega klana Casalesi so včeraj ob zori odšli v ječo. Alessandro Cirillo, Oreste Spagnuolo in Giovanni Letizio so se znašli za zapahi v okviru velike akcije sil javnega reda, ki je priveda do 127 aretacij: a 80 od teh so zadevale ljudi, ki so že v zaporu. Val priporov je povezan z nedavnim pokolom v kraju Castel Volturno pri Caserti, kjer je bilo ubitih 7 ljudi. Cirillo in Spagnuolo naj bi v prvi osebi streljala na afriške priseljence, skupaj z Letizio (znan z nazivom »o zuoppo oziroma šepavec«) pa sta bila na spisku stotih najbolj nevarnih iskanih oseb v Italiji. Na območju klana Casalesi naj bi trojica v zadnjih mesecih vodila pravo strategijo terorja. Vsi aretiranci so osumljeni kriminalnega združevanja, izsiljevanja in uboja.

Kot poroča tiskovna agencija ANSA, se je trojica Cirillo-Spagnuolo-Letizia včeraj skrivala v treh različnih stanovanjih v Neaplju, v katerih so policisti in karabinjerji našli tudi različno orožje: dva kalasnščika (to orožje je med kampanijskimi kriminalci izredno priznano) in dve pištolji. Tovrstno orožje je bilo uporabljeni v vseh nasilnih dogodkih, ki jih

preiskujejo na tem območju. Blizu Caserte so preiskovalci tudi zaplenili nepremičnine in družbe v skupni vrednosti več kot 100 milijonov evrov. V priporu pa se je znašla tudi Giuseppina Nappa, žena zloglasnega Francesco Schivoneja - Sandokana, ki je že deset let v zaporu. Nappovo so odpeljali v zapor, ker naj bi prejemala plačo, ki jo kriminalne zadržbe zagotavljajo sorodnikom svojih priprtih članov. Po navedbah policije je bila to največja racija proti kamori v zadnjih mese-

cih.

Na prostosti ostajajo nekatere vidne osebnosti. Giuseppe Setola, ki je aprila zbežal iz hišnega pripora ter zgodovinska voditelja klana Casalesi Antonio Iovine in Michele Zagaria. Setoli pa so včeraj zaplenili stanovanja, gradbena podjetja in trgovine za skupno vrednost 10 milijonov evrov. Notranji minister Roberto Maroni je zatrdiril, da je izpolnil svojo obvezno. »To je prvi odgovor vojni, ki jo je kamora napovedala državi,« je bil jasen.

Vodstvo Unicredita miri bojazni glede zdravja banke

RIM - Na milanski borzi so včeraj zaradi zniževanja tečaja večkrat zaustavili trgovanje z delnicami banke Unicredit. Na zniževanje vrednosti kljub drugačnim zagotovilom vodstva banke in italijanskega finančnega ministra so vplivale govorice o domnevnih težavah banke z likvidnostjo.

Tečaj delnic Unicredita je po ponedeljkovem 10,3-odstotnem padcu, ko je dosegel najnižjo raven v zadnjih desetih letih, včeraj zdrsnil za več kot devet odstotkov, zato so trgovanje popoldne zaustavili. Po vnovični sprostivosti trgovanja je izgubil še nekaj odstotkov in pristal pri 2,55 evra.

Prvi mož banke Unicredit Alessandro Profumo je zaposlenim sporočil, da so kratko- in srednjeročni likvidnostni kazalci bistveno nad ravnijo, ki jo zahtevajo regulatorji bančnega trga v vseh državah, kjer je skupina Unicredit na venci.

Finančno ministrstvo je prav tako skušalo pomiriti javnost, saj so po srečanju gospodarskega ministra Giulia Tremontija z vodstvom centralne banke in borze zapisali, da so učinki svetovne finančne krize na italijanski bančni in varovalniški sektor pod nadzorom, italijanske banke pa so ustrezno likvidne.

V Chiaianu spet napetost zaradi odlagališča smeti

NEAPELJ - Po nekaj tednih miru so se v teh dneh spet razvneli protesti proti odlagališču odpadkov v Chiaianu v predmestju Neaplja. Včeraj dopoldne so protestniki skušali preprečiti dostop v kamnolom štirim vojaškim kamionom, ki so prevažali pesek. Toda posegla je policija in razgnala demonstrante. Med drugim je prijela bivšega župana občine Giuliano Maura Bertinija in ga odvedla na policijsko postajo za določitev istovetnosti.

Protestnike je ostro kritiziral podčastnik za odpadke in vodja civilne zaščite Guido Bertolaso. »Protiv odlagališča v Chiaianu protestirajo isti ljudje, ki so mi ovirali pri delu pod Prodijevim vlado in ki zdaj še vedno skušajo pokazati, da obstajajo, ceprav so jih volivci na zadnjih volitvah poslali domov,« je dejal. V bran protestnikov pa se je postavil odgovoren za pravosodje pri SKP Giovanni Russo Spena. »Odprije odlagališča v Chiaianu je prava nesreča za ljudi, ki tamkaj prebivajo. Gre za zgrenje in nevaren ukrep, ki je bil sprejet brez pristanka županov in prebivalcev,« je menil.

CEI - Ob zavračanju evtanazije

Škofje za zakon o »koncu življenja«

VATIKAN - Stalni svet italijanske škofske konference (CEI) je na svojem zadnjem zasedanju sprejel stališče, da bi bilo dobro, če bi italijanski parlament odobril zakon o »koncu življenja«. Stališče je včeraj pojasnil na tiskovni konferenci generalni sekretar CEI msgr. Giuseppe Betori, saj so nekateri sklep škofov tolmačili kot približanje zagovornikom zakonske uvedbe t. i. biološke oporoke. »V resnici škofje niso spremeniли svojega stališča,« je dejal Betori. »Ugotovili pa so, da obstaja v italijanski zakonodaji vrzel na tem področju, saj se je ob primeru Eluane Englaro zgodilo, da je neko sodišče smatralo za svojo pristojnost, da določa, kdaj nekdo sme ali celo mora umreti. Da se to ne bi ponavljalo, je očitno potreben zakon,« je dejal generalni tajnik CEI.

Sicer pa je msgr. Betori poudaril, da je Cerkev slejko prej proti evtanaziji, tudi če bi se zanje izrekli prizadeti pacient. »Življenje ni človeku na razpolago, zato je treba zavrniti vsako obliko pacientove samoodločbe o lastni smrti,« je dejal. V skladu s tem je po Betorijevih besedah Cerkev proti opustitvi zdravljenja, pa tudi proti prekemerinem zdravljenju bolnikov. »Cilj škofov je braniti življenje, pa tudi braniti dostenjanstvo konca človekovega življenja,« je zaključil generalni tajnik CEI.

GORICA - Podtajnik Menia o vprašanju Korna in Livarne

»S slovenske strani zahtevamo jamstva«

Ministrstvo za okolje bo nudilo podporo za rešitev vprašanj čezmejnega onesnaževanja

»Zelo sem cenil razpoložljivost slovenskih sosedov v času, ko je prišlo do okvare v nuklearni elektrarni v Krškem. Iste odprtosti zaenkrat ne opažam v zvezi s problematikama solkanske Livarne in potoka Korna. O njih se bosta morali pogajati vladi, lahko pa zagotovim, da bo italijansko ministrstvo za okolje ponudilo vso potrebno tehnično podporo za rešitev vprašanj čezmejnega onesnaževanja.« S to obvezo se je ministrski podtajnik Roberto Menia včeraj poslovil od predstavnikov goriške občinske uprave, ki so ga povabili na srečanje in mu predstavili najpomembnejše težave, s katerimi se Gorica sooča na okoljskem področju.

V ospredju sta seveda bila Livanina in Koren, zato je Menia v teku dopoldneva obiskal tudi Svetogorsko četrtn, kjer se stanovalci že dolgo let spopadajo s smradom, onesnaženostjo in drugimi nevšečnostmi. »Emisije Livanre so stara zgodbica, ki nima negativnih posledic le na naši strani, saj onesnažujejo tudi Novo Gorico. Kljub temu, da ni pridobila okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje, Livanra še vedno deluje. Do danes nam s slovenske strani še niso sporocili vzroka: morda je solkanski obrat dobil odlog, naše ministrstvo pa o tem ni obveščeno,« je povedal Menia in dodal, da bo ministrstvo posredovalo slovenski vladi preko Farnesine vso razpoložljivo dokumentacijo: »Upam, da bomo v kratkem prejeli pozitivno novico.«

Zupan Ettore Romoli, odbornik za okolje Francesco Del Sordi in podzupan Fabio Gentile so Menii izrazili tudi zaskrbljenostjo zaradi onesnaženosti potoka Koren, ki prečka državno mejo na območju med Škabrijelovo ulico in Ulico Caterini. »Koren je prava odprta greznicna. Smrad je neznosen, občutek imaš, kot da si v Kalkutti,« je po ogledu ocenil Menia, Romoli pa je povedal: »Novogoriška stran načrtuje med železnicno in Prvomajsko ulico izgradnjo kompleksa, ki predvideva med drugimi tudi 700 novih stanovanj in komercialni center. Zaskrbljeni smo, ker bo odplaka preko Korna odtekala k nam, zato bi želeli, da bi do izgradnje ne prišlo pred uresničtvijo nove čistilne naprave.« Tudi Menia je ocenil, da bo načrt urbanizacije območja v bližini meje še poslabšal problem onesnaženosti Korna. Kompleks Majske poljane so že začeli graditi, prvih 214 stanovanj pa naj bi bilo nared spomladi

Podtajnik Menia,
občinski odbornik
Del Sordi in
podzupan Gentile
med ogledom
območja
v neposredni
bližini Livarne

BUMBACA

2010. »Ob sloganih o čezmejnem sodelovanju in sožitju pričakujemo tudi konkretna jamstva v zvezi z učinkom, ki ga bo nov stanovanjski kompleks imel na okolje. Tako kot si prizadeva Slovenija za do-

govarjanje o nameščanju uplinjevalnika v Tržaškem zalivu, je upravičeno, da tudi mi zahtevamo jamstva v zvezi z izgradnjo čistilne naprave na slovenski strani meje.« Le-ta bo stala na ozemlju šempetrsko-

vrtojbenске in mirensko-kostanjeviške občine, čistila pa bo tudi novogoriške odpadke. Rok za začetek izgradnje je leto 2010, objekt pa mora biti dokončan v roku enega leta. (Ale)

GORICA - Občinski svet sprejel le obračun občinskih lekar

Zaradi nesklepčnosti odpadlo glasovanje o občinskem obračunu

Goriški občinski svet je v ponedeljek odobril lanski obračun podjetja občinskih lekar, ki je poslovanje zaključilo z 80.955 evri čistega dobička. Proračun občine Gorica za leto 2007 pa bo za odobritev počakal na prihodnjo sejo občinskega sveta, čeprav bi razprava moralna potekati včeraj, ko je bilo predvideno nadaljevanje ponedeljkovega občinskega sveta. Do tega pa ni prišlo, saj je bilo ponedeljikovo zasedanje prekinjeno zaradi nesklepčnosti in pravilnik v teh primerih ne dovoljuje, da bi se občinski svet nadaljeval naslednjega dne.

Do razveljavitve se je prišlo, ko je opozicija zapustila dvorano iz protesta, odsotni pa so bili tudi svetniki večine Gaetano Valenti, Punteri, Leonardo Zappalà, Marino Zanetti in Marina Colombo. »V ponedeljek so tehnično poročilo podali revizorji, nato pa je odbornik Guido Germano Pettarin opisal obračun. Po dogovoru bi morali z razpravo

nadaljevati v torek, kar bi omogočalo opoziciji, da bi v zvezi s pomembnim dokumentom postavljala vprašanja, v resnici pa je večina želela to preprečiti in glasovati še isti včeraj,« je povedal svetnik Forumu Marko Marinčič. »Tako bo obračun, ki bi ga bilo treba odobriti že 30. junija, moral počakati na prihodnjo sejo,« je v imenu opozicije napisala svetnica Donatella Gironcoli in ocenila, da je večina ponovno pokazala svojo šibkost. »Zasedanje se je sicer že slabo začelo. Načelniki so se dogovorili s predsednikom občinskega sveta Rinaldom Roldom, da bo župan v uvodu poročal o družbi IRIS. Romoli tega ni hotel narediti,« je povedal Marinčič. Nad županovim odklonom se je ogorčeno izrazil načelnik Forumu Andrea Bellavite, ki je po prekiniti seje obtožil večino, da hoče preprečiti razpravo o prihodnosti podjetja.

V prvem delu ponedeljkovega zasedanja so bila na vrsti

svetniška vprašanja. Svetnik Oljke Silvan Primosig je sprožil problem slovenske prevajalke na goriški občini, ki tvega, da ji ne bo obnovljena pogodba. »Ali namerava občina nadaljevati brez prevajalke, ki je med drugim pomembna tudi zaradi sodelovanja z Novo Gorico?« je vprašal Primosig, Pettarin pa je odgovoril, da občina že isče denar za obnovno pogodbo. Svetnica Oljke Mariinka Koršič je opozorila na slabu razsvetljavo v bližini šole Trinko, Božidar Tabaj pa je postavil problem parkirišč v Štandrežu. Marinčič je kritično komentiral odnosnost upraviteljev na srečanje z občani in trgovci, ki je bilo namenjeno projektom za preureditve korzov, Bernardo De Santis pa je interpelacijo posvetil zdravstvu. Izid ponedeljkove seje je komentiral tudi načelnik Oljke Federico Portelli. »Kar se je zgodilo nas opozarja na dejstvo, da sta občinski pravilnik in statut zastarela. Večina in opozicija ju morata skupaj obnoviti,« je prepričan Portelli.

DOBERDOB 28-letnik v avtu kadil cigaret z marihuano

Zasačili so ga, medtem ko je v svojem avtomobilu kadil marihuano, in ga zaradi tega prijavili prefekturi kot uživalca. Tržički karabinjerji so v nedeljo popoldne pri Doberdobu izsledili 28-letnega moškega z bivališčem v goriški pokrajini, ki je svoj avtomobil parkiral sredi gozdne poti. Karabinjerji so se približali vozilu in v njem opazili mladeniča, ki je kadil. Po pregledu vozila so ugotovili, da je bila v cigareti marihuana, v avtomobilu pa so našli še dodatna dva grama iste opojne substance. Mamilo so zasegli, mladenič pa si je prislužil prijavno.

Med rednimi kontrolami prometa so karabinjerji iz Tržiča in Štarancana ob tem ugotovili, da so trije vozniki sedli za volan s prevoso stopnjo alkohola v krvi. Vsem trem so odvzeli voznisko dovoljenje in jih prijavili zaradi kršitve 168. člena prometnega zakonika.

IRIS - Skupščina županov poverila upravnemu svetu pripravo javnega razpisa

Energetski sektor bodo prodali

Prednost bo imela ponudba, ki bo ob najvišjem znaku zagotovila tudi zaposlitev čim višjega števila uslužbencev

GORICA - Danes v KB Centru srečanje v priredbi SKGZ in SSO

Razprava o prihodnosti goriškega slovenskega šolstva

Organizacija mreže slovenskih šol na Goriškem, kakovostna rast vzgojnih ustanov, vprašanje jezikov, posredovanje narodnostne identitete in problem prevoza šoloobveznih otrok bodo središčne teme srečanja, ki bo potekalo danes v goriškem KB Centru. Pobuda za poglobljeno razpravo, ki se je bodo udeležili člani SKGZ in SSO, ravnateljice slovenskih šol na Goriškem, Sindikat slovenske šole in ravnateljica SLORI-ja Maja Mezgec, se je poročila med skupnim zasedanjem goriških tajništev dveh krovnih organizacij, med katерim je tekla beseda o odprtih vprašanjih, ki zadevajo slovensko šolstvo v Gorici.

Udeleženci sestanka so sicer ugoto-

vili, da je položaj goriških šol s slovenskim učnim jezikom spodbuden, kot pozitivno pa so ocenili še posebej dejstvo, da se o dodatni kakovostni rasti razpravlja pragmatično in brez predstodkov. Za razvoj slovenskega šolstva, so povedali udeleženci sestanka, je predvsem potreben javno in konstruktivno sočenje med civilno družbo in šolskimi akterji. Prisotni so tudi soglašali, da je strokovni pristop neizogiben pogoj za sprejemanje katerekoli odločitve na področju šolstva.

Predsednik slovenske konzulte pri goriški pokrajini Peter Černic je v svojem posegu izpostavil problem prevoza šoloobveznih otrok na Plešivem in v Romjanu,

ki čaka na institucionalizirano rešitev, ocenil pa je, da morajo tej problematiki posvečati isto pozornost tudi slovenske občine. O novih izvivih, s katerimi se slovenska šola srečuje v spremenjenih družbenih razmerah, pa je spregovorila ravnateljica Dijaškega doma Simon Gregorčič Kristina Knez. Le-ta je izpostavila vprašanje poslanstvu slovenske šole: je njeni vloga predvsem posredovanje slovenskega jezika in kulture, ali je še vedno aktualna tudi potreba po posredovanju vrednot na rodnostne pripadnosti otrokom?

O vseh teh vprašanjih bo tekla beseda na današnjem srečanju, ki se bo v KB Centru začelo ob 17. uri.

GORICA - V KC Lojze Bratuž predstavili gledališko, koncertno in razstavno dejavnost

V novo sezono stopajo zvesti svojim koreninam

Jutri koncert bratov Feguš iz Maribora - Decembra gostuje zbor pravoslavnega patriarhata iz Moskve

V komorni dvorani kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici so včeraj predstavili gledališko, koncertno in razstavno dejavnost za sezono 2008-2009. »Kulturni center Lojze Bratuž ostaja zvest svojim načelom, svojim koreninam, svojemu jeziku in tem okviru nadaljuje po poti, ki si jo je začrtal,« je na včerajšnji predstavi sezone uvodoma povedala ravnateljica kulturnega hrama Franka Žgavec in se zahvalila vsem ustanovam, ki delujejo znotraj centra in ki z njim sodelujejo. Pri tem gre omeniti ZCPZ, ZSKP, Glasbeno šolo Emil Komel in glasbeno združenje Florestan.

Tudi letošnji spored prireditev bo zaobjemal klasična področja umetnosti glasbeno, dramsko in likovno. Bogata koncertna sezona se bo v kulturnem centru Bratuž pričela jutri, 2. oktobra ob 20.30, ko bo nastopil godalni kvartet bratov Feguš iz Maribora. Ansambel se je s svojim imenom že uveljavil tako v slovenskem kot v širšem evropskem glasbenem prostoru. Vedno v organizaciji kulturnega centra Bratuž, ZCPZ, ZSKP in glasbene šole Emil Komel bo ob praznovanju sv. Martina v ponedeljek, 10. novembra, v pevski cerkvi nastopil mešani pevski zbor Hrast iz Dobrova, ki letos praznuje svojo 40. obljetnico delovanja in za svojo visoko kvalitetno je bil deležen prestižnih priznanj.

Leto se bo zaključilo s tradicionalnim božičnim koncertom, na katerega si organizatorji veliko pričakujejo. V petek, 12. decembra, bo tako velika dvorana centra Bratuž gostila svetovno znani zbor pravoslavnega patriarhata iz Moskve, ki bo nastopil pod vodstvom dirigenta Anatola Grindenka.

V naslednjem letu bodo nastopili goriški orkester ArsAtelier, univerzitetni pevski zbor iz ZDA University of Utah Singers in goriški Trio Alex, ob tem pa bo na sporedu klavirski recital zmagovalca 8. mednarodnega klavirskega tekmovanja Giuliano Pecar.

V zvezi s prihodnjo koncertno sezono je predsednica ZCPZ Lojza Bratuž opozorila, da »kljub izredni kakovosti naših koncertov, se število poslušalcev ne povečuje. Pogrešamo tudi prisotnost mestnih oblasti in drugih odgovornih predstavnikov slovenske in italijanske javnosti.«

Z namenom, da bi gledališče priblžali najmlajšim, bo tudi v letošnji sezoni potekal Goriški vrtljak; namenjen bo otrokom iz vrtcev in osnovnih šol s slovenskim učnim jezikom in bo potekal v sodelovanju s Slovenskim narodnim gledališčem Nova Gorica ter pod pokroviteljstvom dežele FJK in Fundacije goriške hraničnice. Repertoar Velikega in Malega polžkovskega abonmaja sestavlja skupaj osem gledaliških in lutkovnih predstav. Napovedana so gostovanja skupin iz Ljubljane, Kranja, Celovca, Celja in Novo Gorice. Naknadno bodo poskrbeli za srednje in višje šole, katerim bodo ponudil primeren vsebinski program predstav.

Gledališko in koncertno dejavnost bodo kot vsako leto spremljale tudi likovne razstave. Ravnotekar si je v prostorih centra Bratuž mogoče ogledati fotografско razstavo šestih fotografskih klubov iz Gorice. Z likovno razstavo pa se bodo v prihodnje poklonili Lojzeti Špacapanu ob petdeseti obletnici njegove smrti. Pozornost bo namenjena še raznim družbenim dogajanjem v svetu in našem prostoru; krožek Anton Gregorčič bo priredil predstavitev knjig in debatne večere.

JAZBINE - Komjančevi uvajajo mehansko trgatev v Brda

V dveh urah stroj opravi osemurno delo desetih trgačev

»Grozje lahko doseže optimalno zrelost brez bojazni, da bi ga ne uspeli pravočasno pobrati«

Trgatev v Brdih prehaja te dni v svojo zaključno fazo. Večina vino-gradnikov ima bele sorte že v kleti, medtem ko pravkar poteka trganje rdečih. Tako je tudi pri Komjančevih na Jazbinah, ki letošnjo letino dokaj dobro ocenjujejo, saj so stopnje sladkorja in kislina v normali, le celotnega pridelka je zaradi akutnega napada perono-spore in toče za štirideset odstotkov manj. Komjančevim bo vsekakor letosna trgatev ostala v spominu predvsem zato, ker so od tradicionalnega načina obiranja grozdja s pomočjo trgačev prešli na inovativno mehansko trgatev.

»Za mehaniziran sistem obiranja grozdja sem prvič izvedel pred triindvajsetimi leti, ko sem obiskal ZDA in Kanado. Sprva sem bil prepričan, da se tak sistem nikoli ne bo obnesel pri nas v Brdih. Stvari pa so kmalu šle v nasprotne smeri, danes v nižinskem pasu FJK obirajo vinograde skoraj povsem s stroji in mislim, da se bo ta kmalu uveljavil tudi v Brdih« je povedal Aleš Komjanc, ki skupaj s sinovi Robertom, Benjaminom, Patrikom in Ivanom upravlja družinsko vinarsko podjetje Komjanc, ki obsega osemindvajset hektarjev vinogradov na območju Kebrišča, Števerjana, Ločnika in Moša.

»Prejšnja leta smo za trgatev na vsakem hektaru površine potrebovali deset ljudi, ki so dnevno delali osem ur. Sedaj s strojem na isti površini opravimo delo približno v dveh urah,« je na vprašanje, zakaj so se odločili za nakup stroja odgovoril Komjanc in dodal, da ob zgoraj navedenem razmerju je investicijo velevala še želja po izboljšanju kvalitete vina. Po mnenju Komjanca mehanska trgatev zaradi svoje hitrosti dovoljuje, da doseže grozdje na trti optimalno zrelost brez bojazni, da bi ga ne utegnili pravočasno pobrati.

Za stroj francoske znamke Vолентири-Pellenc so Komjančevi odštegli 80.000 evrov. Predvidevajo, da bodo stroške amortizirali v obdobju treh do petih let. Na pomoč jim bo prišla tudi država, ki v okviru kompetentnega ministra dodeljuje prispevke za modernizacijo in razvoj kmetijstva. Stroj je mehansko in tehnološko povsem dovršen, pogonsko moč mu daje kardska povezava s traktorjem, na katerega je priklopjen. Številne nastavitevne možnosti ponujajo najboljše delovne pogoje.

Kako pa praktično poteka mehansko »trganje« grozdja? Stroj v obliki obrnjene črke u se premika nad vin-

Ivan in Patrik Komjanc pred novim strojem

FOTO VAS

skimi trtmi in njegova vibracija povzroča odpadanje grozdnih jagod v spodnji del stroja, liste pa, ki so lažji od jagod, stroj posesa in izloči. Poseben tekoči trak dovaja jagode in mošt v dva zunanja stranske rezervoarja s kapaciteto dvajsetih stotov grozdja.

»Stroj je precizen in že po kratkotrajni praksi preprosto uporabljiv. Dosega hitrost od 3 do 8 kilometrov na uro in ga je mogoče uporabljati tudi na terenu, ki ima do 30 stopinj naklona. S pomočjo računalnika in elektronike je mogoče s traktorja uravnavati vse nastavitev: jakost vibracije, moč sesanja, zavore in vpogled v količino nabranega grozdja,« nam je obrazložil Ivan Komjanc, ki je pri družinskom podjetju zadolžen za delo v vinogradu, in dodal, da kljub vibraciji stroja ni opazil, da bi ta povzročil škodo na trtah in kolih.

V prihodnje nameravajo Komjančevi mehaniziranemu sistemu trganja prilagoditi tudi strukturo vinogradov, kar bo še dodatno optimiziralo delo. Na posameznih terasah bodo vrste trt posadili tako, da bo stroju omogočen prehod. Privilegirali bodo tudi gavitveno metodo Guyot, po kateri grozdi zrastejo vsi na enaki višini.

Vanja Sossou

GORICA - V pokrajinskem uradu za kmetijstvo v Ulici Rossini bodo zbiralni prošnje

Prispevki za travnate površine

Za vsak hektar 250 evrov - Prejemniki prispevkov se bodo obvezali, da bodo travnike vzdrževali in jih kosili dvakrat letno

Dežela Furlanija-Julijnska krajina bo delila prispevke lastnikom travnatih površin, ki se bodo na način obvezali, da bodo svoje travnike redno kosili in vzdrževali. Deželna direkcija za kmetijstvo je povrila pokrajine, da zborejo prošnje in preverijo njihovo veljavnost. Funkcionarji kmetijskega urada goriške pokrajine so se včeraj srečali s predstavniki kmečkih stanovskih organizacij Coldiretti, Confagricoltura, Cia in Kmečka zveza ter jim pojasnili, kako bo potekalo zbiranje prošnje.

Deželni zakon o travnatih površinah so izglasovali 29. aprila 2005, zatem pa je bil izdelan seznam travnikov, ki bodo deležni posebne zaščite. Seznamu so že bili predstavljeni ugovori in je bil zatem spremenjen, sicer pa deželni zakon predvideva, da je seznam občasno ažuriran. »8. člen zakona pravi, da so predvideni prispevki za lastnike travnatih površin, ki so zaščitene, «je pojasnil odgovorni za goriški urad Kmečke zveze Walter Mikluz, ki se je udeležil srečanja na pokrajini. Po njegovih besedah bodo lastniki travnikov prejeli 250 evrov za vsak hektar travnate površine, prispevke pa bodo podeljevali na podlagi datumu vložitve prošnje. Kdor se bo prej oglasil na okeniku pokrajine v Ulici Rossini 7 v Gorici, bo dobil prispevek, seveda pa bodo imeli prednost kmetje oz. kmetije. Rok za vložitev prošenj bo zapadel 20. oktobra, zbirati pa jih bodo začeli v prihodnjih dneh.

Kdor bo prejel prispevek, se bo v bistvu obvezal, da bo travnik vzdrževal. Vsaj dvakrat na leto ga bo moral pokositi, seno bo moral odpeljati in travnik občasno tudi gnijoti. Vse potrebne informacije o vložitvi prošenj in travnatih površinah nudijo v goriškem uradu Kmečke zveze.

GORICA - Na pobudo pokrajine

Niz komičnih filmov za smeh in premislek

Komični filmi za smeh in premislek o družbenih razmerah. To je sporočilo letošnjega niza jenskih filmskih večerov z naslovom »Ridere per ridere«, ki ga odborništvo za vprašanje mladih goriške pokrajinske uprave prireja v okviru projekta DVD Forum. »Večeri so namenjeni mladim in vsem, ki jih je filmska umetnost pri srcu,« je o pobudi povedala pokrajinska odbornica Licia Morsolin in doda, da bo ob zaključku vsake projekcije časa še za krajšo diskusijo in izmenjavo mnenj o sporočilnosti filma.

Filmski repertoar poteka pod umetniškim vodstvom Manuele Mersecchi in Agate Perrucci. Predvajanja filmov se bodo pričela v pondeljek, 6. oktobra, ob 20.45 v centru za multimedialno komunikacijo v palači Alvarez v ulici Diaz, ko bo na

sporedru ameriški film Duck Soup iz tridesetih let prejšnjega stoletja. Projekcije ostalih devetih filmov »The Great Dictator«, »Divorzio all'italiana«, »Dr. Strangelove«, »Bananas«, »Mimi metallurgico ferito nell'onore«, »Young Frankenstein«, »Airplane!« in »The Meaning of Life« bodo na sporedru vsak ponedeljek in se bodo zaključile v torek, 9. decembra, z italijanskim filmom režiserke Sabine Guzzanti »Le ragioni dell'aragosta«.

Izbrani komični filmi slonijo pretežno na gorovici satire in parodije. Primer prve se bo udejalil z Chaplinovim Velikim diktatorjem, v katerem režiser prikaže krutost totalitaristične družbe. Drugo najbolje predstavlja film »Young Frankenstein« režiserja Mel Brooks, ki pa za pravilno razumevanje od gledalca zahteva poznavanje izvirnega dela. (VaS)

Portal povezuje podjetnike

Primorski tehnološki park, Regijska razvojna agencija severne Primorske in Confartigianato San Dona' di Piave so trije partnerji, ki so včeraj v novogoriškem konferenčnem centru Perla pripravili srečanje na temo Iskanje poslovnih povezav s pomočjo spletnih portalov in učinkovite spletnne predstavitev. Srečanje je potekalo v okviru projekta ANIS »Adriatic network for integrated services«, ki je finančiranc s strani Evropske unije. Osrednja točka v programu je bila predstavitev novega spletnega portala, namenjenega malim in srednjim velikim podjetjem na območju Goriške, vzhodnega Veneta in Istre. S pomočjo omenjenega portala www.partneriato.it bodo podjetja iz omenjenih regij v Italiji, Sloveniji in na Hrvaškem lažji navezovala stike s kupci, dobaviteli, podizvajalcji, poslovnimi in projektnimi partnerji. Izmenjava informacij bo hitrejsa, z objavo na portalu pa se bodo podjetja imela možnost promovirati in predstaviti. Portal bo ponujal tudi informacije o možnostih črpanja regionalnih in evropskih sredstev ter objave o srečanjih in dogodkih s potencialnimi poslovnimi partnerji. V nadaljevanju so udeleženci srečanja lahko prisluhnili še kraješmu predavanju Tomaža Juga, direktorja podjetja Editor, ki je skušal odgovoriti na dilemo, ali naložba v novo spletno stran prinaša merljive rezultate. Jug opozarja, da je v zadnjih desetih letih internet močno napredoval, videz in uporabnost spletnih strani posameznega podjetja pa je pogojena s pravilno uporabo novih tehnologij, ki so se razvile v zadnjem času. Sledilo je še predavanje Andreja Štalca, direktorja podjetja Red-Orbit, ki je poslušalce podučil, da je poleg dobrе spletnih strani treba poznati tudi učinkovite rešitve, ki jo na iskalnikih uvrstijo med prve tri deset zadevk. V nasprotnem primeru bo le malo potencialnih strank sploh našlo njihovo spletno stran med masovno ponudbo na spletu. (km)

Podonavska konferenca

Minul teden je v Budimpešti na Madžarskem potekala 25. Podonavska rektorska konferenca, tokrat se je udeležila tudi Univerza v Novi Gorici in postala njena nova članica, ki bo v prihodnje sodelovala pri sprejemjanju in uresničevanju skupnih programov. Podonavska rektorska konferenca je drugo največje regijsko združenje univerz v Evropi. Število članov iz leta v leto strmo narašča in sedaj obsegajo že 50 izobraževalnih ustanov iz 14 različnih držav. Glavni cilji Podonavske rektorske konference so zavzemanje za izboljšanje razvoja visokega šolstva v regiji, pospeševanje bilateralnih in multilateralnih sporazumov med univerzami ter povečanje mobilnosti študentov in profesorjev, sporočajo z novogoriške uni-verze. (km)

Zbirajo podpise

Na goriškem volilnem uradu danes začnejo zbirati podpise za štiri občinske referendum, za katere dajejo pobudo člani gibanja »I Verdi del Giorno« in radikalci. Podpisati je mogoče od ponedeljka do petka med 8.30 in 12. uro; ob ponedeljkih in sredah tudi med 16. in 17. uro.

Hilarij in Tacijan v igri

Drevi ob 20.30 bo v cerkvi v Ločniku na ogled igra »Mladenci na poti luči«, v kateri bo skupina »Attori senza confini« predstavila življeno goriških zavetnikov Hilarija in Tacijana. Večer prirejajo v sodelovanju s skupino Oder 90.

Teden dobrega počutja

V centru Eclisia v Ulici Palladio v Goriči poteka pobuda »Teden dobrega počutja«, ki ga prirejajo s pokroviteljstvom občine Goriča in v okviru katerega je na sporedru serija javnih srečanj. Drevi ob 20.30 bosta o dobrem počutju in nosečnosti spregovorila ginekolog Antonio Fazzino in izvedena na področju naturopatičke Lucia Hrovatin. Jutri pa bosta ob 17. uri in 20.30 na sporedru dve srečanji, ki jih bo vodil Aldo Rupel. Osrednja tema prvega bosta bila psihomotorika in usvajanje jezikov pri otrocih, drugo srečanje pa bo posvečeno telesnemu izražanju.

NOVA GORICA - Nadzorni svet družbe HIT Brulc še ni ponudil odstopa

Nadzorni svet družbe se je na redni seji, ki je potekala včeraj, seznanil s tekočimi aktivnostmi uprave v času od zadnje seje ter obravnaval poslovanje družbe HIT in njenih odsivnih družb v prvem letošnjem polletju. Kot je znano, so v HIT-u v prvih šestih letošnjih mesecih zabeležili tri milijone evrov izgube, v avgustu pa se je poslovanje izboljšalo. Uprava družbe je nadzornemu svetu tudi podrobno predstavila ukrepe za izboljšanje poslovanja, HIT-ovi nadzorniki pa so podali še soglasje k prodaji nekaterih naložb, za kar naj bi družba iztržila 10 milijonov evrov. Nadzorniki pa včeraj niso obravnavali morebitnega odstopa novogoriškega župana Mirka Brulca iz nadzornega sveta. Ob njegovih izvolitvah za poslanca je namreč Brulc napovedal, da bo svoje mesto prepustil komu drugemu.

Kot sporočajo iz HIT-a, je uprava družbe nadzorni svet med drugim seznanila s finančnimi in drugimi okoliščinami polletnega poslovanja maticne in odsivnih družb v obdobju januar-julij oz. januar-junij ter juri podrobno predstavila ukrepe za izboljšanje poslovanja. Nadzorni svet družbe HIT je tudi podal pogojno soglasje k odprodaji dela navadnih delnic Abanke Vipa, pridobljenih v zadnji dokapitalizaciji, in odsvojiti kapitalske naložbe v družbi Daimond. Pred sklenitvijo posla se mora namreč uprava HIT-a o ceni in kupcu uskladiti s predsednikom nadzornega sveta Viktorjem Barago, še dodajajo v sporočilu za javnost. V primeru Abanke Vipa gre za približno odstotek delnic, pri Daimondu pa za večino delnic 67,67%-odstotnega deleža, ki je v lasti HIT-a. Oba posla naj bi izpeljali še letos, z dezinvestiranjem pa naj bi Hit iztržil najmanj deset milijonov evrov, pojasnjuje predsednik uprave HIT-a Niko Trošt. Kot je znano, je Daimond, ki

MIRKO BRULC
FOTO K.M.

ga vodi župan občine Šempeter-Vrtojba Dragan Valenčič, do lani za Hit sprejemal negotovinska plačilna sredstva od igralniških gostov, a je Hit nato pogodbo prekinil. Podjetji sta v nesoglasju zašli tudi julija letos, kot je Daimond skupaj s z družbo projekt in šempetrsko-vrtojbenko občino začel na območju nekdajnega mednarodnega mejnega prehoda v Vrtojbi načrtovati hotel z igralnico. Sicer pa se je nadzorni svet Hita na današnji seji seznanil tudi avgustovskim nepreklicnim odstopom člana uprave novogoriškega igralniškega podjetja Matije Blažiča, ki je bil v upravo imenovan marca letos. Področje igralništva in turizma tako v Hitu zdaj koordinira Bogdan Soban, ki pa ni član uprave, je še pojasnil Trošt.

Nadzorniki se včeraj niso ukvarjali z morebitnim odstopom novogoriškega župana Mirka Brulca iz nadzornega sveta. Ta je ob izvolitvi za poslanca napovedala, da bo mesto nadzorniku v HIT-u, kjer zastopa interes lokalnih skupnosti, najverjetnejše zapustil. Brulc je po seji nadzornega sveta povedal, da odstopa še ni ponudil. Ali ga sploh bo, je odvisno od obveznosti, ki jih bo imel kot poslanec v župan, pravi Brulc, ki še dodaja, da odstop sploh ni potreben, saj po njegovih besedah zakonodaja dopušča združevanje funkcije poslanca in člena nadzornega sveta. (km, STA)

V DRŽAVNI KNJIŽNICI v Ul. Mameli v Gorici (na notranjem dvorišču) je na ogled fotografksa razstava z naslovom »Amedeo d'Aosta - il Duca artigliere e aviatore« do 25. oktobra od ponedeljka do petka med 10.30 in 18.30, ob sobotah med 10.30 in 13.30.

V DRŽAVNI KNJIŽNICI v Ul. Mameli v Gorici bo v petek, 3. oktobra, ob 18. uri odprtje slikarske in kiparske razstave Leoneja Gajerja; do 17. oktobra od ponedeljka do petka med 10.30 in 18.30, ob sobotah med 10.30 in 13.30.

V GALERIJI ARS na Travniku 25 v Gorici je na ogled razstava likovne kolonije društva za umetnost KONS; do 4. oktobra ob torka do sobote po urniku Katoliške knjigarnice.

V GALERIJI SODOBNE UMETNOSTI V TRŽIČU bo v petek, 3. oktobra, ob 18.30 odprtje razstave videoumetnin Jurija Ancarani, Carlosa Casasa, Valeria Rocca Orlanda in Cosima Terlizzija z naslovom »STARS: luci a nordest«; v petek, 3. oktobra, bo možen ogled med 18.30 in 22.00, v soboto, 4., in nedeljo, 5. oktobra, med 17. in 22. uro (vstop prost).

V GOSTILNI KORSIČ v Števerjanu bo do konca oktobra na ogled razstava slik Renata Elie na temo trgovce.

V HISI KULTURE V ŠMARTNEM so na ogled razstava Anje Koršič z naslovom Muzej vinogradniške in sadarske kulture v Brdih, razstava Nine Bužinel z naslovom Razpršeni hotel v Medanu in razstava skupine keramikov iz Celovca; do 13. oktobra ob četrtekih in petkih med 10. in 15. uro, ob sobotah, nedeljah in praznikih med 14. in 18. uro.

V PAVILJONU POSLOVNEGA CENTRA HIT na Delphinovi 7a v Novi Gorici je na ogled razstava botaničnih ilustracij Vladimira Segalle; do 10. oktobra vsak dan med 10. in 19. uro.

V VILI VICENTINI MINIUSSI v Ronkah je na ogled fotografksa razstava z naslovom »Una provincia in cartolina«; do 10. oktobra od ponedeljka do petka med 10. in 13. uro ter ob ponedeljkih in sredah tudi med 16. uro in 18.30; informacije na tel. 0481-774844.

Koncerti

KLEZMER IN BALKAN SKUPINA RADIO ZASTAVA bo predstavila nov cd »The Funambolik Heptet« v četrtek, 2. oktobra, ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici.

KULTURNI DOM NOVA GORICA začenja novo koncertno sezono v ponedeljek, 6. oktobra, ob 20.15 s koncertom Zagrebške kvartete saksofonov in pianista Iamarja Golana. Na sporednu bodo skladbe Šostakoviča, Merkuka in Mozarta.

ZDROŽENJE MUSICA APERTA iz Gorice prireja koncerete v sklopu niza »Gorizia classica«: v soboto, 4. oktobra, ob 17. uri v dvorani pokrajinskih muzejev v grajskem naselju v Gorici bosta nastopila Kamil Doležal (klarinet) in Hanuš Barto? (klavir); vstop prost.

Šolske vesti

POTEKA NABIRALNA AKCIJA za namentev Trubarjevega obeležja na slovenskem klasičnem liceju Primož Trubar v Ulici Puccini v Gorici. Pobudnik je Sindikat slovenske šole, ki se s prošnjo, naj prispevajo, obrača predvsem na bivše študente goriškega liceja. V ta namen je odprl posebna tekoča računa, in sicer pri Zadružni banki Doberdob in Sovodnje (št. 2019) in Čedadski ljudski banki - Kmečki banki (št. 003571002089). Predaja kamnitega obeležja bo potekala ob proslavi, ki jo bo šola priredila v letošnjem oktobru.

Morebitni presežek stroška za namestitve kipa bo namenjen potrebam šole. **IZ NIZA ARS NATURAE - NARAVA V SLIKI IN FOTOGRAFIJI** bo v centru Gradina v Doberdalu v petek, 3. oktobra, ob 18. uri odprtje razstave fotografa Boruta Furlana z naslovom Podvodne impresije (vstop prost); informacije na tel. 333-4056800, inforgos@gmail.com.

ODPRTJE 10. FOTOSREČANJA v organizaciji fotokluba Skupina 75 bo v petek, 3. oktobra, ob 19. uri v avli mestne občine Nova Gorica in v soboto, 4. oktobra, ob 18.30 v Kulturnem domu v Gorici. Razstavljajo Roberto Aita, Biserko Fercek, Herman Pivk, Boris Prinčič in Paul David Redfern.

RAZSTAVA »CANTIERE - 100 ANNI DI NAVI A MONFALCONE« bo na ogled do 31. oktobra samo po predhodni navi za sole in združenja na tel. 0481-492746, 0481-492341 (od ponedeljka do petka med 10.30 in 12. uro ter med 15. in 16.30), za posameznike na zeleno številko 800016044 vsak dan med 9. in 18. uro.

Izleti

JESENSKI SPREHODI MED ZGODOVINO IN NARAVO: v nedeljo, 5. oktobra, ob 9.30 z zbirališčem na parkirišču pevmskega parka (ob Soči) bo pohod z naslovom »Un paesaggio da proteggere«; informacije pri organizatorju L'Apé giramondo (tel. 348-7507866).

KONFEDERACIJA KMTOV ITALIE (CIA) prireja v sodelovanju s Kmečko zvezo izlet za upokojence v Toskanu od 6. do 11. oktobra. Ogledali si bodo Montecatini, Firenze, Sieno, Volterro, Arezzo, Pescia, Collodi, Lucca in Via-

reggio. Cena izleta znaša 530 evrov; prijave in informacije v uradih Kmečke zveze (tel. 040-362941).

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV organizira ekskurzijo »Po poteh pesnikov in pisateljev« v nedeljo, 12. oktobra. Ogledali si bomo domačijo Miška Kranjca v Veliki Polani in kulturno zgodovinske zanimivosti v Jeruzalem. Odhod iz Gorice ob 7. uri (parkirišče pri Rdeči hiši na ital. strani meje), ob 8. uri iz Općin (Prosveni dom). Za prijave in informacije poklici go riški oz. tržaški urad ZSKD (Gorica: 0481-531495, Trst: 040-635626).

Obvestila

KD OTON ŽUPANČIČ obvešča, da se začenja pevsko-glasbena sezona v sklopu projekta Odraščajmo z glasbo, ki predvideva glasbeno uvajanje za otroke od 3. leta starosti dalje, zborovsko dejavnost ter glasbena srečanja za starše in otroke z vaditeljico Tanjo Gaet in sodelovanju s Saro Hoban. Informativno srečanje za starše bo danes, 1. oktobra, ob 19. uri; informacije na tel. 328-039219.

ŠD SOVODNJE vabi na rekreacijsko telovadbo ob torkih in petkih med 21. uro in 22.30. Prvo srečanje bo v petek, 3. oktobra, ob 21. uri v občinski telovadni v Sovodnjah; informacije na tel. 0481-882195 (Mirjam).

SPDG prireja vsako sredo od oktobra do 21. in 22. uro rekreacijsko telovadbo s trenerjem Dušanom Carlijem. Prvo srečanje bo danes, 1. oktobra, ob 21. uri v telovadnici Kulturnega doma v Gorici; informacije na tel. 338-5068432 (Loredana).

GORIŠKA OBČINA brezplačno deli omenjalnike pretoka za pipe in tuše, in sicer v preddverju županstva, v občinskih izpostavah v Ul. Garibaldi in v uradu za okolje.

JAVNA TRIBUNA za osvečanje o novi napravi za pirolizo bo na sedežu kulturnega združenja A Piena Voce v Ul. Caboto 10 v Panzanu pri Tržiču danes, 1. oktobra, ob 20.30. Sodelovali bodo kemični inženir Lorena Vuga, Liviana Andreossi in Giulio Moretti.

KD SOVODNJE vabi člane in sodelavce na občini zbor volilnega značaja v torek, 7. oktobra, ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklikovanju v Kulturnem domu v Sovodnjah. Kdor bi želel sodelovati v novem odboru društva, naj pokliče na tel. 349-3666161 (Erik, zvečer ali ob uri kosiša).

KNJŽNICA DAMIR FEIGEL v Gorici je odprta od ponedeljka do petka od 9. do 19. ure.

KRUT organizira v oktobru skupinsko vadbo v termalnem bazenu v Gradežu; informacije in vpisovanje na sedežu krožka, Korzo Verdi 51 int. (tel. 0481-530927).

OBČINSKO OKENCE ZA GRADBENIŠTVO v Ul. Garibaldi 7 v Gorici deluje s podaljšanim urnikom: ob ponedeljkih med 9. in 11. uro ter med 15.30 in 17. uro, ob torkih, četrtekih in petkih med 9. in 11. uro.

SEKCIJA VZPI-ANPI DOL-JAMLJE prireja vsakoletni Partizanski piknik v nedeljo, 5. oktobra, ob 17. uri v gostilni Kapriol v Dolu. Odbor sekcije pričakuje tudi člane in prijatelje mlajših generacij; informacije in vpisovanje na tel. 0481-78192 (Joško Vižintin) in 0481-419946 (Jordan Semolič).

SLOVENSKI ŠPORTNI CENTER na Drevoredu 20. septembra v Gorici bodo decembra poimenovali po Mirku Špacapanu in v njem odkrili obeležje. Pripovedke za obeležje zbirajo na tekočem računu pri Zadružni banki Doberdob-Sovodnje (št. Vid, 2019) in Čedadski ljudski banki - Kmečki banki (št. 003571002089). Predava kamnitega obeležja bo potekala ob proslavi, ki jo bo šola priredila v letošnjem oktobru.

Morebitni presežek stroška za namestitev kipa bo namenjen potrebam šole. **UNITRE** (Univerza za tretje starostno obdobje) iz Gorice obvešča, da bo od ponedeljka, 6. oktobra, do petka, 17. oktobra, potekalo vpisovanje za akademsko leto 2008-09 v večnamenskem centru v Ul. Baiamonti 22 v Gorici ob ponedeljkih, torkih, četrtekih in petkih med 10. in 12. uro, ob sredah med 16. in 18. uro; informacije nudijo na tajništvu ob ponedeljkih med 10. in 12. uro. V četrtek, 16. oktobra, ob 17. uri bo v deželnom auditoriju v Gorici otvoritvena srečanost s pisateljem Paolom Maurensigom; začetek lekcij bo 20. oktobra.

ZDRUŽENJE CUORE AMICO obvešča, da je sedež v Ul. Cipriani, 71 v Gorici (tel. 0481-523135) odprt ob ponedeljkih med 10. in 12. uro (tajništvo) in med 10.30 in 11.30 (ambulanta), ob četrtekih

 SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠCE TEATRO STABILE SLOVENO

V naši družbi bo tudi letos zanimivo, lepo in zabavno! Lepo, da si se nam pridružil!

STUDIO ART

STUDIO ART obvešča, da je informativno srečanje goriških tečajnikov

JUTRI, 2. OKTOBRA OB 18.00
NA SEDEŽU ZVEZE
SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE
V CENTRU BRATUŽ

PRIČAKUJEMO TE!

med 15.30 in 17.30 (tajništvo) in ob petkih med 10. in 12. uro (tajništvo) in med 10.30 in 11.30 (ambulanta).

Prireditve

DNEVI DOKUMENTARNEGA FILMA v Kulturnem domu v Novi Gorici: sobota, 4. oktobra, ob 20.15 Krug naš vsakdanji; v soboto, 11. oktobra, ob 20.15 Zašpehan narod; v petek, 17. oktobra, ob 20.15 Odvetnik terorja.

INSTITUT ZA SOCIALNO IN VERSKO ZGODOVINO prireja predstavitev publikacije »Santuari ali confine: una tipologia? Atti del convegno internazionale di studi (Gorizia - Nova Gorica, 7-8 ottobre 2004)« v petek, 3. oktobra, ob 18. uri v pokrajinskih sejni dvoranah na Korzu 55 v Gorici. Casnikar Luigi Zannini bo intervjuval urednika Andreja Tilattija in Ferruccia Tassina.

KORŠKI KULTURNI DNEVI NA PRIMORSKEM: v nedeljo, 5. oktobra, ob 17. uri bo v Sedejevem domu v Števerjanu gledališka predstava Sveti plamen v izvedbi gledališke skupine KPD Planina Sele; v ponedeljek, 6. oktobra, ob 18. uri bo v galeriji ARS nad Katoliško knjigarno odprtje likovne razstave Alberta Krajgerja; v četrtek, 9. oktobra, ob 18. uri bo v KC Lojze Bratuž v Gorici srečanje glasbenih šol; v petek, 10. oktobra, ob 9.30 in ob 10.45 bo v KC Lojze Bratuž lutkovna predstava Srečni kraljevič v izvedbi lutkovne skupine Navihanci - SKD Celovec.

ZDA - Potem ko je v ponedeljek propadel poskus izglasovanja predloga v predstavniškem domu

Bush znova posvaril pred gospodarskimi težavami

Pozval je k potrditvi zakona o izrednem vladnem posredovanju - Merklova izrazila optimizem

WASHINGTON - Ameriški predsednik George Bush je včeraj znova navoril Američane, še posebej pa kongresnike, ki so nadaljevali pogajanja o potrditvi 700 milijard dolarjev vrednega načrta za reševanje finančne krize. Pozval je k potrditvi zakona in posvaril pred bolečimi in trajnimi posledicami morebitnega neuspeha.

Bush je opozoril, da gospodarstvo računa na odločno ukrepanje vlade, potem ko je v ponedeljek propadel poskus izglasovanja predloga zakona v predstavniškem domu, borzni indeks Dow Jones pa je zgrmel za 777 točk, kar je največji absolutni padec v zgodovini indeksa. Bush je nagovoril tudi svetovno javnost in dejal, da to, kar se je zgodilo v ponedeljek, ni konec zakonodajnega procesa. "Ni toliko pomembno, kako bo predlog uzakonjen, pomembno je, da dobimo zakon. Smo v kritičnem trenutku našega ekonomije," je dejal Bush.

Bush ni kazal s prstom na krivce za neuspelo glasovanje, ker je za predlog zakona na pobudo njegove vlade glasovala večina demokratov, večina republikancev pa ga je zavrnila. Priznal je, da gre za težko odločitev v kongresu, vendar pa dodal, da je ukrepanje nujno in da bodo posledice hujše iz dneva v dan, če ukrepanja ne bo. Pri tem je opozoril na ponedeljkov padec borznih indeksov. Bush je napovedal, da se bodo člani njegove administracije še naprej pogajali s kongresom, da se zadeva premakne.

Včeraj odločitve niso bili, ker je jutro novo leto in je imel kongres prost dan. Najverjetnejne bo o predlogu danes glasoval senat, jutri pa v primeru dogovora znova tudi predstavniški dom. Ko bo zakon potrenjen, pa se bo začela še ostrejsa predvolilna bitka za iskanje krivcev. Predsednika predstavniškega doma Nancy Pelosi je to nakazala v ponedeljek, ko je krivdo zvalila na osem let republikanske vladavine v Washingtonu, ki je nasprotovala državnim regulacijam trga.

Kongresni voditelji so včeraj nadaljevali prepričevanje svojih kolegov, pozive k ukrepanju pa sta s kampanje poslala tudi demokratični predsedniški kandidat Barack Obama in republikanec John McCain. Oba sta podprla tudi idejo, da bi v okvirju predloga zakona povisili vsoto za depozite, ki uživajo jamstva Zvezne korporacije za zavarovanje depozitov (FDIC) s 100.000 na 250.000 dollarjev. Njuna podpora bo morda povzročila spremembo odnosa pri zadostnem številu članov predstavniškega doma, morda pa tudi ne.

Med idejami, ki naj bi predlog nadreile bolj privlačnega, je tudi to, da bi spremenili računovodska pravila za banke. Trenutna pravila silijo banke, da pogosto prijavljajo velike izgube na papirju v povezavi z vrednostnimi papirji na podlagi hipotekarnih posojil. Z manj pogostimi "prilagoditvami" premoženja glede na tržno ceno izgube sicer ne bi izginile, vendar bi poteklo nekaj časa, v katerem bi se lahko omilile ali spremenile v dobiček.

Bush je znova prepričeval javnost, da ne gre za metanje denarja skozi okno za direktorji finančnih podjetij, ki so stavili na napačnega konja, ampak bo vlada kupovala slabe naložbe ter jih prodala, ko si bo trg opomogel. "Možno je, da bo vrednost premoženja sčasoma porasla. Pričakujemo, da bo večina denarja davkopalcevcev povrnjena," je dejal Bush.

Predlog zakona, o katerem je bil v nedeljo sprejet jalov dogovor, predvideva tudi, da dobi finančni minister Henry Paulson nemudoma 250 milijard dolarjev, 100 milijard pa še, če bo predsednik

Bush dejal, da so potrebne. Preostalih 350 milijard naj bi se posebej potrjevalo kasneje, po potrebi. Demokrati so dosegli, da se po petih letih izvajanja načrta pogleda, kdo je imel od tega korist in ta bo moral dobiti vrnilti v proračun.

Kongresniki obeh strank so ob nasprotovanju administracije dosegli, da se direktorjem podjetij, ki prejmejo državno pomoč, omeji plače in bonusne. Dogovor predvideva tudi, da se lahko vlada pogaja na strani posojiljemalcev, da s posojilodajalcem dosežejo znižanje obrokov odpalači hipotekarnih posojil. Republikanci so dosegli vključitev državnih jamstev za podjetja, ki bi namesto finančnega ministra sama odkupovala slabe naložbe.

Nemška kancerka Angela Merkel pa je včeraj kljub ponedeljkovi zavrnitvi predloga zakonodajnega svežnja za reševanje finančne krize v ameriškem predstavniškem domu prepričana, da bo vseeno sprejet do konca tedna. Sveženj je po njem mnenju namenjen predvsem "gradnji zaupanja" in bi imel pomemben učinek za gospodarstvo. (STA)

George Bush

SRBIJA - Priština je Tadićeve izjave že kritizirala

Predsednik Boris Tadić ne izključuje več delitve Kosova

Boris Tadić

BEograd - Srbski predsednik Boris Tadić prvič javno ni izključil možnosti delitve Kosova. Kot poroča srbska tiskovna agencija Tanjug, je Tadić dejal, da je "pripravljen razmisli" o delitvi Kosova kot o morebitni rešitvi v primeru, če ostale rešitve ne bodo prinesle rezultativ. Priština je Tadićeve izjave že kritizirala.

Tadić je v ekskluzivnem pogovoru za radiotelevizijo Srbija še dejal, da razdelitev v tem trenutku "ni na dnevnu rednico" in da si Beograd prizadeva za rešitev v smislu kar največje samostojnosti Kosova v okviru Srbije. "Pripravljen sem, da razmislim tudi o tej možnosti, če bomo izčrpali vse predhodne možnosti, ki jih je še veliko, saj je še dovolj prostora, da najdemo rešitev v okviru dejanske avtonomije," je dejal srbski predsednik.

V okviru procesa iskanja rešitve kosovskega vprašanja so "legitimne vse podobe", je še dodal in poudaril, da je vse bolje od tega, kot da ena stran izgubi vse. "Naše reakcije ne sme pogojevati trenutek. Večinoma smo imeli reaktivno politiko, danes pa imamo politiko, ki jo določa pri-

hodnost".

Pobudo Srbije, da od Meddržavnega sodišča zahteva razsodbo o zakonitosti razglasitve neodvisnega Kosova, je potrebno po Tadićevih besedah gledati v kontekstu krepitev mednarodnih pozicij in kredibilnosti Srbije. "Mi nismo in nikoli ne bomo priznali Kosova, zato tudi ne moremo biti del izsiljevanja s članstvom v EU, če bomo priznali Kosovo," je še sporocil Tadić.

Uradna Priština se je že kritično odzvala na Tadićeve izjave o razdelitvi Kosova. Kosovski predsednik Fatmir Sejdžiu je v odzivu poudaril, da je Kosovo neodvisna in mednarodno priznana država. "Naše stališče je znano. Mi smo države. Vse ostalo je zaman," je novinarjem dejal Sejdžiu.

Predsednik kosovske skupščine Jakuš Krasniqi pa je izpostavil, da to ni prvi poskus Srbije, da razdeli Kosovo. "Vendarle, Kosovo ima svoje meje, ki jih v mednarodni skupnosti vedno bolj priznavajo. Mislim, da procesi na Balkanu in Evropi ne potrebujejo novih prerekanj glede kosovskih meja," je še dejal. (STA)

VESOLJE - Po navedbah ameriške vesolske agencije NASA

Na Marsu opazili sneg

WASHINGTON - Vesoljsko plovilo Phoenix, ki je na Marsu pristalo 25. maja, je nad rdečim planetom zaznalo sneženje, pri čemer gre za prvo tovrstno opažanje, so včeraj sporočili z ameriške vesolske agencije Nasa. Poseben instrument, zasnovan za analiziranje medsebojnih vplivov med ozračjem in površjem Marsa, je zaznal sneg, ki je prihajal iz oblakov, 4000 metrov nad mestom pristanka Phoenixa.

"Na Marsu nismo še nikoli videli česa podobnega," je povedal Jim Whiteway z univerze York v Torontu, ki je odgovoren za kanadsko meteorološko postajo na Phoenixu. Dodal je še, da bodo raziskali, ali je sneg dejansko dosegel tla. Kot kažejo prvotna opažanja so namreč snežinke izhlapele, še preden so dosegle površje planeta.

Poleg tega so instrumenti na Phoenixu razkrili sledi kemijskih reakcij med minerali v tleh Marsa in tekočo vodo, ki so podobne tistim na Zemlji. Znanstveniki so pojasnili, da to dokazuje prisotnost apnenca in tudi delcev gline. Večina oblik apnenca in gline se na Zemlji sicer tvori v prisotnosti tekoče vode, še poudarjajo znanstveniki.

"Še naprej zbiramo podatke in izvesti maramo še veliko število analiz, a zabeležili smo velik napredok pri iskanju odgovorov na velika vpraša-

nja, ki si jih postavljamo," je povedal glavni znanstvenik v okviru Phoenixove misije Peter Smith z univerze v ameriški zvezni državi Arizona.

Od pristanka na Marsu je Phoenix že potrdil, da se na planetu nahaja voda v obliki ledu. Če

ugotovimo, ali je bila ta voda v preteklosti v tekočem stanju, bomo lahko tudi rekli, ali je bilo okolje na Marsu v preteklosti naklonjeno življenju, kar je eden izmed glavnih ciljev misije, so še povedali znanstveniki. (STA)

SVET EVROPE

Preiskava rusko-gruzijskega konfliktu

STRASBOURG - Parlamentarna skupščina Sveta Evrope (PS SE) je včeraj v okviru zasedanja v Strasbourgu kritizirala Rusijo zaradi njenega posredovanja v Gruziji. Slednja pa je bila deležna kritik zaradi "vojaškega avanturizma", medtem ko se je generalni sekretar SE Terry Davis zavzel za mednarodno preiskavo rusko-gruzijskega konfliktu. "Kdo je prvi strejal je vsekakor pomembno, toda situacija ni jasna in potrebuje neodvisna mednarodna preiskava," je v Strasbourgu, kjer ta teden zaseda PS SE, dejal Davis.

Kot je parlamentarcem v okviru razprave o posledicah rusko-gruzijskega konfliktu še dejal generalni sekretar SE, se mora organizacija odzvati na krizo med Rusijo in Gruzijo, sicer bo v nasprotju primeru ogrožena njena verodostojnost. Kritični do Rusije so bili tudi parlamentarci sami. Laurent Beteille iz Francije je ob sodil "nostalgijo nekdaj velesile in idejo revanšizma" v primeru Rusije, ki "ima svoje nekdaj satelite še vedno za domine". Izrekel je tudi nekaj kritik na račun Gruzije, ki se je "zaletela" v vojaški avanturizem, pri čemer si je že zelo splohovanje pridobiti z orožjem, a utrpel poraz.

Giorgij Gabašvili iz Gruzije je zahteval takojšen umik ruskih sil, medtem ko je Luc Van den Brande iz Belgije ocenil, da je nesprejemljivo rusko priznanje neodvisnosti gruzijskih separatističnih pokrajin Južne Osetije in Abhazije.

Ruski poslanci so na kritike glede priznanja Južne Osetije in Abhazije odgovorili z omembom primera Kosova. Leonid Slucki je še dejal, da gruzijska vlada obema pokrajinama ni dala druge možnosti, kot da zahteva neodvisnost.

Razprava o rusko-gruzijskem konfliktu se bo nadaljevala v četrtek, vendar se bo PS SE predtem v sredo predvidoma izrekel o tem, da bi ruski delegaciji zaradi ruskega vmešavanja v Gruzijo odzveli glasovalno pravico. Če bo to izglasovanje, bo Moskva tovrstno posledično občutila drugič. Prvič se je to zgodilo aprila 2000 zaradi vojne v Čečeniji. (STA)

RUSIJA - Lavrov

Potrebna nova evropsko-atlantska varnostna pogodba

NEW YORK - Rusija je v ponedeljek v New Yorku pozvala k novi evropsko-atlantski pogodbi, v katero bi bile vključene vse države in varnostne organizacije, vključno z zvezo Nato, Evropsko unijo ter organi nekdanje Sovjetske zveze, kar bi po mnenju Moskve prineslo ponovno vzpostavitev strateškega ravnovesja. Ruski zunanjji minister Sergej Lavrov je na novinarski konferenci med drugim dejal, da je ravnovesje, ki je bilo dolgo časa temelj strateške stabilnosti na območju Atlantika, porušeno, ker je Nato zasenčil kolektivni varnostni sistem hladne vojne in je prislo do prevlade ZDA.

Lavrov je že v sobotnem govoru pred Generalno skupščino Združenih narodov dejal, da bi delo o novi pogodbi začeli na vseevropskem vrhu, vanj pa bi vključili tudi vlade in organizacije, ki delujejo v regiji. Po njegovem naj bi šlo za "neke vrste Helsinki-2" pogodbo, ki naj bi nasledila Helsinski sklepno listino iz leta 1975. Ob pojasnjevanju predloga, ki ga je prvič junija omenil ruski predsednik Dmitrij Medvedev, je Lavrov na novinarski konferenci še dejal, da načela Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (Ovse), še posebej "potreba, da se izogibajo namer, da bi na račun varnosti drugih krepili lastno varnost" niso več upoštevana. Navedel je nekaj primerov "porušenega strateškega ravnovesja", kot so umik Washingtona od protibalistične pogodbe, odločitev ZDA, da na Poljskem in Češkem vzpostavi protiraketni ščit in vzpostavitev ameriške vojaške baze v Bolgariji in Romuniji. (STA)

LJUBLJANA - Mestno gledališče

Na Mali sceni v petek premiera Punc in pol

LJUBLJANA - Sezona Male scene Mestnega gledališča ljubljanskega se bo v petek, 3., in v soboto, 4. oktobra, začela s premiero predstave Punce in pol po besedilu Caryl Churchill in v režiji Jake Andreja Vojevca. Kot so na včerajšnji novinarski konferenci povedali ustvarjalci, predstava seže čez golo opredeljevanje do feminizma, ki nikakor ni enoznačen pojem.

Po besedah direktorce MGL Barbare Hieng Samobor besedilo Punce in pol britanske avtorice Churchillove (1938), ki jo slovenski gledalci poznajo tudi po igrah Daleč stran in Kloni, že sodi v polklasiko. Odločitev, da igro, v kateri nastopa sedem igralk, režijsko zaupala mlademu režiserju, se zdi direktorici dobra. "Mladi človek naj dela nekaj, kar mu ni na kožo pisano," je dejala. Da mu je uspelo, sta potrdili tudi igralki Karin Komljanec in Mojca Funkl, dobre besede za študij predstave je našla tudi režiserjeva asistentka, si cer igralka Maja Boh Hočevar.

Predstava Ženske in pol se zame za mizo, ob kateri sedi sedem žensk. Prizor je fantazijski, saj Marlena (Tanja Ribič) na zabavi ob svojem službenem napredovanju gosti ženske iz različnih zgodovinskih obdobjij; od Divje Grete slike Pietera Brueghla st. do Papežinje Ivane. Naslednji dve dejanji sta retrospektivni in bolj realni, kar je, tako Ja-

ka Andrej Vojavec, v dramski pisavi precej nenavadno. Običajno je, da se red spreminja v kaos, a ne v primeru Punc in pol.

Slovensko prazvedbo so Punce in pol leta 1986 v režiji Helene Zajc doživele v ljubljanski Drami. Kot je zapise o predstavi ocenila dramaturginja zdajšnje produkcije Majja Šorli, takrat nemara za uprizoritev v Sloveniji ni bil pravi družbeni kontekst. Dramatičarka je besedilo namreč napisala v času Margaret Thatcher, ki ni bil primerljiv s tistim v Sloveniji sredi osemdesetih let. Zdaj je po besedah dramaturgine vse drugače, uspešne ženske, ki jih določa materializem in so sposobne učiniti vsakogar, ki jim stoji na poti, so postale vsakdan.

Ustvarjalci predstave se niso že zeli jasno opredeliti, ali je besedilo feministično ali ne, saj da obstaja več vrst feminismov, ki jih ne gre ponostavljati.

V predstavi poleg Funklove, Komljančeve in Ribičeve v več vlogah nastopajo še Tanja Dimitrijevska, Mirjam Korbar Žlajpah, Bernarda Oman in Judita Zidar. Tekst je prevedel Bogdan Gradišnik, lektor je bil Arko. Ta je povedal, da se v drami, v kateri ženske govorijo druga čez drugo, mešajo različne ravni jezika, tako visoka izreka kot pogovorna raven. Obe premieri bosta ob 20. uri. (STA)

FILM - Od 12. do 23. novembra

V Ljubljani in Mariboru filmski festival LIFFE

LJUBLJANA - Ljubljanski mednarodni filmski festival (LIFFE), največja tovrstna prireditev v Sloveniji, bo med 12. in 23. novembrom že devetnajstič zapovrstjo gostil filme s petih celin. Filmi so razdeljeni na programske sekcije, kot sta Fokus in Ekstravaganca, prihod so že potrdili Adoor Gopalakrishnan, Carlos Reygadas, Erick Zonca in Bruce laBruce.

Filmi bodo na ogled v Linhartovi in Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma, Kinu Komuna, Kinoklubu Vič, Kinodvoru in Dvorani 5 mariborskog Koloseja. Mariborski filmofili si bodo lahko v svojem mestu ogledali četrtnino celotnega LIFFa, po dve projekciji na dan, so sporočili organizatorji festivala.

Na festivalu bodo podelili tudi nekaj nagrad: vodomca - nagrada režiseru najboljšega filma iz sklopa Perspektiv po izbiri mednarodne tričlanske žirije, zmaj - nagrada občinstvu filmu, ki še nima distributer-

ja za Slovenijo, nagrada za najboljši kratki film in nagrada Fipresci, ki jo podeljuje mednarodna žirija svetovnega združenja filmskih kritikov in novinarjev.

Spremljevalni program bo obsegal pogovore s festivalskimi gosti, filmskimi ustvarjalci in okrogle mize. Festival v Ljubljano vsako leto povabi več kot šestdeset gostov, režiserjev, igralcev, scenaristov in producentov, ki se občinstvu predstavijo pred projekcijami svojih filmov in v pogovorih po njih. Potekala bo tudi jesenska filmska šola na temo Film in filozofija, scenaristična delavnica v razstava Katalonski film.

Natančen program in potek letošnjega LIFFE bodo organizatorji predstavili 21. oktobra ob 11. uri v prenovljeni Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani, festivalno dogajanje v Mariboru dan kasneje ob 12. uri v mariborskem Koloseju.

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Slovensko stalno gledališče

»(Tra parentesi) Basaglia, Trieste, pagine del cambiamento« / igra Lella Costa, glasbena spremjava Paola Fresuja (trobenta). V ponedeljek, 13. oktobra, ob 21. uri (predstava izven abonmaja).

La Contrada

Roberto Curci: »Tramachi« / igra Ariella Reggio, režija: Francesco Macedonio. V petek, 10. in v soboto, 11. oktobra, ob 20.30, v nedeljo, 12. in v torek, 14. oktobra, ob 16.30, od srede, 15., do sobote, 18. oktobra, ob 20.30, v nedeljo, 19. oktobra, ob 16.30.

V soboto, 4. oktobra, ob 16. uri bo pri Svetilniku zmage v Barkovljah predstava »Bordesando bordesando« (»mallobrie« s pesmimi Carpenterija in Faragune). Organizatorja: Tržaška pokrajina in društvo Amici della Contrada. Vstop prost. V slučaju slabega vremena bo predstava v ponedeljek, 6. oktobra, ob 16. uri.

SLOVENIJA

PIRAN

Gledališče Tartini

V četrtek, 9. oktobra, ob 20. uri / gostovanje Gledališča Koper z igro »Ljubezen Anne Frank« v režiji Ksenije Murari.

HRPELJE

Kulturni dom

Jutri, 2. oktobra, ob 20. uri / gostovanje Prešernovega gledališča iz Kranja s predstavo »Partnerski odnosi«.

SEŽANA

Kosovelov dom

V ponedeljek, 13. oktobra, ob 20.00 / Iztok Mlakar: »Duohtar pod mus!«. Režija: Vito Taufer.

KOSTANJEVICA NA KRASU

Kulturni dom

V nedeljo, 5. oktobra 2008 ob 19. uri / Marco Tassara: »Amour, amore, Liebe ... na trnek se lovijo ribe«. Komedia v dveh dejanjih. Prvič v slovenščini. Prevedel in priredil Sergej Verč, jezikovna obdelava Minu Kjuder. Režiser Sergej Verč, pomočnica reziserja Minu Kjuder. Gledališka skupina KD "Brce" iz Gabrovce pri Komnu.

NOVA GORICA

SNG Nova Gorica

Miroslav Krleža: »Leda« / V četrtek, 16., v petek, 17. in v soboto, 18. oktobra, ob 20. uri.

LJUBLJANA

SNG Drama Ljubljana

Veliki oder

William Shakespeare: »Kralj Lear« / v petek, 3. oktobra, ob 19.00, v soboto, 4. oktobra, ob 20.00, v ponedeljek, 6. in v torek, 7. oktobra, ob 19.00.

William Shakespeare: »Tit Andronik« / v petek, 10. in v soboto, 11. oktobra, ob 19.30.

V ponedeljek, 13. oktobra, ob 19.30 / Yasmina Reza: »Art«.

V torek, 14. oktobra, ob 18.30 / Heinrich von Kleist: »Katica iz Heilbronna ali Preizkus zognjem«.

Mala drama

Jean Luc Lagarce: »Samo konec sveta« / danes, 1., v petek, 3. v ponedeljek, 6. in v torek, 7. oktobra, ob 20.00.

Julian Barnes: »Prerekanja« / v petek, 10. in v soboto, 11. oktobra, ob 20.00.

V ponedeljek, 13. oktobra, ob 20. uri / Dušan Jovanović: »Življenje podeželskih plejbojev po drugi svetovni vojni«. V torek, 14. oktobra, ob 20. uri / Brian Friel: »Jaltska igra . Poigra«.

V sredo, 15. oktobra, ob 20. uri / »Slovenec Slovenca gori postavi«.

Mestno gledališče Ljubljansko

Veliki oder

William Shakespeare: »Milo za drago« / danes, 1., v petek, 3. in v soboto, 4. oktobra, ob 19.30.

Dragica Potočnjak: »Za naše mlade dame« / v torek, 7. in v sredo, 8. oktobra, ob 19.30, v četrtek, 9. oktobra, ob 20. uri ter v petek, 10. oktobra, ob 19.30.

Mala scena

Caryl Churchill: »Punce in pol« / V petek, 3., v soboto, 4., v sredo, 8. in v soboto, 11. oktobra, ob 20. uri.

Sergi Belbel: »Mobilec« / V četrtek, 9., in v petek, 10. oktobra, ob 18. uri.

Cankarjev dom

Marko Pokorn: »Kdo vam je pa to delu?«

/ Cafe teater v Klubu CD / igra Boris Koval v režiji Jaše Jamnika. V petek, 3. oktobra, ob 20.30, v soboto, 4. oktobra, ob 21.00. Klub bo odprt uro in pol pred prireditvijo.

GLASBA

TRST

Gledališče Verdi

Koncert posvečen glasbi Schönberga, Brahmsa in R. Straussa / nastopa orkester in zbor Gledališča Verdi pod vodstvom Asherja Fischa, solist: Pietro De Maria (klavir); recitatorka: Virginia Gazzolo. V petek, 3. oktobra, ob 20.30 (red A) in v soboto, 4. oktobra, ob 18.00 (red B).

GORICA

Kulturni dom

Radio Zastava / koncert klezmer in balkan glasbe in predstavitev prvega CDja skupine The Funambolik Heptet. Jutri, 2. oktobra, ob 20.30.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kosovelov Dom

V torek, 7. oktobra, ob 19. uri / koncert Policijskega orkestra ob 60-letnici.

V nedeljo, 12. oktobra, ob 20. uri / ljudski dobrdelni večer v glasbi in pleisu v spomin na Stojana Petarosa.

V soboto, 18. oktobra, ob 20. uri / koncert Ralpha Townerja (za abonma Džez in vino in izven).

KOGOJEVI DNEVI

Jutri, 2. oktobra, ob 20.30, / Gorica, Kulturni center Lože Bratuz / Kvartet Feguš: Filip Feguš - violina, Simon Peter Feguš - violina, Andrej Feguš - viola in Jernej Feguš - violončelo.

V petek, 10. oktobra, ob 20.30, / Kanal ob Soči, cerkev sv. Marije Vnebovzete / Matej Šarc - oboja in Nina Prešiček - klavir.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Jutri, 2. oktobra, ob 21. uri / Linhartova dvorana / Natacha Atlas & The Maizeeka Ensemble.

Jutri, 2. in v petek, 3. oktobra, ob 19.30 / Gallusova dvorana / koncert Orkestra Slovenske filharmonije pod vodstvom G. G. Calva. Solist: David Garrett (violina).

V petek, 3. oktobra, ob 19.30 / dvorana Slovenske filharmonije / koncert Cuarteta Casals (Španija).

V petek, 3. oktobra, ob 20.15 / Linhartova dvorana / »Tango malito« - nastop skupine Melingo (Argentina).

V torek, 7. oktobra, ob 20. uri / Gallusova dvorana / Bamberški Simfoniki.

Dirigent: Jonathan Nott; solist: Oleg Meisenberg (klavir).

V četrtek, 9. in v petek, 10. oktobra, ob 19.30 / Gallusova dvorana / Orkester slovenske filharmonije pod vodstvom Theodora Guschlaura; solistka: Dubravka Tomšič Srebotnjak (klavir).

Cankarjevi torki (glasbeni večeri v Klubu CD) / v torek, 7. oktobra ob 20.30 nastopa Lucia Pulido (Bogota, New York).

V torek, 14. oktobra, ob 20.30 / Heinrich von Kleist: »Katica iz Heilbronna ali Preizkus zognjem«.

William Shakespeare: »Tit Andronik« / v petek, 10. in v soboto, 11. oktobra, ob 19.30.

SNG Opera in Balet Ljubljana

Koncert opernih arij / ob 50-letnici slovenske srčne kirurgije v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma v petek, 10. oktobra, ob 20. uri.

Tango za Rahmaninova / v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma na stopnišči Lucia Pulido (Bogota, New York).

Yasmina Reza: »Art«.

SNG Opera in Balet Ljubljana

Koncert opernih arij / ob 50-letnici slovenske srčne kirurgije v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma v petek, 10. oktobra, ob 20. uri.</p

NOGOMET - 2. krog v Ligi prvakov

Juventus in Fiorentina sta osvojila le točko

Turinčani v Belorusiji že izgubljali z 2:0 - Slavje Angležev in Špancev

Evropa je za italijanska moštva veliko hujši zalogaj od domačega prvenstva. Medtem ko angleški in španski favoriti precej gladko zmagujejo - Manchester United 3:0 v Aalborgu, Arsenal 4:0 proti Portu, Villareal 1:0 proti Celticu in Real Madrid uspešen v Sankt Petersburgu, ostajajo italijanska moštva v šestih do sedanjih nastopih le pri dveh zmaghah. Včeraj ni bilo nobene. Fiorentini na domačih ni uspelo premagati romunske Steaue, Juventus pa je lahko v bistvu zadovoljen, da ni izgubil v Belorusiji, saj je Bate Borisov v Minsku že vodil z 2:0, prvi trideset minut igre Ranierijevega moštva pa je bilo pod vsako kritiko. Zadradi preveč napadalne postavitve je Juventus izgubil boj na sredini igrišča, hitri in kondicijsko boljše pripravljeni gostitelji pa so sivila lase Juventusovih branilcev. V zadnjih petnajstih minutah je Juventus naša protiorožje za igro Belorusov in z dvema goloma Iaquinte (obakrat mu je podal mladi Giovinco, ki je bil spet najboljši igralec Juventusa) izenačili še pred iztekom polčasa. V drugem delu so bili gostje boljši in bi zaslužili kaj več, a jim ni uspelo priti do gola (Bata Borisov je dobro branil), tako da se rezultat ni spremenil.

Tekma v Firencah pa je potrdila, da

je Fiorentina ta čas le bleda senca lanskega moštva. Prandellijevi igralci so sicer skušali igrati napadalno, toda daleč od tega, da bi se Steaua samo branil, tako da je bila tekma pravzaprav izenačena. Mutu je po prostem strelu oplazil vratnico, to pa je bila tudi najnevarnejša akcija Fiorentine, ki sta jo pred kapitulacijo rešila dva odlična posega vratarja Freya.

Derbi skupine F je ponudil razburljivo predstavo. Münchenski Bayern se je proti Lyonu že v prvem prvem polčasu znašel na robu poraza, ko je lastno mrežo po prostem strelu Juninha Pernambucana zatresel Martin Demichelis. Po številnih priložnostih ene in druge ekipa pa so na začetku drugega polčasa Bavariči izenačili, ko je z glavo zadel Ze Roberto. Fiorentina in Steaua Bukarešta sta se razšli brez zmagovalca (0:0).

Bate Borisov - Juventus 2:2 (2:2)

STRELCI: Kryvets (S) v 17., Staševič (S) v 23., Iaquinta v 29. in 46. min.

BATE: Veremenko, Kazancev, Sosnovski, Rževski, Jurevič, Lihtarovič (od 69. Sivakov), Krivets, Volodko, Staševič, Nejačić, Rodjonov.

JUVENTUS: Manning, Grygera, Legrottaglie (od 18. min. Knežević), Chiellini, De Ceglie, Sissoko, Giovinco,

Camoranesi (od 46. Marchisio), Nedved, Iaquinta (od 81. Amauri), Del Piero.

Fiorentina - Steaua Bukarešta 0:0

FIORENTINA: Frey, Jorgensen (od 46. Zauri), Gamberini, Dainelli, Vargas, Almiron (od 73. Kuzmanović), Felipe Melo, Montolivo (od 80. Pazzini), Santana, Gilardino, Mutu.

STEAUA: Zapata, Ogararu, Ghionea, Goian, Marin, Nicolita, Radoi, Lovin, Semedo, Moreno Galindo (od 87. Tiago Gomez), Stancu.

SKUPINA E IZIDA 2. KROGA

Aalborg - Manchester U. 0:3, Villareal - Celtic 1:0

Manchester	2	1	1	0	3:0	4
Villareal	2	1	1	0	1:0	4
Celtic	2	0	1	1	0:1	1
Aalborg	2	0	1	1	0:3	1

PRIHODNJI KROG (22.10.): Villareal - Aalborg, Manchester U. - Celtic

SKUPINA F IZIDA 2. KROGA

Florentina - Steaua 0:0, Bayern - Lyon 1:1

Bayern	2	1	1	0	2:1	4
Fiorentina	2	0	2	0	2:2	2
Lyon	2	0	2	0	3:3	2
Steaue	2	0	1	1	0:1	1

PRIHODNJI KROG (22.10.): Bayern - Florentina, Steaua - Lyon

SKUPINA G IZIDA 2. KROGA

Arsenal - Porto 4:0, Fenerbache - Dinamo Kijev 0:0

Arsenal	2	1	1	0	5:1	4
Porto	2	1	0	1	3:4	3
Dinamo Kijev	2	0	2	0	1:1	2
Fenerbache	2	0	1	1	1:3	1

PRIHODNJI KROG (22.10.): Porto - Dinamo Kijev, Fenerbache - Arsenal

SKUPINA H IZIDA 2. KROGA

Bate - Juventus 2:2, Zenit - Real Madrid 1:2

Real Madrid	2	2	0	0	4:1	6
Juventus	2	1	1	0	3:2	4
Bate	2	0	1	1	2:4	1
Zenit	2	0	0	2	1:3	0

PRIHODNJI KROG (22.10.): Zenit - Bate, Juventus - Real Madrid

ODBOJKA - A1-liga

Lorisov Montichiari gladko čez prvo oviro

Černic osmi najboljši sprejemalec prvega kroga

Montichiari, pri katerem igra naš liber Loris Manina, je v prvi prvenstveni tekmi brez težav premagal Modeno (3:0). Poraženci so imeli največ težav pri sprejemu, kar je onemogočilo podajalcu Travici raznoliko in hitrejšo igro. Lorisov Montichiari je zelo učinkovito igral predvsem v bloku, s katerim je nevtraliziral in zaustavil celo vrsto napadov. Števerjanec je igral v vseh treh nizih: spreljal je 17 žog, od katerih je zgrešil eno (71 % pozitivnih in 41 % perfektnih sprememb). Izenačen je bil le prvi niz, v ostalih dveh pa je Montichiari prevladal.

V prvem krogu A1-lige je bil najboljši realizator Alessandro Fei z 28 točkami (55,8 %). Korektor iz Trevisa je skupno v najvišji italijanski ligi dosegel 5.000 točk, in postal 18 najboljši realizator od leta 1989. V A1-ligi igra že 14 sezona.

Največ napak pri dotiku mreže (2) so zbrali trije igralci Martine France, med katerimi je tudi Černic, ki pa je bil v sprejemu osmi najboljši sprejemalec (glede na število sprevjetih žog) prvega kroga. Perfektno je spreljal 15 žog.

Gregor Jerončič, Slovenec z italijanskim potnim listom, ki igra pri Cuneu, pa je v lestvici najboljših blokerjev tretji: na bloku dosegel je 4 točke. Boljša sta bila le Howard (Montichiari) in Podrascanin (Macerata) s petimi.

KOŠARKA - Začetek slovenskega državnega prvenstva

Pričakujejo »mesarsko klanje«

Preboj v ligo za prvaka, v katero je Union Olimpija že uvrščena, napoveduje mnogo ekip - Tri primorska moštva

LJUBLJANA - Košarkarska liga UPC je sinoči stopila v četrto sezono. V ligi tudi letos sodeluje 13 moštov, s tem da se bodo prvi favoriti košarkarji ljubljanske Union Olimpije tekmovanju zaradi sodelovanja v evroligi priključili v drugem delu, ko se bo naslov državnega prvaka udarila najboljša osmerica.

Preboj v ligo za prvaka (od 18. marca do 12. maja 2009) je cilj večine klubov, med katerimi poleg državnega prvaka Olimpije v tej sezoni zaradi okrepitev ne gre zanemariti tudi domački Helios, novomeško Krko in Zlatorog iz Laškega, nekatere navzoči pa so mnenja, da bo letosni boj za prvega »mesarsko klanje«.

Poleg slednjih se bodo za preboj v ligo za prvaka pripravili še ljubljanski Geoplín Sloven, Luka Koper, Elektra Šoštanj, škofjeloški

TCG Mercator, Hopsi Polzela in Alpos Šentjur, novinci med prvoligaško družino, ekipi Epic Misel Postojna in Nove Gorice pa imata nekoliko skromnejše cilje, in sicer obstanek v slovenski klubski košarkaški eliti.

Prvi del lige poteka po dvokrožnem ligaškem sistemu, kar pomeni, da bo izpeljanih 22 krogov. V ligo UPC za prvaka se bo prebilo najboljših sedem moštov, ki se jim bo v boju za lovorko držav-

nega prvaka priključil še aktualni branilec naslova ekipa Uniona Olimpije, ki je bila vanjo neposredno uvrščena, preostalih pet ekip pa se bo bojevalo za obstanem med slovensko košarkarsko elito.

»Cilji Olimpije so vedno visoki, naš cilj je osvojitev državnega naslova, zavedamo pa se, da naloge ne bo niti slučajno lahka. Naredili pa bomo vse, kar je v naši moči, da naslov državnih prvakov zadržimo v Tivoliju,« je dejal pomočnik trenerja Olimpije Gašper Potočnik. Tudi trener slovenskih podprvakov Heliosa Domžale Rade Mijanović ne skriva visokih ambicij ter napoveduje, da so njegovi fantje aduti za finale, kar pa bo vse prej kot lahka naloga ob tako močni konkurenči.

In koga kot najtežje tekmece lahko pričakujeta favorizirani moštvi? Pomočnik trenerja Hopsov Jernej Kobale stavi na nova igralca, izkušenega centra Marka Šamaniča ter igralca s Karibov Shawna Kinga, s katerima želite »mešati štrene« močnejšim klubom. Tudi v Alpos Šentjurju si po besedah trenerja Boštjana Kočarja, čeprav z malo ekipo, želite biti povsem enakovreden tekmcem v boju lige za prvaka.

Trener Krke Ivan Sunara napoveduje, da bo njegovo moštvo ponovilo lansko uspešno sezono,

ko so se vrnili v ligo NLB in da bodo na koncu zadovoljni in uspešno tekmovali v obeh ligah. Tudi za trenerja Geoplina Slovana Mira Alilovića so adut novi, mladi igralci ter v okrepitev z novimi igralci, ki bodo zapolnili največje vrzeli, prav to naj bi bil recept za uspeh in uvrstitev med najboljšo osmerico.

Ambicije Laščanov so po besedah trenerja Aleše Pipana prav tako visoke, želijo si ponovno uvrstitev v ligo NLB in v ligo UPC za prvaka. Liga za prvaka je skrita želja tudi trenerjev Elektra Esotech iz Šoštanj Boruta Cerarja, trenerja Luke Koper Ivana Staniščaka in trenerja škofjeloškega kluba TCG Mercator Martina Vidica, ki pa priznava, da bo to naloži težko doseči, saj bodo zlasti v spodnjem delu lestevje moštva bila »krvavi« boj.

Včerajšnja izida 1. kroga: Helios Domžale - Epic Misel Postojna 100:63, Krka - Geoplín Sloven 85:75

LIGA EBEL - Izidi hokejske lige Ebel, 5. krog: KAC Celovec - Alba Volan 5:1 (1:0, 2:0, 2:1), Graz 99ers - Tilia Olimpija 2:0 (1:0, 0:0, 1:0), VSV Bejljak - Innsbruck 5:2 (2:0, 3:1, 0:1), Vienna Capitals - Black Wings Linz 3:1 (0:0, 1:1, 2:0), Acroni Jesenice - Red Bull Salzburg 7:2 (2:1, 2:0, 3:0). Vrstni red Innsbruck, Acroni Jesenice in Alba Volan 8, itd.

ATLETIKA - Claudia Coslovich obesila kopje na klin

Konec dolge in bogate kariere

Za sabo ima dva nastopa na olimpijskih igrah in tri na SP

Naša najboljša atletinja, tržaška metalka kopja Claudia Coslovich, je pri 36 letih končala svojo dolgo in bogato tekmovalno kariero. Kot je napovedala, je bil nedeljski nastop na društvenem prvenstvu v Lodiju njen zadnji. Na njem je s svojim društvom Fondiaria SAI Roma sedmič zapored osvojila naslov klubske državne prvakinje, na poslovilni tekmi pa je z metom, dolgim 53 metrov zasedla načrtovano drugo mesto za tekmovalko Cagliarija Zahro Bani (54,67).

Iz tekmovele arene se športnica od Piščancev nad Trstom poslavila kot general, poln odklikovan. V metu kopja je bila v Italiji celo petnajstletje nesporna številka ena. Kar trinajstkrat je osvojila naslov državne prvakinje (prvič že leta 1992, ko je bila starša še 20 let), dvakrat je nastopila na olimpijskih igrah (v Sydneyju leta 2000 je bila 12., v Atenah leta 2004 pa 14.), trikrat na svetovnih prvenstvih (Edmonton 2001, Pariz 2003, Helsinki 2005 z najboljšim rezultatom 7. mesto v Parizu) in štirikrat na evropskih prvenstvih (Helsinki 1994, Budimpešta 1998, Muenchen 2002, Goeteborg 2006), z

državno reprezentanco pa je nastopila še na celi vrsti drugih tekmovanj, kot so evropski pokal, sredozemske igre in univerzijada. Skupno je reprezentančni dres oblekla 43-krat. Trikrat je bila imenovana tudi za našo športnico leta. Iz zaletišča se poleg tega umika kot državna rekorderka. Met 65,30 m, ki ga je leta 2000 dosegla na mitingu v Ljubljani, je namreč še nepremagan. Claudia je v zadnjih tekmovalnih sezoni že lela še tretjič osvojiti svoje olimpijske sanje, vendar je ni posrečilo dosegči norme, tako da se iger v Pekingu ni mogla udeležiti.

»Kljud temu sem z letošnjo sezono zadovoljna, saj mi je uspelo dosegči 60-metrski met. Zdaj pa je res čas za slovo, kajti životariti nočem, na nadaljnja žrtvovanja pa nisem več pripravljena,« je povedala Coslovicheva, ki so ji klubski tovarišice v nedeljo pripravile poslovilni transparent, na katerem je pisalo tudi, da si se vedno lahko premisli. »A se zagotovo ne bom,« je preprizana naša atletinja, ki jo zdaj mika trenerška kariera.

»Stanje ženskega meta kopja v Italiji je porazno in moja želja je, da bi kot trener

vzgajila kako mojo naslednico, ki bi lahko v določenem številu let dosegla vsaj takšne rezultate, kot sem jih dosegla jaz in izboljšala moj rekord,« je povedala Claudia, ki kot trener že od lani sodeluje v strokovnem štabu mladinskih reprezentanc, v prihodnji sezoni pa bo tudi trener 23-letnega Roberta Bertolinija, ki že dosegla mete okoli 78 metrov. »Kot trener pa se v atletiki pri nas ne moreš preživljati, zato iščemo tudi kako službo,« je dodala Coslovicheva, ki se je zdaj preselila v Toskano, kjer si je v Camaioreju uredila hišo s svojim živiljenjskim sopotnikom, metalcem kladiva Nicolo Vizzonijem.

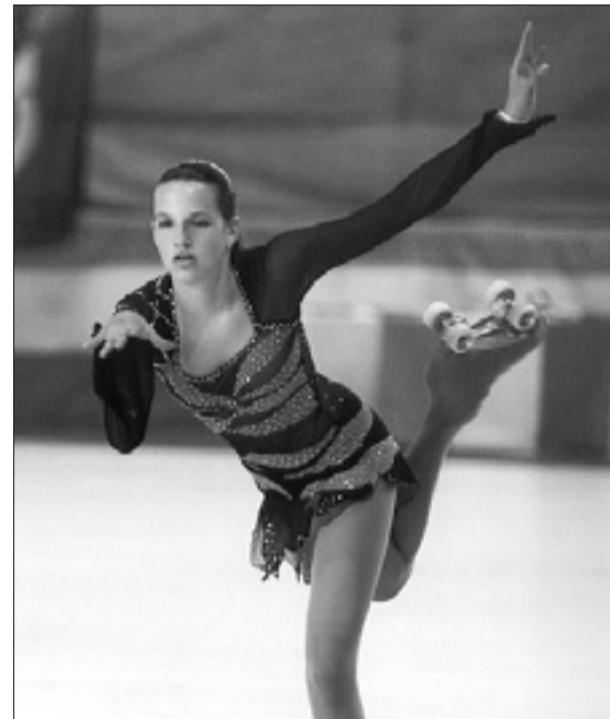
Claudia ima iz svoje kariere veliko lepih spominov, najbolj pa se veseli 7. mesta s svetovnega prvenstva v Parizu. »Moja kariera je bila uspešna, nič pa ne bi dosegla, če vame ne bi verjal moj prvi trener pri Boru Leopold Toplak. On je mene naučil metati kopje in meni takoj videl vrhunsko atletinjo, rojeno za kopje, kot je sam pravil. Nato je njegovo delo nadgradil reprezentančni trener Domenico Di Molfetta,« je še povedala naša zdaj že upokojena atletinja, ki jo bo kdo pri nas težko še kdaj prekosil.

Claudia Coslovich med nastopom na SP v Parizu leta 2003

UMETNOSTNO KOTALKANJE

Od danes v Trstu Evropski pokal

Slovenka
Martina Pecchiar
(Jolly Trst) bo na
Evropskem pokalu v
Trstu nastopila
jutri in v soboto

ODOBJOKA Deželni pokal: danes tekme zadnjega kroga

V deželnem odbojkarskem pokalu bodo danes na sporednu tekme zadnjega kroga kvalifikacijske faze. V moški konkurenči bo že kvalificirana Sloga Tabor Televita gostovala v Tržiču pri Fincantieriju (pričetek ob 20. uri). Tekma bo odločala o prvem mestu v skupini, obe ekipe pa sta že matematično uvrščeni v nadaljnjo fazo. V isti skupini bo na sporednu tudi slovenski derbi med Slogo in goriško Olympio, tekma pa bo na Opčinah, s pričetkom ob 20.30. Ob ekipi sta že izločeni iz nadaljnega tekmovanja. Vrstni red skupine A: Sloga Tabor Televita in Fincantieri 9, Triestina Volley 5, Olympia Gorica 1, Sloga 0.

V ženski konkurenči bo Sloga List (ob 20.30) gostovala v Červinjanu, tekma pa bo odločala o 2. mestu v skupini oziroma o tem, katera ekipa se bo poleg tega Altire uvrstila v naslednjo fazo. V prvem delu so slogašice zmagale s 3:1. Vrstni red skupine C: Altura 12, Sloga List 3, Cervignano 0.

JADRANJE - Prehodni pokal Touring

Vsi Sirenini jadralci v zgornji polovici lestvice

Dan Poljšak zmagal z veliko prednostjo, Marta Curri 2. med deklicami

zlov) izpeljali pet plovov.

Najboljši Sirenini predstavnik je bil mladi Dan Poljšak, ki je bil štirikrat prvi in enkrat tretji ter tako z veliko prednostjo osvojil prehodni pokal Touring. Marta Curri je zasedla končno 14. mesto in stopila na oder za zmagovalce kot drugouvrščena deklica. Max Zuliani pa je bil 15. Vsi ostali so se uvrstili v zgornjo polovico lestvice: 23. Vanja Zuliani, 32. Marko Marzo Magnom, 33. Pietro Osualdini.

Srečanje z Novogoričani

Cupini najmlajši optimisti, ki so letos zaključili jadralno šolo, so se v soboto udeležili srečanja s klubom iz Nove Gorice Mornik, ki je z regatami na Vogrščku zaključil letošnjo sezono. Tekmovalnemu delu je sledila družabnost. Srečanja so se udeležili Jana Germani, ki je zaključila tekmovanje na prvem mestu, Dana Škarab pa je bila tretja. Sodelovali so še: Nastja Maver, Giorgia Singoj, Nina Benedetti, Matija Costantin in Francesco Ferletti.

V Tržiču v dobrodolne namene

V nedeljo je v Tržiču stekla trofeja Cinghiale Cup, ki je veljala tudi za Trofejo Emergency 2008 (vse vpisnine so šle v dobrodolne namene). Ker so bile vetrovne razmere zelo zahtevne, so se treh plovov udeležili samo starejši (juniorski). V konkurenči 55 jadralcev je bil Sirenin mladinec Mattia Ugrin tretji, Thomas Gruden (Čupa) pa četrti: oba jadralca sta imela enako število točk kot drugouvrščeni iz kluba San Giorgia, tako da so o končnih uvrstitvah odločale posamične uvrstite. Mirko Juretič je bil sedmi (Čupa).

Nagrajevanje FriulAdria: Elisa Košuta prva med smučarkami na travi

V okviru vsakoletnega Praznika smučanja so na Trbižu nagradili najboljše smučarje in ostale tekmovalce zimskih športov na naši deželi, ki so sodelovali na pokalu FriulAdria. V alpski disciplini sta bila nagrajena Veronica Tence (Mladina, 2.) in Matija Rožič (Devin, 3.), v kategoriji deklic (smučanje na travi) pa je bila Elisa Košuta (Devin) prva. Za isto disciplino je SK Devin prejel plaketo za tretje mesto. Nagrajevanja se je udeležil le Matija Rožič. Na Trbižu sta bili prisotni tudi članici italijanske reprezentance Daniela Meringhetti in Daniela Ceccarelli. (na sliki: od leve Mattia Rožič, predsednik deželnega odbora FISI Franco Fontana, Daniela Merighetti, odbornik FISI Lojzko Popović, Daniela Ceccarelli in predsednik SK Devin Dario Štolfa).

ODOBJKA - Mladinski turnir Govolleya za Pokal mesta Gorica

V finalu je bil Porpetto boljši od Kontovela-Sokola

V tekmi za 3. mesto je zmaga šla v Koper, ki je gladko premagal Kranj - Sodelovala je tudi Sloga

V nedeljo se je v Gorici zaključil dvodnevni turnir za Pokal mesta Gorica v organizaciji Govolleya in s sodelovanjem ZSŠDI. Šlo je za sedmo izvedbo pokala, tretjo na mladinski ravni. Turnir za dekleta do 17. leta starosti je potekal v Štandrežu in v slovenskem športnem centru v Gorici, kjer so stekli tudi finalni obračuni. V soboto po poldne in v nedeljo zjutraj je osem nastopajočih ekip merilo moči v dveh skupinah, prvo in drugouvrščeni ekipi iz vsake skupine pa sta se nato pomorili še v tekmi za 3. mesto oz. za 1. mesto.

Ob domači ekipi Govolleya so nastopile še Kontovel Sokol, Sloga, Alabarda volley, Kranj, Koper in Porpetto.

V finalni fazi sta se za tretje mesto pomerili Kranj in Koper, ki je gorjenjske odbokarice gladko premagal z 2:0. Za končno prvo mesto pa sta se pomorila Porpetto in Kontovel Sokol. Boljša je bila ekipa iz Porpetta, ki je prikazala precizno igro v sprejemu in soliden servis. Furlankam pa se je vse do konca zelo dobro upirala združena ekipa Kontovel Sokol, ki je zaigrala vse tri nize zelo borbeno. Finalno tekmo je spremljalo tudi glasno navijanje vseh nastopajočih igralk.

Turnir za Pokal mesta Gorica se je zaključil z nagrajevanjem. Vsaka ekipa je prejela pokal, nagradili pa so tudi najboljšo igralko. Trenerji ekip so za najboljšo izbrali Kontovelovo odbokarico Giulio Antognolli.

Dvodnevno srečanje mladinskih ekip je zelo dobro uspelo, tekme pa so bile nasprotni na dobrem kakovostnem nivoju.

Izidi: v Štandrežu: Kranj - Kontovel 0:2, Novo mesto - Alabarta volley 2:0; v Gorici: Koper - Sloga 2:0, Go-

Od leve v smeri urinega kazalca:
finalist Kontovel Sokol, najboljša igralka turnirja Kontovelka Giulia Antognolli, ekipi Kopra in Kranja

BUMBACA, PRINČIĆ

volley - Porpetto 1:2; tekma za 3. mesto: Koper - Kranj 2:0 (25: 13, 25:16); tekma za 1. mesto: Porpetto - Kontovel 2:1 (25:22, 24:26, 15:9).

Končni vrstni red: 1. Porpetto, 2. Kontovel, 3. Koper, 4. Kranj, 5. Govolley, 6. Novo mesto, 7. Alabarda volley, 8. Sloga.

POSTAVE

GOVOLLEY: G. in M. Zavadlav, Petejan, Guintoli, Komjanc, Černic, Antonič, Bressani, Valentinsig, Turus, Pozzo (L). TRENER: Petean.

KONTOVEL SOKOL: Antognolli, Ferluga, Zavadlal, Škrlavaj, Starc, Bemb, Cibic, Turco, Collovati, Ghezzo, J. in M. Briščik. TRENER: Cerne.

SLOGA: Cenich, Milkovich, Gorrupi, Porro, Pertot, Spangaro, Slavec, Strajn, Barbieri. TRENER: Maver.

ROLKANJE - DP Eno prvo, tri druga in dve tretji mesti

Rolkarji Mladine so v nedeljo nastopali v Marillevi na državnem prvenstvu v reber v prosti tehniki. Tekmovanje je bilo zelo zahtevno, saj je bil naklon proge tudi več kot 10-odstoten.

Državni prvak med mlajšimi mladinci je postal Rudi Balzano (na sliki, edini na štartu). Na stopničke so se uvrstili tudi začetnik Luka Ghera, ki je bil drugi, med začetnicami pa se je na drugo mesto uvrstila Jasna Vitez, tretja je bila Jana Prašelj. V kategoriji naraščajnikov je tretje mesto pripadlo Nikiju Hrovatinu, Enzo Corsaro pa je bil med masterji 3 srebreni.

Na državnem prvenstvu so tekmovali še: začetnik Federico Ferluga, ki je osvojil 4. mesto. Najmlajši so se preizkusili na 1,5 km. Proga naraščajnikov je merila 3,5 km: v ženski konkurenči je bila Katerina Kariš peta, v moški pa: 5. Nicola Iona, 8. Giulio Ferluga.

Med članicami pa je nastopila tudi Mateja Bogatec, zmagovalka svetovnega pokala. Zelo strmo progo, dolgo 4,5 km, je zaključila na četrtem mestu.

»Nasprotno ocenjujem nastope za zelo dobre. Končno so vidni rezultati treningov: to je opazno predvsem pri tistih, ki trenirajo konstantno,« je povedal trener Erik Tence. V konkurenči 21 društva je na italijanskem prvenstvu Mladina osvojila zelo dobro četrto mesto.

TENIS - Veteranska prvenstva

Devettijeva se je izkazala

Na uspelem pokrajinskem prvenstvu v priredbi Gaje je osvojila 1. mesto - Na Grand prixu druga

kolu le Tatjana Čač, in to proti klubski tovariški Marini Tavano.

V moški konkurenči sta v kategoriji over 45 odigrala finale Ziodato od Krožka škedenjske železarne in Francesco Franzin od TCT. Rezultat 6:4, 6:3 za Ziodato potrjuje precejšnje ravnovesje med igralcema, ki sta oba še tretjekategorika, medtem ko sta bila na višku svoje kariere med boljšimi igralci na Tržaškem. Tudi v kategoriji over 35 sta bila oba finalista tretjekategorika.

V petek in soboto se je Cirila Devetti mudila tudi na turnirju Villafranci pri Veroni, kjer so potekali državni masterji Grand prix za veterane vseh kategorij. Devettijeva je nastopila v kategoriji Ladies 45, pravico do nastopa v zaključni fazi pa si je pridobila z dobrima uvrstitvama na dveh turnirjih Grand prix v naši deželi. Na drž-

vni lestvici je bila sicer na 9. mestu, vendar pa so jo zaradi odstotnosti nekaterih bolje uvrščenih igralk vključili v četverico finalist, med katerimi je bila tudi Furlanka Padovanijeva. Devettijeva je najprej v polfinalu gladko premagala Neapeljčanko Taralico z rezultatom 6:1, 6:0, nato pa je v finalnem dvoboju proti Padovanovi odpovedala. Furlanka, ki klub letom redno nastopa tudi na številnih mednarodnih veteranskih turnirjih je za gajevko nepremostljiva ovira, proti kateri ne najde primerne orožja. Urvstitev na drugo mesto na masterju Grand Prix, ki je poleg državnega prvenstva najpomembnejše državno individualno tekmovanje za veterane, pa je še eno priznanje za Gajino tenisačico, ki se znaše vedno na igrišču izkazati, klub temu, da je v zadnjih dveh letih zelo omejila svoje nastope.

Cirila Devetti (levo) je ena boljših veteranov v državi

Obvestila

ASD SOKOL obvešča, da se je v nabrežinski občinski telovadnici začela otroška mlad dejavnost 2008/2009, in sicer: MINIMOTORIKA (let. 2003-04-05) ob sredah od 16.15 do 17.15; MOTORIKA (let. 2001-02) ob ponedeljkih v telov. devinske osnovne šole od 16.30 do 17.30 in ob sredah od 17.15 do 18.15, ter: MINIKOŠARKA (let. 1998-99-2000): ob ponedeljkih od 16.30 do 17.30 in ob sredah od 18.15 do 19.15; MINIODBOJKA (za deklice let. 1998-99-2000) ob ponedeljkih v Sesljanu od 17.30 do 18.30 in ob petkih od 16.30 do 17.30; ODOBJKA - za deklice let. 1996-97: ob ponedeljkih od 18.30 do 20.00 in ob petkih od 15.30 do 16.45; za deklice let. 1994-95: ob ponedeljkih od 17.30 do 19.00, ob sredah na Prosek u 18.00 do 19.30 in ob petkih od 19.00 do 20.30; KOŠARKA (za deklice let. 1996-97): ob ponedeljkih od 15.00 do 16.30, ob petkih od 17.30 do 19.00 in ob sredah v Zgoniku od 17.30 do 19.00. Dodatne informacije lahko dobite v telovadnici pred vadbo.

ŠOLSKI ŠAHOVSKI KROŽEK bo tudi letos deloval na sedežu ZSŠDI (ul. Cicrone 8) vsak petek od 15. do 18 ure. Prvi informativni sestanek bo v petek, 3. oktobra, ob 15. uri. Vpis je brezplačen. Vabljeni vsi učenci in dijaki slovenskih šol.

ZSŠDI obvešča, da bo seja smučarske komisije v četrtek, 2. oktobra, v Križu, ob 20.30.

ŠZ BOR obvešča, da bo rekreacija za odrasle potekala v prostorih Stadiona 1. maj s sledenimi urniki: ponedeljek in petek od 9. do 11. ure ter torek in četrtek od 16.30 do 17.30. Vadba se prične 2. oktobra. Informacije na licu mesta.

AŠD BREG sporoča, da bodo v občinskem športnem centru S. Klubjan v Dolini stekle sledeče dejavnosti: rekreacija odrasli, od 2. oktobra, ob torkih in četrtkih, ob 8.30; rekreacija odrasli, od 3. oktobra, ob ponedeljkih in petkih, ob 21. uri; otroška telovadba od 4. oktobra, ob sobotah, skupina starejših ob 9. uri, skupina mlajših pa ob 10. uri.

ASD-SK BRDINA sklicuje v petek, 10. oktobra, izredni občni zbor na sedežu društva v Mercedolu. Izredni občni se prične v 1. sklicu ob 19.30 in v 2. sklicu ob 20.30. Vabljeni člani društva.

ASD-SK BRDINA obvešča, da poteka predsmučarska telovadba za otroke ob sredah v telovadnici v Lonjeru od 16.30 do 18.00 ure in ob sobotah v naravi od 15.30 do 17.00 ure. Kdor se želi prijaviti, lahko kliče na številko 348-8012454. Vpisovanje je odprto vsem.

AŠK KRAS - ODSEK ZA REKREACIJO obvešča, da se bo v četrtek, 2. oktobra, začela rekreacijska telovadba za starejše v športno kulturnem centru v Zgoniku. Urnik: ponedeljek in četrtek od 08.30 do 09.30. Vpis in dodatne informacije na prvem treningu.

AŠK KRAS - ODSEK ZA REKREACIJO obvešča, da se bosta v četrtek, 2. oktobra, v športno kulturnem centru v Zgoniku, začeli rekreacijska telovadba za starejše (ponedeljek in četrtek od 8.30 do 9.30) ter vadba splošne telovadbe za odrasle (četrtek od 20.00 do 21.00). Vpis in dodatne informacije na prvem treningu.

AŠK KRAS - ODSEK ZA OTROŠKO TELOVADBO obvešča, da se bo danes, 1. oktobra začela telovadba za otroke (vrtec in osnovna šola) v športno kulturnem centru v Zgoniku. Urnik: sreda od 16.30 do 17.30. Vpis in dodatne informacije na prvem treningu.

AŠK KRAS - NAMIZNOTENIŠKI ODSEK obvešča, da že poteka vadba namiznega tenisa za začetnike. Interesenti se lahko v športno kulturnem centru v Zgoniku prijavijo ob ponedeljku do petka ob 16.30. V četrtek, 2. oktobra, pa se bo začela vadba za rekreative (Urnik: torek in četrtek od 20.30 do 22.00). Vpis in dodatne informacije na prvem treningu.

SPORTNA ŠOLA BOR obvešča, da se bo telovadba za otroke stare od 1. do 3. leta ter od 3. do 6. leta starosti začela v soboto, 4. oktobra, s sledenim urnikom: 9.30-10.30 in 10.30-11.30 na Stadionu 1. maj. Vpisovanje in informacije na licu mesta.

SHINKAI KARATE KLUB sporoča, da se bodo redni treningi začeli meseca oktobra v zgonški telovadnici. Začetniki in mlajši atleti vsak torek in petek od 16. do 18. ure, ostali ob sredah (19.00-21.00) in petkih (18.00-20.00).

AŠZ SLOGA obvešča, da bodo potekali treningi odbojke za začetnike in začetnice (letniki '97, '98, '99) ob ponedeljkih od 14.30 do 16.30 in četrtkih od 17.30 do 19.00 in občinski telovadnici v Repnu, ter ob petkih od 16.30 do 18.00 v telovadnici srednje šole na Prosek. Tečaj bo začel 2. oktobra.

AŠZ SLOGA obvešča, da bo tečaj motorike pod vodstvom prof. Drasič potekal ob torkih in četrtkih od 17.30 do 18.30 v telovadnici srednje šole na Opčinah. Tečaj bo začel 2. oktobra.

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferligi) in 64 (Mile)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Risanka Pimp
20.30 Deželni TV dnevnik
23.00 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

6.10 Nan.: Incantesimo
6.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
6.45 Aktualno: Unomattina
10.00 Aktualno: Verdetto finale
11.00 Aktualno: Occhio alla spesa
11.30 Dnevnik in vremenska napoved
12.00 Variete: La prova del cuco
13.30 Dnevnik - Gospodarstvo
14.10 Variete: Festa italiana
16.15 Aktualno: La vita in diretta
17.00 Dnevnik in vremenska napoved
18.50 Kviz: L'eredità
20.00 Dnevnik
20.30 Kviz: Affari tuoi
21.10 Variete: Carramba! Che fortuna (v. R. Carra)
23.15 Dnevnik in vremenska napoved, sledi Porta a porta
0.55 Nočni dnevnik

Rai Due

6.20 18.50 Resničnostni show: L'isola dei famosi
6.55 Aktualno: Quasi le sette
7.00 Variete: Random
9.25 Nan.: Otto semplici regole
9.45 Nan.: Tracy e Polpetta
10.00 Dnevnik, vremenska napoved in rubrike
11.00 Variete: Insieme sul Due
13.00 Dnevnik
13.30 Aktualno: Tg2 E...state in costume, sledi Zdravje
14.00 Variete: Scalo 76 Cargo
14.45 Aktualno: Italia allo specchio
16.15 Aktualno: Ricomincio da qui
17.20 Nan.: The District
18.05 Dnevnik - kratke vesti vremenska napoved in Športne vesti
19.35 Nan.: Squadra speciale Cobra 11
20.30 23.25 Dnevnik
20.45 Nogomet: Champions League: Inter - Werder Brema
22.45 Šport: Un mercoledì da campioni
23.35 Dnevnik

Rai Tre

6.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffé di Corradino Mineo in Italia, istruzioni per l'uso
8.05 Aktualno: La storia siamo noi
9.15 Aktualno: Cominciamo bene
12.00 Dnevnik
12.45 Aktualno: Le storie - Diario italiano
13.05 Nad.: Terra nostra
14.00 Deželne vesti in vremenska napoved
14.50 Dok: La mia famiglia
15.10 Variete: Trebisonda
17.00 Aktualno: Cose dell'altro Geo, siedi Geo & Geo
19.00 Deželne vesti, vremenska napoved in športne vesti
20.00 Variete: Blob
20.10 Nad.: Agrodolce
20.35 Nad.: Un posto al sole
21.05 Nan.: La Nuova Squadra

23.05 Dnevnik - Deželne vesti in Primo piano
23.40 Variete: Tegno nelle mani occhi e orecchie: Michelagniolo
0.30 Aktualno: Dnevnik, vremenska napoved

Rete 4

6.00 Pregled tiska

6.15 Aktualno: Secondo voi, sledi Peste e corna e gocce di storia
6.25 Nan.: Chips
7.35 Nad.: Magnum P.I.
8.35 Nan.: Charlie's Angels
9.35 Nad.: Febbre d'amore
10.30 Nad.: Bianca
11.30 Dnevnik in prometne informacije
11.40 Nad.: Hunter
12.40 Nad.: Un detective in corsia
13.30 Dnevnik in vremenska napoved
14.00 Aktualno: Sessione pomeridiana: Il tribunale di Forum
15.00 Nan.: Hamburg Distretto 21
16.10 Film: Fuoco verde (pust., ZDA, '54, i. G. Kelly)

18.40 Nan.: Tempesta d'amore
18.55 Dnevnik in vremenska napoved
20.20 Nan.: Walker Texas Ranger
21.10 Nan.: Il Commissario Cordier
23.20 Film: Sessomatto (kom., It., '73, i. G. Giannini)
1.20 Nočni dnevnik

Canale 5

6.00 Dnevnik - Prima pagina
7.55 Dnevnik, vremenska napoved, borza in denar
8.00 Dnevnik: Mattina
8.40 Aktualno: Mattinocinque (vodi B. D'Urso, C. Brachino)
10.00 Dnevnik
11.00 Aktualno: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa)
13.00 Dnevnik, okusi in vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Nad.: CentoVetrine
14.45 Aktualno: Uomini e donne (v. M. De Filippi)
16.15 Nad.: My life
17.00 Aktualno: Pomeriggio cinque (vodi B. D'Urso, C. Brachino)
18.50 Kviz: Chi vuole essere milionario
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Variete: Striscia la notizia
21.10 Film: Crimini bianchi (It., '08, r. A. Ferrari, i. D. Pecci, R. Memphis)
23.30 Aktualno: Matrix (vodi E. Menna)
1.30 Nočni dnevnik

Italia 1

6.05 Nan.: Zanzibar
6.35 16.50 Risanke
9.05 Nan.: Starsky e Hutch
10.10 Nan.: Supercar
11.10 Nan.: Pacific Blue
12.15 Aktualno: Secondo voi
12.25 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
13.40 16.50 Risanke
14.30 Risanke: Simpsonovi
15.00 Nan.: Paso adelante
15.55 Nan.: Wildfire
18.30 23.45 Dnevnik in vremenska napoved
19.05 Nan.: Tutto in famiglia
20.05 Nan.: Camera Café
20.45 Kviz: La ruota della fortuna Vip (v. E. Papi)
21.10 Film: Amore a prima vista (kom., ZDA, '01, r. P. Farrelly, i. G. Paltrow)

23.25 Film: Indiavolato (kom., ZDA, '01, i. B. Fraser)
1.20 Studio sport

Tele 4

7.00 8.35, 13.10, 16.40, 19.30, 23.02 Dnevnik

7.15 Pregled tiska
8.10 Storie tra le righe
9.35 Dokumentarec o naravi
10.35 Nan.: Don Matteo 4
12.40 Inf. odd.: Ratatouille
13.30 ... Attualita'
15.10 Aktualno: Il meglio di 1x1 Giovani a confronto
19.10 Aktualno: Conosciamo i nostri ospedali
20.05 Qui Tolmazzo
20.30 Deželni dnevnik
20.55 Aktualno: Alla scoperta dell'universita' di Trieste
21.10 Nan.: Giovanni Paolo II (i. J. Voight)
22.25 Klasična glasba

La 7

7.00 Aktualno: Omnibus Life
10.10 Aktualno: Due minuti un libro
10.25 Nan.: Mai dire sì
11.30 Nan.: Matlock
12.30 Dnevnik, športne vesti
13.00 Nan.: Cuore e batticuore
14.00 Film: 84 Charing Cross Road (dram., VB, '86, r. D. Jones, i. Anne Bancroft)
16.05 Nan.: Il ritorno di Missione Impossibile
17.05 Dok.: Atlantide - Storie di uomini e di mondi
19.00 Nan.: Stargate SG-1
20.00 Dnevnik
20.30 Aktualno: Otto e mezzo
21.10 Aktualno: Uscita di sicurezza
23.15 Nan.: Sex and the City
23.50 Nan.: The L World

0.50 Dnevnik

Slovenija 1

6.10 Kultura, sledi Odmevi
7.00 8.00, 9.00 Poročila
7.05 8.05 Dobro jutro
9.10 Risanke nanizanka: Moby Dick in skrivnost dežele Mu (pon.)
9.30 Nan.: Izgubljeni zaklad Fidžija
9.55 Rodil se je genij
10.30 Sprehodi v naravo
11.00 Z glavo na zabavo, sledi Po travnikih
11.50 Dok. portret: Poštar
12.05 Glasbeni večer (pon.)
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.15 Ocena volitev 2008
14.25 50 let Tv
15.00 Poročila
15.10 Mostovi - Hidak
15.45 Risanke nan.: Nils Holgerson
16.10 Pod klobukom
17.00 Poročila, športne vesti in vremenska napoved
17.30 Izob.: svetovalna odd.: Turbulenca
18.30 Žrebanje lota
18.40 Risanke
19.00 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.55 Film: Filmski spodrljaji
22.15 Odmevi, kultura, šport, vreme
23.25 Omizje
0.30 50 let televizije

Slovenija 2

6.30 9.30, 11.30 Zabavni infokanal
7.00 Infokanal
9.00 Tv prodaja, sledi Zabavni infokanal
13.05 Hri-bar
14.30 19.00 50 let televizije
15.00 Prava ideja!
15.55 Črno beli časi
16.10 Koktajl
17.25 Mostovi - Hidak
18.00 Slovenija danes
18.25 Kronika osrednje Slovenije

18.35 Primorska kronika
20.00 Glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem
21.00 Dok.: Fašizem pod Slovenci
21.55 Srečko Fišer: Medtem
0.10 Slovenska jazz scena

Koper

13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna TV - TG R FJK - deželne vesti
14.20 Euronews
14.25 Globus

15.00 Film: Črni blisk
16.30 Biker explorer

17.00 Dok. oddaja, sledi Metalcamp 2008

18.00 Primorski mozaik

(program in slovenskem jeziku)

18.35 Vremenska napoved

18.40 Primorska kronika

19.00 Vsedanes - TV dnevnik, vremenska napoved, športne vesti

19.30 Odmev

20.00 Pogovorimo se o...

20.40 City folk

21.10 Ethnopolis 2008

22.10 Folkest 2008

22.40 Artevisione

23.15 Iz arhiva po vaših željah

0.15 Čezmejna tv

14.30, 17.30, 00.00 Poročila; **7.00** Kronika; **8.25** Vremenska napoved; **8.45** Kulturne prireditve; **9.15** Šport; **9.35** Popevki tedna; **10.00** Kje pa vas čevelj žuli; **11.40** Obvestila; **12.00** Evropa osebno; **13.00** Danes do 13-ih; **14.00** Kulturne drobitnice; **14.20** Obvestila; **15.10** RS napovede; **15.30** DIO; **16.05** Popevki tedna; **17.00** Vzhodno od rocka; **17.00** Novice; **17.40** Šport; **18.00** Express; **18.50** Večerni sporedi; **19.00** Dnevnik; **19.30** Ne zamudite; **22.00** Zrcalo dneva; **22.30** Na piedestal; **23.30** Glasba.

SLOVENIJA 3

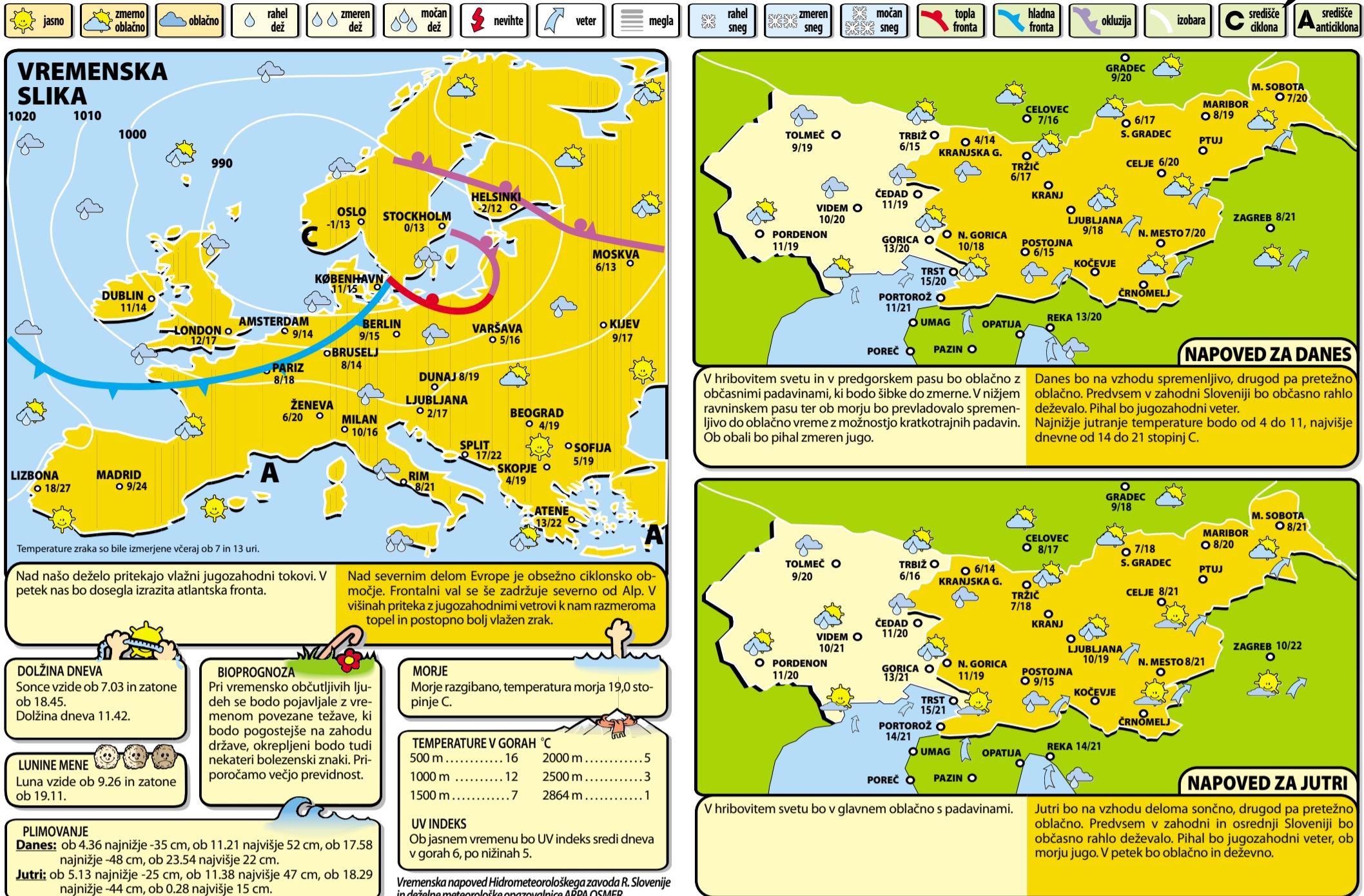
9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 00.00 Poročila; **19.00** Dnevnik; **7.00** Jurjanja kronika; **7.25** Jurjanica; **8.00** Lirični utrip; **10.05** Iz sveta kulturne; **10.20** Skladatelj tehdna; **11.05** Literarna matnja; **11.45** Intermezzo; **12.05** Arsove Spominčice; **13.05** Ars futura; **13.30** Danes smo izbrali; **14.05** Arsov forum; **15.00** Divertimento; **15.30** DIO; **16.15** Kulturni dnevnik; **16.30** Sodobna umetnost; **17.00** Glasbeni utrip; **18.00** Radijska igra; **18.15** Intermezzo; **19.30** Slovenski concertino; **20.00** Arsov art atelje; **22.05** Zvočna iskanja; **23.00** Jazz session.

RADIO KORŠKA

6.00-10.00 Dobro jutro; **12.00-13.00** Studio ob 12-ih; **15.00-17.00** Lepa ura; **17.00-17.30** Studio ob 17-ih; **17.30-18.00** Naša pesem; -Radio Agora: **13.00-15.00** Agora-Divan; **18.00-6.00** Slobodni radio; -Radio Dva **10.00-12.00** Sedmi dan (105,5 MHZ).

Primorski dnevnik

Lastnik: Zadruga Primorski d

JAPONSKA - V morskem parku Kinosaki

Debelušni delfini na posebni shujševalni kuri

TOKIO - Delfini v japonskem morskem parku Kinosaki so morali na posebno dieto, kjer uživajo le malo maščob. V zadnjem času so postali nekoliko debelušni, zaradi česar pri vodnih vragoljih in predstavah za gledalce niso več delovali pretirano spretno.

V parku Kinosaki na zahodu Japonske so povedali, da je vseh njihovih 19 delfinov na dieti že od konca avgusta. Za ta ukrep so se odločili, potem ko porejeni del-

fini pogosto med skoki niso več uspeli dosegči nastavljenih tarč, bolj slabo pa naj bi jim "od plavuti" še tudi ostale predstave, s katerimi navadno navdušujejo gledalce.

"Ob klavarnih predstavah naših delfinov smo bili nekoliko zmeleni, nato pa smo opazili, da so res postali nekoliko bolj okrogli," je povedal tiskovni predstavnik parka Haruo Imazu. Kot je pojasnil, so delfine nato stehatali in ugotovili, da so nekateri med njimi čez poletje zredili tu-

di za več kot 10 kilogramov. Vsi delfini so imeli enak dnevni menu - približno 14 kilogramov skuš, pomešanih z belo ribo. Oskrbniki parka so ob tem ugotovili, da so bile skuše zanje premastne. Zato so sedaj deležni shujševalne kure, pri čemer jih hranijo z več belimi ribami in manj skušami, poleg tega pa morajo delfini izvajati rutinske vaje. Kot je še povedal Imazu, za zdaj kaže, da shujševalna kura dosegá svoj namen. (STA)

SLOVENIJA - Rekordna prasitev

Svinja pri Brežicah skotila 19 pujskov

BREŽICE - Na kmetiji Mihe Lepšine iz Cundrovca pri Brežicah je ena od samic pasme slovenska landrace skotila 19 živorjenih pujskov. Rekord, kakršnega ne pomnijo med kmetijami, ki jih v okviru selekcijske službe spremlja Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije, pa je, da je dober mesec po prasitvi 18 pujskov še vedno živilih, zdravih in igričev.

Kot so sporočili iz KGZS, ima kmetija Lepšina status vzajnega središča za prodajo plemenskih svinj linije 11 in hibrida 12 (križank med slovensko landraco in slovensko veliko belo pasmo). Kot ugotavljajo, je Posavje postalo pravi ponos slovenske prašičereje tudi s kmetijo Bosina iz Dobove, ki ji je kmetijsko ministrstvo na letošnjem kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni dodelilo prvo mesto med vzajnimi središči s statusom za prodajo plemenskih svinj.

V Avstriji je skoraj tretjina psov predebelih

DUNAJ - Več kot 30 odstotkov psov v Avstriji ima prekomerno težo, kar je raziskava proizvajalca pasje hrane Eukanuba. Glavni razlog za pasjo debelost bi lahko bila napačna prehrana in premalo gibanja. Iz raziskave izhaja tudi, da imajo psi, katerih lastniki imajo prekomerno težo, trikrat večje možnosti za debelost kot psi lastnikov z "normalno" težo. Številni lastniki psov naj bi namreč svoje prehranjevalne navade prenesli na štirinočne prijatelje. Študija je pokazala tudi, da so sterilizirani psi bolj nagnjeni k debelosti.

Optimalna teža ima odločilno vlogo pri zdravju in dobrem počutju psov, kljub temu pa število pretežkih živali stalno narašča. S tem se tudi pri psih povzroči tveganje za bolezni, kot so diabetes, srčne bolezni in težave s skelepi, ugotavlja raziskava Eukanube.

Po menju strokovnjakov za pse je zmanjšanje telesne teže mogoče učinkoviteje doseči, če se spremjanje prehrambnih navad kombinira z dodatnim gibanjem. Sprehodi, igre in dnevno najmanj 20 ali 30 minut teka urijo mišice in pospešujejo izgorevanje maščob pri živalih.

Japonec z ribiško palico lovil žensko spodnje perilo

TOKIO - Policija v Tokiu je sporočila, da je arretirala moškega z veliko ljubeznijo do ženskega spodnjega perila, ki je kose oblačil "lovil" z ribiško palico. 51-letnega Akira Hina so arretirali minuli teden zaradi kraje spodnjih hlačk z vrvi za obešanje perila na balkonu stanovanja v drugem nadstropju. Hino se je do spodnjih hlačk dokopal s pomočjo ribiške palice, saj je oblačilo ujel na trnek, potem ko je vrv na palici raztegnil tri metre stran, je poročal japonski časnik Mainichi Šimbun.

Policija je ob pregledu njegovega doma našla več kot 500 kosov ženskega spodnjega perila. Preiskovalcem naj bi Hino povedal, da se je kraje hlačk, nedrčkov in kar je drugega ženskega spodnjega perila lotil že pri svojih 18 letih. Ni pa znano, od kdaj si je pri tem pomagal z ribiško palico. (STA)

ABONMA

Potrditev dosedanjih abonmajev od 22. SEPTEMBRA do 10. OKTOBRA, vpis novih abonmajev pri gledališki blagajni ali preko poverjenikov.

Gledališka blagajna: od ponedeljka do petka, od 10. do 17. ure.
Brezplačna telefonska številka 800214302.

www.teaterssg.it
info@teaterssg.it